

TRADE NEWS

3 / 2022
XI. ročník

*Magazín o obchodu a exportu
Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR*

**STO ROKŮ PŘÁTELSTVÍ
S MEXIKEM**

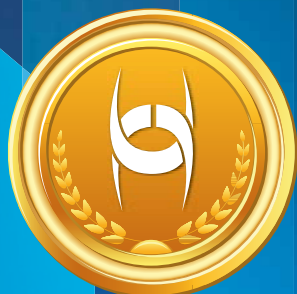
**CHILE JE PŘIPRAVENO
STÁT SE NOVÝM STRATEGICKÝM
PARTNEREM ČESKA**

**V ČÍSLE TAKÉ PANAMA
A KOLUMBIE**

**Czech
Republic
The Country
For The Future**

DÍKY VÁM JSME OPĚT ÚSPĚŠNÍ

1. místo
Autopojištění

1. místo
Pojištění občanů

2. místo
Životní pojištění

2. místo
Pojištění průmyslu
a podnikatelů

ČESKÁ PODNIKATELSKÁ POJIŠŤOVNA

AČPM
ASOCIACE ČESKÝCH POJIŠŤOVACÍCH MAKLERŮ

ČPP
VIENNA INSURANCE GROUP

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

rád bych vás přivítal na stránkách nového čísla magazínu TRADE NEWS, které se vydá do Latinské Ameriky. Ta bývá i přes své široké možnosti často opomíjena. Česká republika nebo tehdejší Československo a jeho výrobky či celé investiční celky zde navíc mají v mnoha případech stále dobrý zvuk a tradici, z níž lze ještě nyní čerpat.

Řada českých firem zde uspěla i v novodobé historii, ať už v automobilovém či energetickém sektoru nebo dodávají na latinskoamerický trh strojní vybavení, těžební či jiné technologie i pivo. V poslední době se rovněž přesouváme ke spolupráci v pokročilejších oblastech jako například v oblasti smart cities, umělé inteligence a dalších chytrých řešení. Rozvíjí se také vědecko-technologická kooperace či oblast start-upů.

Věřím, že tyto trendy budou i nadále pokračovat a obchod s latinskoamerickým regionem, který se již odrazil ode dna po krizi způsobené pandemií covidu-19, bude nadále rozkvétat.

Jsem přesvědčen, že k tomu dokážeme přispět i akcemi na podporu exportu. Radost mi v poslední době udělalo to, že se s uvolněním epidemické situace můžeme vrátet i k prezenčním akcím a fyzickým pracovním návštěvám, neboť Latinská Amerika byla jedním z nejpostíženějších regionů, a jednotlivé země tak měly dlouho uzavřeny hranice. Již na sklonku minulého roku se podařilo v ČR přivítat misi v oblasti umělé inteligence z Chile a letos v březnu proběhla velmi úspěšná česká podnikatelská mise v těžebním sektoru rovněž do této země – detaily o ní se dočtete dále.

Připravujeme ale i další akce, například u příležitosti letošního stého výročí navázání diplomatických vztahů s naším hlavním partnerem v Latinské Americe, Mexikem. Na následujících stránkách se dozvíte, že nás právě s touto zemí pojí nejen sto let dobrých vzájemných vztahů, ale je toho, někdy snad překvapivě, mnohem více.

Přeji vám příjemné čtení a klidné léto. ■

*RICHARD HLAVATÝ, ŘEDITEL,
ODBOR ZAHRANIČNĚ EKONOMICKÝCH POLITIK II
SEKCE EU A ZAHRANIČNÍHO OBCHODU, MPO*

TRADE NEWS

Magazín Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR

www.amsp.cz

Vydavatel: ANTECOM

ANTECOM, s.r.o., Blatenská 2166/7, Praha 4 IČ: 2836 2926

Vydáno v Praze jako dvouměsíčník. MK ČR E 20842 / ISSN 1805-5397

Datum vydání: 21. 6. 2022 Auditovaný náklad: 8000 výtisků

Magazín TRADE NEWS je zařazen do procesu pravidelného ověřování nákladů vybraných tiskovin Audit Bureau of Circulations (ABC ČR).

www.itradenews.cz www.tradenews.cz

Redakční rada: Eva Svobodová, MBA, členka představenstva a generální ředitelka AMSP ČR, ThDr. Ing. Josef Jaroš, MBA, předseda představenstva AMSP ČR, vlastník PKF APOGEO Group, Ing. Karel Dobeš, člen představenstva AMSP ČR, vládní zmocněnec pro spolupráci s Evropskou GNSS agenturou GSA, jednatel společnosti DOFRA, Petr Milata, člen představenstva AMSP ČR, generální ředitel společnosti Beznoska, Ing. Pavla Břečková, Ph.D., místopředsdkyně představenstva AMSP ČR a ředitelka společnosti AUDACIO

Šéfredaktorka: PhDr. Jana Jenšíková, jednatelka společnosti ANTECOM, která vydává magazín TRADE NEWS

jensikova@antecom.cz www.antecom.cz

TRADE NEWS – vítěz soutěže Zlatý středník v kategorii Nejlepší B2B časopis a noviny v ČR

10 Rozhovor / Mexiko
Leonora Rueda: Slova české hymny umím pořád nazpaměť

13 Infografiky
Mexiko, Panama, Chile, Kolumbie: perspektivy, ekonomika, příležitosti, srovnání, trendy

26 Do světa za obchodem / Mexiko
Mexiko: Sto roků přátelství

30 Profiliga / LANIK
Boris Láník, Petr Boháček, Igor Láník ml.: Jdeme tam, kde jsou příležitosti.
Adaptovali jsme se na celý svět

33 Zápisník
Digitalizace a robotizace je pro menší firmy oříškem.
Otevírají se jim dveře k novým dotačním zdrojům

36 Rozhovor / Pacifická aliance
Jiří Jílek: Kdo zvládne logistiku, získá nové trhy

40 Obchodní etiketa / Latinská Amerika
Latinoameričan vás odmítne jen po „latinoamericku“. Naučte se číst mezi řádky

42 Rozhovor / Chile
Patricio Utreras: Chile je připraveno stát se novým strategickým partnerem Česka

46 Profiliga / SATTURN HOLEŠOV
Naděje jménem Enceladus aneb Čím si rodák z Holešova získal chilského velvyslance

50 Rozhovor / Chile
Josef Hlobil: Obchody v Chile neuděláte z Evropy. Musíte tam být

52 Do světa za obchodem / Panama
Panama: Opomíjená ekonomika stojící na službách

56 Rozhovor / Kolumbie, Chile
Jairo Pinilla Gutiérrez: Největším rizikem v Kolumbii je, že když ji zažijete na vlastní kůži, nebude se vám třeba chtít vracet do Evropy

60 Rozhovor / Latinská Amerika
Bohumír Janský: Pomáhat se vyplatí. Všem a všude

70 Rozhovor / MSP a EU
Martina Dlabajová: České malé a střední podniky nenechám ve štychu

72 Profiliga / Pletiva Dobrý a Urbánek
I ploty mohou spojit

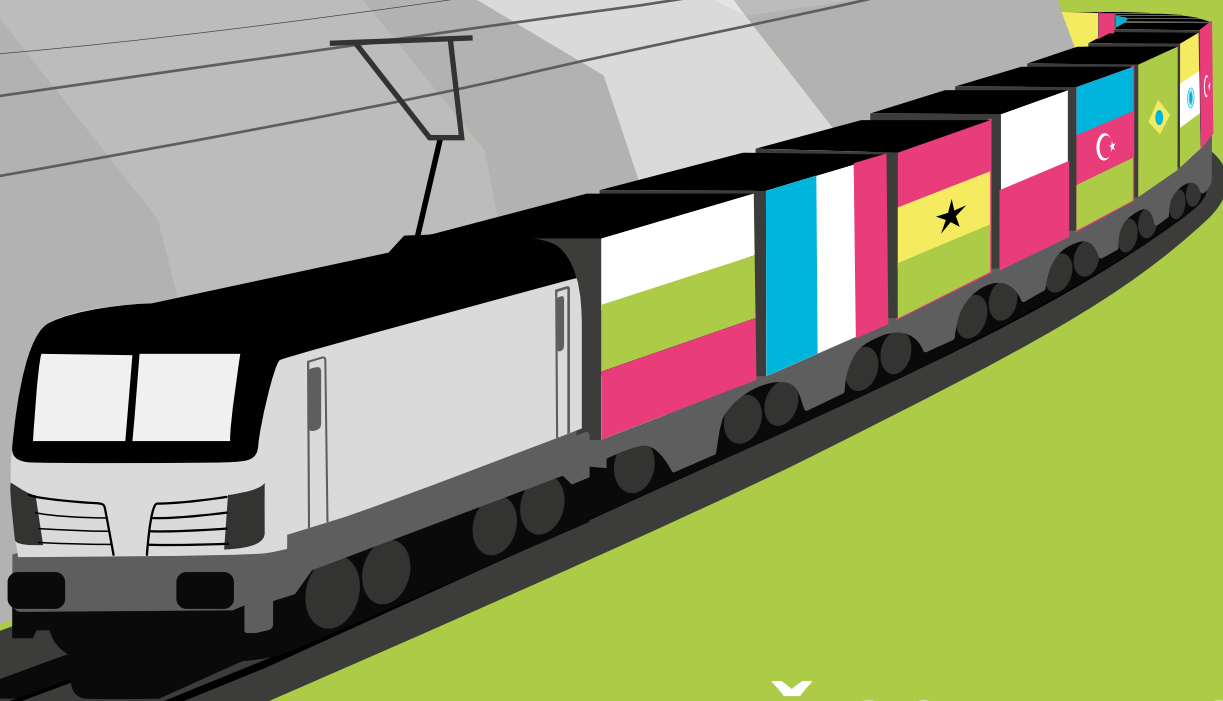
76 Rozhovor / Pojištění
Jaroslav Besperát: Držíme pozici páté největší pojišťovny na domácím trhu. Mým cílem je získat jednu bronz

78 Zeptali jste se / Bankovní identita
Marek Růžička: Digitální svět by nám měl sloužit, ne naopak

TRADE NEWS PARTNEREM

UŽ 30 LET JSME
SPOLEHLIVÝM PARTNEREM
ČESKÉHO EXPORTU

www.egap.cz

Exportní garanční a pojišťovací společnost a. s.

**POSLECHNĚTE SI
AKTUÁLNÍ PODCASTY**
NOVÉHO PROJEKTU ASOCIACE
MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ
A ŽIVNOSTNÍKŮ ČR

Měření vitality a firemní kultury
v MSP, proč je to důležité?
SocioRating Institute

Jak inovativní včelaři porazili
tisíce jiných soutěžících
Apis Innovation

Rok nových technologií 2022!

20 let spolehlivý partner podnikatelů
**ASOCIACE MALÝCH A STŘEDNÍCH
PODNIKŮ A ŽIVNOSTNÍKŮ ČR**

Počátkem června jsme zveřejnili
výsledky unikátního průzkumu agentury Ipsos
pro AMSP ČR na téma automatizace
v malých a středních podnicích.

ZDE JE MALÁ OCHUTNÁVKA Z KLÍČOVÝCH VÝSTUPŮ:

Mezi nejpopulárnější moderní technologie související s automatizací patří **internet věcí (využívá 34 % podniků), chytré senzory (31 %) nebo 3D tiskárny (31 %)**. Internet věcí využívají především obchodní firmy, chytré senzory pak nejčastěji firmy s 50–249 zaměstnanci.

Přibližně **třetina (30 %) podnikatelských subjektů investovala v posledních 12 měsících do automatizace produkce více než 300 000 korun**. Čtvrtina podniků (26 %) pak takový obnos investovala do automatizace administrativních či finančních procesů.

Typický malý a střední podnik má v současné době **automatizovanou čtvrtinu produkce**. Mírně vyšší je tento podíl ve firmách s 50–249 zaměstnanci.

Nejdůležitějšími informačními zdroji jsou v oblasti automatizace a robotizace **články na internetu (39 %), informace od obchodních partnerů (37 %) a webové stránky dodavatelů (36 %)**.

Detaily jsou zveřejněny zde:
<https://amsp.cz/category/pruzkumy/>

www.rnt2022.cz

GENERÁLNÍ PARTNEŘI

PARTNEŘI

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

ŠKODA

KB

CZECH INVEST

Grow with Google

Business
INFO.cz

TRADE
NEWS

ELITE
BLOGGERS

VITAVA LABE
MEDIA

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

současná neklidná doba přináší řadu vrásek na čele podnikatelů, což způsobují zejména enormní ceny energií a nejistota vývoje situace i jen na několik měsíců dopředu. Již v únoru jsme apelovali na ministra průmyslu a obchodu s žádostí o rychlé řešení situace, v dubnu jsme už vyzvali k řešení celou vládu. Čekáme, nakolik posune stav věcí k řešení jednání s premiérem, ministrem financí, ministrem průmyslu a obchodu a ministrem práce a sociálních věcí.

Jedno je však jisté: v AMSP ČR nezhálíme, hledáme nová řešení, pozitivní zprávy a vzory. Pořádáme řadu akcí jak prezenčně, tak online. Máme zrealizovaný nezávislý průzkum k robotizaci a k automatizaci, uspořádali jsme miniveletrh a konferenci k robotizaci MOBIL, EXPO v Úvalech u Prahy v rámci hlavního ročního projektu Rok nových technologií 2022 a chystáme další akce.

Vyhlásili jsme vítěze programu Studuj gastro, který je určen středním gastronomickým školám napříč Českou republikou. Pro rodinné firmy jsme odstartovali dvě soutěže. Zveřejnili jsme průzkum mezi rodinnými firmami na téma vzdělávání a benefitů a současně jsme vyhlásili další, již 11. ročník soutěže, letos poprvé pod názvem Rodinná firma roku AMSP ČR (původně Equa bank Rodinná firma

roku). Také jsme spolu s Ministerstvem průmyslu a obchodu vyhlásili vítěze Národní ceny kvality v rodinném podnikání 2021 a předali ceny. Odstartován je 3. ročník této soutěže.

V rodinném podnikání jsme dosáhli dalšího milníku. Jubilejní tisící registrovanou firmou zapsanou do registru rodinných obchodních korporací a rodinných živností podle vládní definice je společnost KŠK kovoobrábění s.r.o. z Plzně, která působí na poli všeobecné strojírenské výroby především pro energetický průmysl, výrobce a servisy strojů až po dodavatele dílů pro automobilový průmysl. Jsou to zároveň dva roky od startu oficiální registrace.

Vážené podnikatelky, vážení podnikatelé, nenechte se otrávit špatnými zprávami! TRADE NEWS přináší i ty dobré! Připraveným štěstí přeje, a proto sledujte aktivity naší asociace a využívejte benefitů svého členství naplno. Přijďte se podívat na některou z našich akcí, podělit se o své zkušenosti a inspirovat se od ostatních.

Těšíme se na vás! ■

EVA SVOBODOVÁ,
ČLENKA PŘEDSTAVENSTVA
A GENERÁLNÍ ŘEDITELKA AMSP ČR

ŠESTICE RODINNÝCH FIREM ZÍSKALA NÁRODNÍ CENU ČR ZA KVALITU V RODINNÉM PODNIKÁNÍ

Posláním Národní ceny ČR za kvalitu v rodinném podnikání, kterou koordinuje Ministerstvo průmyslu a obchodu a AMSP ČR, je zviditelnit úspěšnost českých rodinných podniků a ocenit kvalitu managementu v oblasti manažerských, ekonomicko-finančních a administrativně-psychologicko-právních aktivit. Každý z účastníků získal motivační zpětnou vazbu a hodnocení nezávislé poroty, složené ze zástupců asociace a její univerzitní platformy pro family business.

Soutěž probíhala od července do října 2021, její součástí bylo rovněž hodnocení na místě přímo u TOP 6 rodinných

firem s nejlepším průměrným hodnocením. Závěrečné pořadí pak zvolila porota v listopadu 2021.

Oceněné firmy

- ▶ **První Chodská s.r.o.**
www.chodska.cz
- ▶ **Ateliéry Bárta s.r.o.**
www.atelierybarta.cz
- ▶ **Milan Škoda – Foto**
www.fotoskoda.cz
- ▶ **Beneš a Lát a.s.**
www.benesalat.cz

- ▶ **ICOM transport a.s.**
www.icomtransport.cz
- ▶ **Centrin CZ s.r.o.**
www.centrin.cz

Při předávání cen firmám oceněným ve 2. ročníku byl zároveň vyhlášen další, již 3. ročník soutěže. Rodinné firmy se do něj budou moci hlásit až do 15. srpna 2022. ■

Více informací: www.rodinnafirma.net

ZDROJ: AMSP ČR

PRŮZKUM AMSP ČR: EXPORT SE STÁVÁ NEJZRANITELNĚJŠÍM PRVKEM ČESKÉ EKONOMIKY

Na české exportéry z řad malých a středních firem dopadají aktuální problémy související s ruskou invazí na Ukrajinu do té míry, že 72 % z nich se musí poohlížet po náhradních trzích. Firmy přitom hledají především v Evropě. Na druhé straně skvělou zprávou je, že i v současné situaci ve stínu roztočené inflační spirály a bezprecedentního růstu cen vstupů (energií, PHM i úrokových sazeb) polovina oslovených firem vidí vývoj exportu pozitivně. Konstatoval to nedávný průzkum AMSP ČR, České exportní banky (ČEB) a společnosti Google.

Hlavní závěry

Firmy jsou celkově k vývoji vlastního exportu poměrně optimistické, 51 % očekává v příštích 12 měsících zlepšení, pouze 18 % zhoršení. Je vidět, že navzdory složité situaci ve světě mezi českými firmami převažuje odhodlání.

Zároveň ale na české exportéry z řad malých a středních firem dopadají aktuální problémy. 72 % cítí negativní dopad v důsledku ruské invaze na Ukrajinu, a řada firem tak musí hledat náhradní trhy – a zaměřují se při tom hlavně na Evropu. Současně se také firmy potýkají s rostoucími cenami, inflací.

V oblasti digitálního exportu zaznamenalo 43 % firem růst v posledních třech letech. Celkové výsledky ukazují, že digitální exportéři jsou o něco lépe připraveni na současné výzvy a tíha aktuálních problémů na ně nedopadá s takovou silou.

S nabídkou produktů ČEB se setkalo 37 % exportérů z řad malých a středních firem. Celkově pak ti, kteří se s nabídkou produktů setkali, ve většině případů (64 %) hodnotí svou zkušenost s ČEB pozitivně.

Z nástrojů Google považují exportéři za nejpřínosnější Google Ads (přibližně třetina firem). Následují s odstupem Google My Business a Workspace.

Komentář AMSP ČR

Dobrou zprávou je optimismus firem, kdy skoro třetina má chuť expandovat, a to i přesto, že „jen“ 16 % z nich má finální produkt. Na druhé straně je třeba říci, že i obchod s komponenty je velmi silný a poptávka existuje, jakkoli musíte mířit na užší segment zákazníků.

Bezprecedentně rostoucí náklady na vstupy není na B2B trhu zpravidla možné v takto krátkém časovém horizontu promítnout do cen. Rostoucí ceny energií a pohonných hmot jsou sice ve všech zemích EU obdobné, ale rozdílné jsou přístupy vlád jednotlivých zemí. **Na rozdíl od okolních zemí v ČR jakákoli podpora či kompenzace růstu cen energií prakticky absentuje (kosmetické je snížení spotřební daně a záruka na půjčku na energie není ze strany firem vnímána jako pomoc vůbec). To se brzy projeví v rapidně snížené konkurenceschopnosti a obecně schopnosti našich firem cokoli vyvézt.**

Firmy jsou si přitom vědomy rozdílných podmínek na jednotlivých evropských trzích a z toho plynoucí snížené konkurenceschopnosti v důsledku nulových kompenzací drahých energií, které jsou v okolních státech běžné – ať již jde o zastropování cen či jiné formy podpory průmyslu a jeho exportu.

Rovněž uvádějí jako hrozbu inflaci. Ta je u nás roztáčena mimo jiné i extrémně

drahým financováním v důsledku zvýšených úrokových sazeb ze strany ČNB (jakkoli byl záměr opačný). **To je obří handicap českých firem zejména oproti konkurentům z eurozóny, kde jsou sazby blízké nule.**

Vzhledem k tomu, že konkrétně Ukrajina nebyla ani před válkou významným exportním teritoriem pro drtivou většinu MSP, lze usuzovat, že negativní dopad firmy vnímají zejména jako konsekvenci válečného konfliktu. A to právě v podobě drasticky zvýšených cen energií, pohonných hmot, ale též zmiňované inflace. To bude mít výrazný dopad na jejich obchod a podnikání.

Lze jen spekulovat, jakou roli v těchto odpovědích může hrát nový (zatím poněkud nesmělý) trend návratu některých výrobců z Asie zpět do Evropy. To je velkou strategickou šancí pro řadu evropských, tedy i českých firem a první vlašťovky se již skutečně objevují.

Zdrojování z Asie zaznamenalo v nedávné minulosti značné trhliny a my – doufejme – budeme svědky mírného odklonu od globalizace a rozměného návratu k ekonomice regionální a v některých aspektech klidně i lokální. ■

ZDROJ: AMSP ČR
FOTO: SHUTTERSTOCK

VYHLÁSILI JSME UŽ 11. ROČNÍK SOUTĚŽE RODINNÁ FIRMA ROKU (DŘÍVE EQUA BANK RODINNÁ FIRMA ROKU)

Podpora rodinných firem je pro Asociaci malých a středních podniků a živnostníků ČR jednou z dlouhodobých priorit. Proto vyhláší už 11. ročník soutěžního klání rodinných firem, letos nově pod oficiálním názvem Rodinná firma roku AMSP ČR, který navazuje na předchozí ročníky. Partneři projektu jsou Deloitte, Pojišťovna Slavia a Česká spořitelna.

Harmonogram soutěže:

1. června až 11. září 2022 – přihlašování firem do soutěže,

12. září až 18. září 2022 – výběr vítězů odbornou porotou včetně výběru deseti firem pro hlasování veřejnosti,

19. září až 2. října 2022 – hlasování veřejnosti,

26. října 2022 – Den podnikatelů ČR – slavnostní vyhlášení vítězů.

Podrobnosti o soutěži najdete zde:
www.rodinnafirma.net

ZDROJ: AMSP ČR

STUDUJ GASTRO MÁ SVÉ VÍTĚZE

Na podzim 2021 vyhlásila AMSP ČR ve spolupráci s Českým gastronomickým institutem již 2. ročník programu Studuj gastro. Je určen středním gastronomickým školám v ČR, které se snaží přes sociální sítě motivovat studenty posledních ročníků základních škol ke středoškolskému studiu gastronomie.

Dlouhodobým cílem programu je povzvednutí reputace gastronomických oborů, motivace k jejich studiu a podpora vzdělávání a profesionalizace v gastronomii. Soutěžní období probíhalo od 10. ledna do 28. února 2022. Během této doby bylo zveřejněno značné množství kreativních výstupů, rozhovorů

s úspěšnými studenty i gastro influencery a natočených videí na propagaci studia gastronomie. Prvenství obhájila opět škola z Jihlavy.

Konečné umístění

1. místo:
OA, VOŠZ a SZŠ, SOŠS Jihlava
www.ozs-ji.cz

2. místo:
SOŠ a SOU Roudnice nad Labem
www.sosasource.cz

3. místo:
SOU gastronomie U Krbu
www.souukrbu.cz ■

ZDROJ: AMSP ČR

DoToho!

Posuňte své podnikání na novou úroveň!

Přihlaste se do mentoringové platformy DoToho! Jediné byznys univerzity pro malé a střední podniky, která spojuje zkušené mentory s firmami, které chtějí posunout své podnikání na novou úroveň.

www.dotoho.pro

Leonora Rueda:

SLOVA ČESKÉ HYMNY UMÍM POŘÁD NAZPAMĚŤ

Mexiko a Česko letos slaví stoleté výročí diplomatických vztahů. Navzdory geografické vzdálenosti nás spojuje řada věcí, od společných historických zkušeností přes skutečnost, že obě země mají velkého a významného souseda, tedy USA, respektive Německo, až po zaměření našich ekonomik na strojírenství a automotive. O tom všem jsme hovořili s velvyslankyní Mexika Leonorou Rueda na půdě mexické ambasády v Praze.

Rosaura Leonora Rueda Gutiérrez je od roku 2017 velvyslankyní Mexika v České republice. Během své diplomatické kariéry působila jako velvyslankyně ve Vietnamu, na Jamajce a Novém Zélandu a jako konzulka také v americkém státě Louisiana

Jaké významné milníky byste zmínila v historii vztahů našich dvou zemí?

Když v roce 1918 vzniklo Československo, Mexiko právě procházelo demokratickou obrodou po předcházejících třiceti letech diktatury a jen rok předtím schválilo ústavu, která je platná dodnes. V meziválečné době, tedy v období vaší první republiky, měly naše tehdejší státy velmi těsné vazby. I proto byla v roce 1936 pojmenována hlavní třída v rezidenční čtvrti Polanco v Mexico City po prezidentu Masarykovi a ve stejném roce byla ve stejném městě založena Střední škola prezidenta Masaryka. Tady dovolte

osobní vzpomínku: čirou náhodou jsem právě na této škole desítky let nato sama studovala a vzpomínám si, že každé pondělí jsme zpívali mexickou a (tehdy) československou hymnu, jejíž slova pořád umím nazpaměť!

Další významná česká osobnost, která se vryla do srdcí Mexičanů, byla Věra Čáslavská. Získala si je na olympiádě v Mexiku v roce 1968 nejen svým sportovním mistrovstvím, ale i protestem proti sovětské invazi na stupni vítězů. Pak samozřejmě musím zmínit, že Václav Havel navštívil Mexiko v roce 1990

jako jednu z prvních zemí po revoluci. Nakonec v roce 2005 naše země ustavily takzvaný bilaterální mechanismus politických konzultací a letos v květnu se v jeho rámci koná už osmá schůzka, kdy do Prahy přijede náměstek ministra zahraničních věcí Mexika.

Dostat Mexiko do srdcí české veřejnosti

Můžete zmínit hlavní cíle, které jste si na začátku vytyčila pro svou diplomatickou misi u nás?

Jedním z nich bylo v první řadě dostat Mexiko více do povědomí a do srdcí české veřejnosti. Věřím, že politické a společenské vazby mezi státy stojí v první řadě právě na vztazích mezi obyčejnými lidmi, respektive už na samotné skutečnosti, že lidé z dané země vaši zemi vůbec znají. Teprve když se vaše země dostane do povědomí lidí v jiném státě, můžou o ní její obyvatelé uvažovat jako o příležitosti. Jakýmkoli obchodním vztahům či investicím musí v první řadě předcházet zájem o druhý národ a vytváření kulturních pojetek, třeba pomocí vzdělávacích akcí.

Podařilo se vám tyto vztahy mezi Mexikem a Českem posílit? Na co jste nejvíce hrdá?

Zmíním například naše úspěšné projekty Dny mexické kuchyně, kdy se ve školních jídelnách v různých regionech ČR

za pomoci mexického kuchaře připravovala naše jídla, a Mexické dny, v jejichž rámci se děti na třiceti školách po celém Česku věnovaly aktivitám souvisejícím s naší geografíí, historií, tradicemi, zvyky či právě gastronomií. Všechny tyto akce jsem se sama osobně zúčastnila a věřím, že si tito mladí lidé budou Mexiko pamatovat jako přátelskou zemi.

Jistě úzce spolupracujete s Mexickou obchodní komorou. Které mexické firmy patří mezi ty nejaktivnější na českém trhu?

Zmíním hlavně firmu Cemex dodávající stavební materiály a Nematik, která v Česku vyrábí hlavy válců motorů. Úspěšná síť pražských restaurací Las Adelitas zase nedávno začala vyrábět a prodávat mexické potraviny. Pokud jde o Mexickou obchodní komoru, plánujeme změny v jejím fungování, tak aby byla dynamičtější a uměla lépe využívat obchodní a investiční potenciál, který mezi našimi zeměmi existuje.

Nová obchodní dohoda mezi Mexikem a EU

Mexiko je jedna z nejlidnatějších zemí, patnáctá největší ekonomika na světě s rostoucím zahraničněpolitickým významem. Jaké jsou další důvody, proč by české podniky měly expandovat do Mexika?

Myslím, že obě naše země jsou ekonomicky možná až moc závislé na svém velkém sousedovi, tedy my na USA a vy

” JSME TU MIMO JINÉ
PROTO, ABYCHOM
POMÁHALI PŘÁVĚ MALÝM
A STŘEDNÍM ČESKÝM
FIRMÁM DOSTAT SE
NA MEXICKÝ TRH.

na Německu. O to důležitější je pro nás diverzifikovat zdroje i ekonomické partnery. V roce 2000 byla podepsána dohoda o volném obchodu mezi Mexikem a EU a od té doby se objem našeho vzájemného obchodu s Českem zvýšil o 80 procent.

V Mexiku v současné době působí něco přes 30 českých firem, většina z nich v automobilovém průmyslu, jelikož i naše země je v tomto odvětví velice silná. Víím, že vaši čtenáři jsou hlavně majitelé malých a středních podniků, a proto bych chtěla zmínit, že tu jsme mimo jiné proto, abychom pomáhali právě jim, jelikož často nemají tak dobře vybudované sítě vztahů a kontaktů jako velké firmy.

V jakých odvětvích se pro ně u vás otevírají největší příležitosti?

Perspektivní sektory v Mexiku jsou například obnovitelné energie, letecký

a vesmírný průmysl, odpadové hospodářství či výroba elektromobilů. Ale to nejlepší, co české firmy v naší zemi můžou udělat, je z mého pohledu investovat do výzkumu, vývoje a výroby pokročilých technologií určených pro export na největší trhy na světě, zejména USA. Většinu obyvatel Mexika totiž tvoří mladí lidé: z našich vysokých škol každý rok vyjde více než 160 tisíc nových studentů. Vedle vytváření pracovních příležitostí pro ně v Mexiku by to zároveň pomohlo vyřešit dlouhodobý nedostatek kvalifikované pracovní síly v Česku.

Existuje legislativní rámec, který by to pro české podniky usnadňoval?

Důležitý nástroj, díky němuž je Mexiko těsně navázané na americký trh, je dohoda o volném obchodu T-MEC (nebo také NAFTA 2) z roku 2020. Pokud jde o obchod mezi Mexikem a EU, doufáme, že během českého předsednictví Rady EU by mohla být podepsána aktualizovaná obchodní dohoda mezi Mexikem a EU, která by tak nahradila stávající smlouvu z roku 2000. Ta už zastarává zejména v oblasti nových technologií, ekologického práva či řešení sporů. Nová dohoda by mohla otevřít řadu dalších dveří pro vzájemný obchod a investice a zároveň nastavit podmínky pro lepší, férovější a modernější spolupráci. Významným argumentem je také zvýšená potřeba diverzifikace, a to nejen v souvislosti s ruskou invazí na Ukrajinu, ale i s ohledem na výpadky v dodavatelských řetězcích zejména na straně Číny.

Mexická ambasáda v Praze se dlouhodobě snaží dostat Mexiko víc do povědomí české veřejnosti. Proto mj. na mnoha českých školách pořádala Dny Mexika a mexické kuchyně. Foto ze Základní školy Pardubice-Dubina

Ze své pozice jsem připravena učinit maximum pro to, aby byla dohoda přijata co nejrychleji. Můžu například pomoci zodpovědět jakékoli dotazy během procesu ratifikace dohody v národních parlamentech jednotlivých zemí.

”

NOVÁ OBCHODNÍ
DOHODA MEZI MEXIKEM
A EU ODPOVÍDÁ
NA ZVÝŠENOU POTŘEBU
DIVERZIFIKACE, A TO
NEJEN V SOUVISLOSTI
S RUSKOU INVAZÍ
NA UKRAJINU, ALE
I S OHLEDEM NA VÝPADKY
V DODAVATELSKÝCH
ŘETĚZCÍCH ZEJMÉNA
NA STRANĚ ČÍNY.

Jaké úsilí vyvíjí ambasáda na podporu vzájemné turistické výměny?

Naše ambasáda aktivně spolupracuje s cestovními kancelářemi. Pravidelně se s nimi setkáváme a prezentujeme jim různé turistické destinace v Mexiku. Například v Cancúnu působí už deset let cestovní kancelář Mexikocesky, kterou vede jedna úžasná paní z Česka. Velmi mě těší, že i díky těmto lidem každý rok do Mexika vycestuje více a více Čechů

a zároveň také přibývá lidí, kteří tam mají dočasný nebo trvalý pobyt.

Jak moc Mexiko pociťuje dopady covidové pandemie, ať už jde o zdravotní a společenské důsledky nebo o ekonomické dopady?

Na Mexiko dopadl covid-19 podobně jako na mnohé další země po celém světě. Inflace, která je teď u nás zhruba na 7,5 procenta, a přerušení dodavatelských řetězců jsou hlavní faktory, které mají dopad na očekávané oživení. Nicméně naše hospodářské rezervy jsou na dobré úrovni, naše měna je stabilní, cestovní ruch se vrací na předcovidovou úroveň stejně jako podnikatelská činnost. Takže v tomto smyslu jsou obecné vyhlídky pro Mexiko dobré.

Na Česku a Čechy obdivuji mnoho věcí

Během své kariéry jste působila jako velvyslankyně v tak rozdílných zemích, jako je Nový Zéland, Jamajka nebo Vietnam. Jako konzulka jste působila také v USA ve státě Louisiana. Jak si podle vás stojí Česko ve srovnání s těmito zeměmi?

Na práci velvyslance je nesmírně zajímavé právě poznávat zájmy a zvyklosti různých národů stejně jako jejich různá vidění světa. Tyto země a jejich ekonomiky je velmi obtížné srovnávat právě vzhledem k výrazným odlišnostem, pokud jde o jejich velikost, geografickou polohu a pochopitelně i stupeň jejich rozvoje. Jediná věc, kterou bych chtěla zdůraznit, je, že jsem díky těmto zkušenostem poznala, jak velká konkurenční výhoda je mít přístup k moři. A právě tato výhoda Česku chybí. O to víc ale

vaši zemi obdivuji, že jako malý vnitrozemský stát dosáhla neskutečných úspěchů a vysoké ekonomické i společenské úrovně.

Na jaké zážitky v Česku budete nejlépe vzpomínat?

Například na nezapomenutelná setkání se známými osobnostmi: s Karlem Gottem jsem měla možnost se potkat tři měsíce před jeho smrtí, u Jaromíra Jágra si budu pamatovat jeho skromné vystupování, u kuchařky Kamu zase její kreativitu. Ale nejsou to jen známí lidé – všichni vyučující od mateřských po vysoké školy, které jsem v rámci našich projektů měla tu čest potkat, byli naprosto zapálení pro věc a nadšeně učili své studenty. A to je nesmírně důležité, protože právě tito mladí lidé jednou převzou odpovědnost za další směřování úžasného českého národa, který tolik obdivuji. A navždy se mi vryla do paměti nepopsatelná krása vaší země, nespočetné drobné detaily různých budov a zákoutí, ale i chutě medovniku, trdelníku nebo plzeňského piva. ■

S LEONOROU RUEDA HOVOŘIL DANIEL LIBERTIN
FOTO: ARCHIV L. RUEDA

You can also read this article
in English on itradenews.cz

Mexiko, Panama, Chile, Kolumbie

perspektivy
ekonomika
příležitosti
srovnání
trendy

Foto: Shutterstock, NP Torres del Paine, Patagonie, Chile

Připravuje ANTECOM ve spolupráci
s Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR

letem světem

Mexiko: Vstupní brána na americký kontinent

Mexiko je největší španělsky mluvící zemí na světě a 15. největší ekonomikou světa, která je s hodnotou 1,1 bilionu USD druhá největší v Latinské Americe. Udrží silné obchodní a investiční vazby se Spojenými státy, je členem G-20, OECD, Světové obchodní organizace (WTO) a Asijsko-pacifické hospodářské spolupráce (APEC). Má 13 dohod o volném obchodu (FTA) pokrývajících 50 zemí, včetně 11 zemí v rámci Komplexní a progresivní dohody o transpacifickém partnerství (CPTPP). Mexiko je strategickou branou jak do USA, tak do Kanady a do zbytku Latinské Ameriky. Dohoda mezi USA, Mexikem a Kanadou (USMCA), která vstoupila v platnost 1. července 2020, nahrazuje dřívější dohodu NAFTA a rozšiřuje mexický obchodní koridor o největší spotřebitelský trh na světě. Pro exportéry znamená účast Mexika v těchto mezinárodních dohodách, že zdejší trh patří obecně k nejotevřenějším a nejkonkurenčnějším na světě.

Průměrná roční míra růstu HDP Mexika je od podpisu dohody NAFTA v roce 1993 2 %, tedy pomalejší než u většiny rozvíjejících se trhů, a to částečně kvůli vysoké míře neformálnosti práce (55 procent), chudobě (42 procent) a klesající produkci ropy. Ekonomiku země navíc tvrdě zasáhla pandemie covidu-19. Podle Mezinárodního měnového fondu bylo tempo růstu reálného HDP Mexika pro rok 2020 na úrovni -8,2 procenta.

Populace je s téměř 129 miliony 10. největší ve světě, přičemž 50 % obyvatel je mladší 28 let. Hlavní město Mexico City je domovem pro více než 21 milionů obyvatel a je druhou největší metropolitní oblastí na západní polokouli.

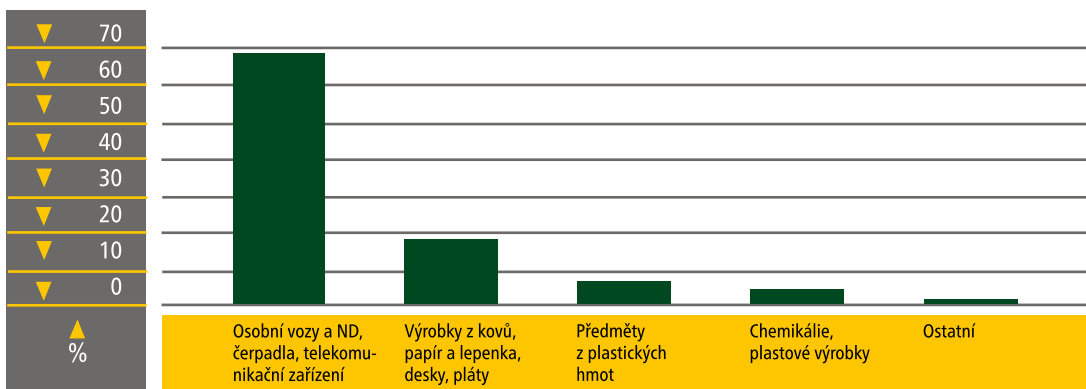
Panama: Regionální finanční a logistické centrum

Panama je spojnicí dvou světadílů a dvou oceánů. Díky tomu je její ekonomika sice malá, ale zato velmi otevřená, fungující jako regionální finanční a logistické centrum, které těží z mezinárodní nákladní dopravy a souvisejících obchodních aktivit Panamského průplavu a zóny volného obchodu Colón. Ta nabízí především bezcelní a nezdaněné dovozy, skladování, úpravy a reexporty veškerého zboží s výjimkou střílných zbraní a ropných produktů. Velkým benefitem destinace je i silný bankovní sektor ve srovnání s ostatními zeměmi regionu. V posledních deseti letech patřila zdejší ekonomika k nejrychleji rostoucím v Latinské Americe s průměrným růstem reálného HDP +6 %. Ekonomická aktivita se však začala zpomalovat již v letech 2018–2019 před pandemickým šokem. Plně dolarizovaná ekonomika ukotvuje inflaci a omezuje rizika převodu a směnitelnosti, ale omezuje manévrovací prostor pro měnovou politiku a činí zemi závislou na dolarových tocích. Od roku 2021 opět pokračuje růst, a to i vlivem oživení u hlavních obchodních partnerů země, mezi které patří se svým 60% podílem především Spojené státy americké, následované Brazílií a Argentinou.

Exportéři těží především z toho, že země je branou k trhům s více než 1,3 miliardy spotřebitelů. I Panama se však vydává cestou postupné diverzifikace ekonomiky a díky rozvoji, především v oblasti energetiky, můžeme nalézt nové příležitosti i pro české podniky.

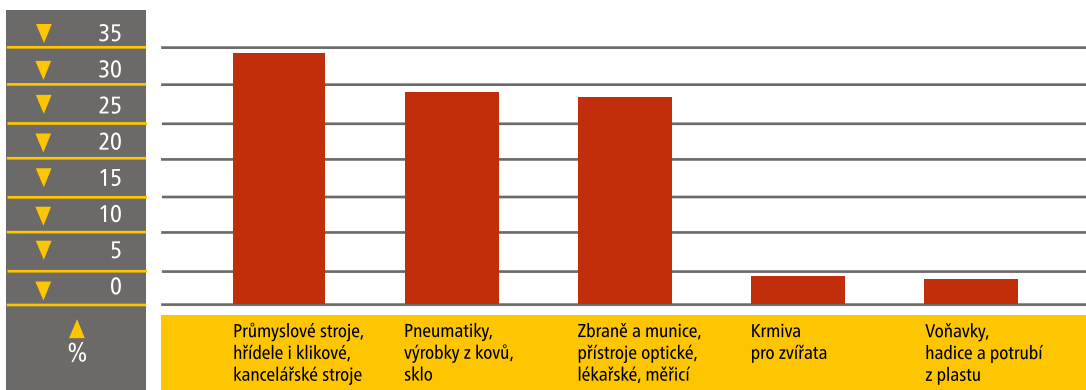
top obory českého exportu

TOP obory českého vývozu do Mexika

Mexiko ve vývozu zaujímá 33. místo v exportním žebříčku. Hlavním vývozním artiklem jsou osobní vozy a náhradní díly, pístové motory, stroje pro průmyslová odvětví, ale i výrobky z kovů, sklo, papír či pneumatiky. V dovozu je na 28. místě, v obratu na 32. místě.

TOP obory českého vývozu do Panamy

Panama zaujímá 126. exporní příčku. Hlavním vývozním artiklem jsou stroje pro různá odvětví, jejich náhradní díly, filtry a čisticí přístroje na plyny, hřídele, kancelářské stroje, sklo, pneumatiky, munice a krmné směsi. Obrátově stojí na 110. místě, v dovozu je na 92. místě.

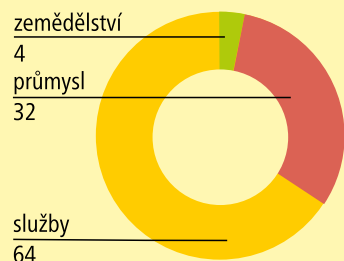
VŠECHNY ÚDAJE JSOU ZA ROK 2021

Zdroj: data ČSÚ (PZpH), graf MPO

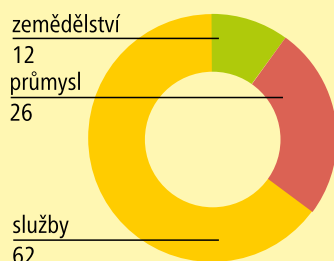
Struktura hospodářství

Mexiko

podíl na HDP (v%)

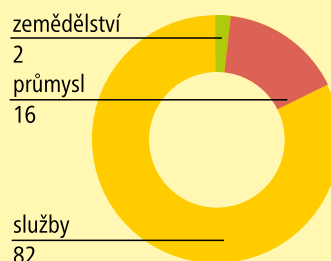

podíl na zaměstnanosti (v%)

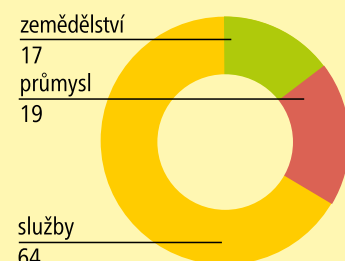
Panama

podíl na HDP (v%)

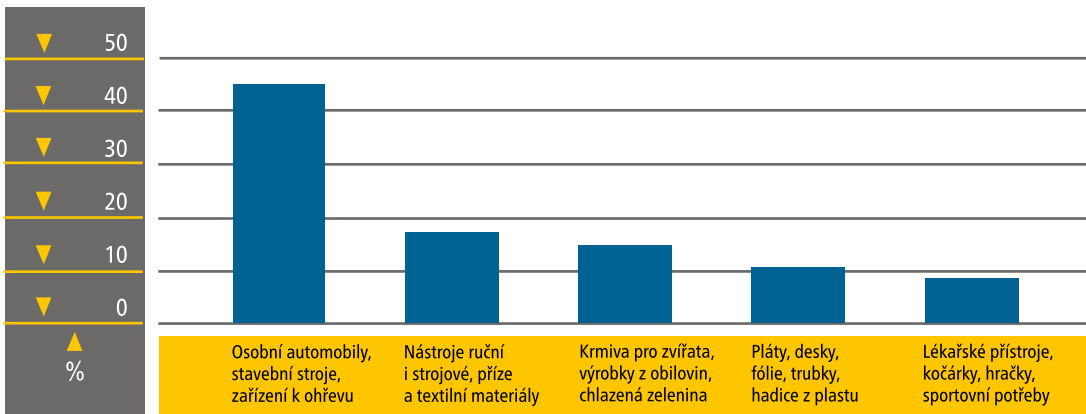
Zdroje dat: CIA Factbook; údaje jsou za rok 2019

podíl na zaměstnanosti (v%)

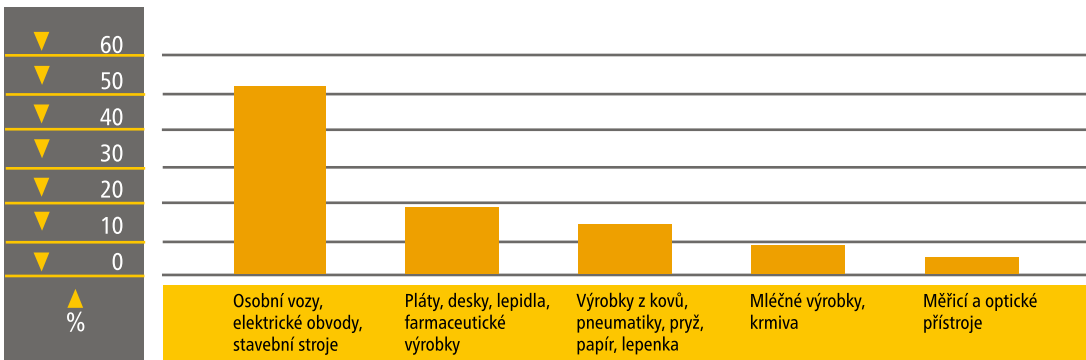
top obory českého exportu

TOP obory českého vývozu do Chile

Chile zaujímá 62. místo v exportu ČR. Hlavním vývozním artiklem jsou osobní automobily a náhradní díly, kohouty, armatury, elektrické stroje, výrobky z plastů a krmiva. Obrátově je na 67. místě, dovozně na 78. příčce.

TOP obory českého vývozu do Kolumbie

Kolumbie stojí na 75. místě vývozního žebříčku. Hlavním vývozním artiklem jsou osobní vozy a jejich náhradní díly, stavební stroje, telekomunikační zařízení a periferní jednotky. V dovozu je na 80. příčce, obrátově na 81.

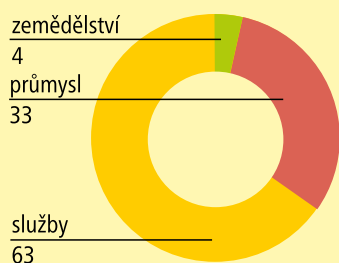
VŠECHNY ÚDAJE JSOU ZA ROK 2021

Zdroj: data ČSÚ (PZpH), graf MPO

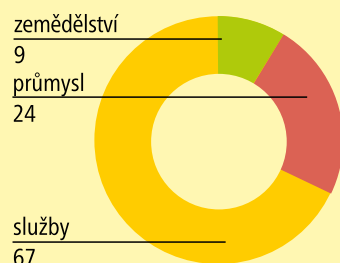
Struktura hospodářství

Chile

podíl na HDP (v%)

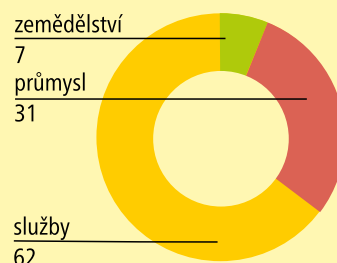

podíl na zaměstnanosti (v%)

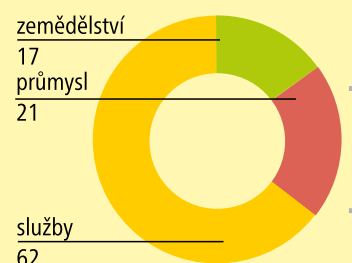
Kolumbie

podíl na HDP (v%)

Zdroje dat: Statista 2020, CIA Factbook 2019

podíl na zaměstnanosti (v%)

Mexiko v číslech

VŠECHNY ÚDAJE JSOU
ZA ROK 2020

top partneři importu do Mexika

údaje za rok 2021, zdroj Trading Economics/Comtrade

- USA**
221,31 mld. USD
- Čína**
101,02 mld. USD
- Jižní Korea**
18,96 mld. USD
- Německo**
17,21 mld. USD
- Japonsko**
17,08 mld. USD
- Malajsie**
12,39 mld. USD
- Kanada**
11,22 mld. USD
- Brazílie**
8,72 mld. USD
- Vietnam**
8,61 mld. USD
- Thajsko**
6,49 mld. USD
- Česká republika**
1,47 mld. USD

Zdroje dat: Wikipedia, Statista Zpracování grafiky: ANTECOM

Legenda barev	
PODÍL NA HDP	
	0–1,9 %
	2–3,9 %
	4–9,9 %
	10 % a více

Mexiko

<p>Počet obyvatel (v mil.): 128,9 Hustota zalidnění (obyv./km²): 66 HDP ve směnném kurzu (v mld. USD): 1269 Pořadí ekonomiky podle HDP PPP: 13. Roční růst HDP (v %): -8,5 HDP podle koupěschopnosti (v mld. USD): 2306 HDP (k)/obyv. (v USD): 17 900</p>	<p>Míra nezaměstnanosti (v %): 4,4 Export (v mld. USD): 434,9 Import (v mld. USD): 410,7 Exportní partner č. 1: USA Importní partner č. 1: USA Podíl městského obyvatelstva (v %): 81</p>
--	--

Zdroje dat: CIA Factbook
Data z let 2019–2020

Chile v číslech

top partneři importu do Chile

údaje za rok 2021, zdroj Trading Economics/Comtrade

Čína
27,49 mld. USD

USA
15,98 mld. USD

Brazílie
7,69 mld. USD

Argentina
4,91 mld. USD

Německo
2,97 mld. USD

Mexiko
2,25 mld. USD

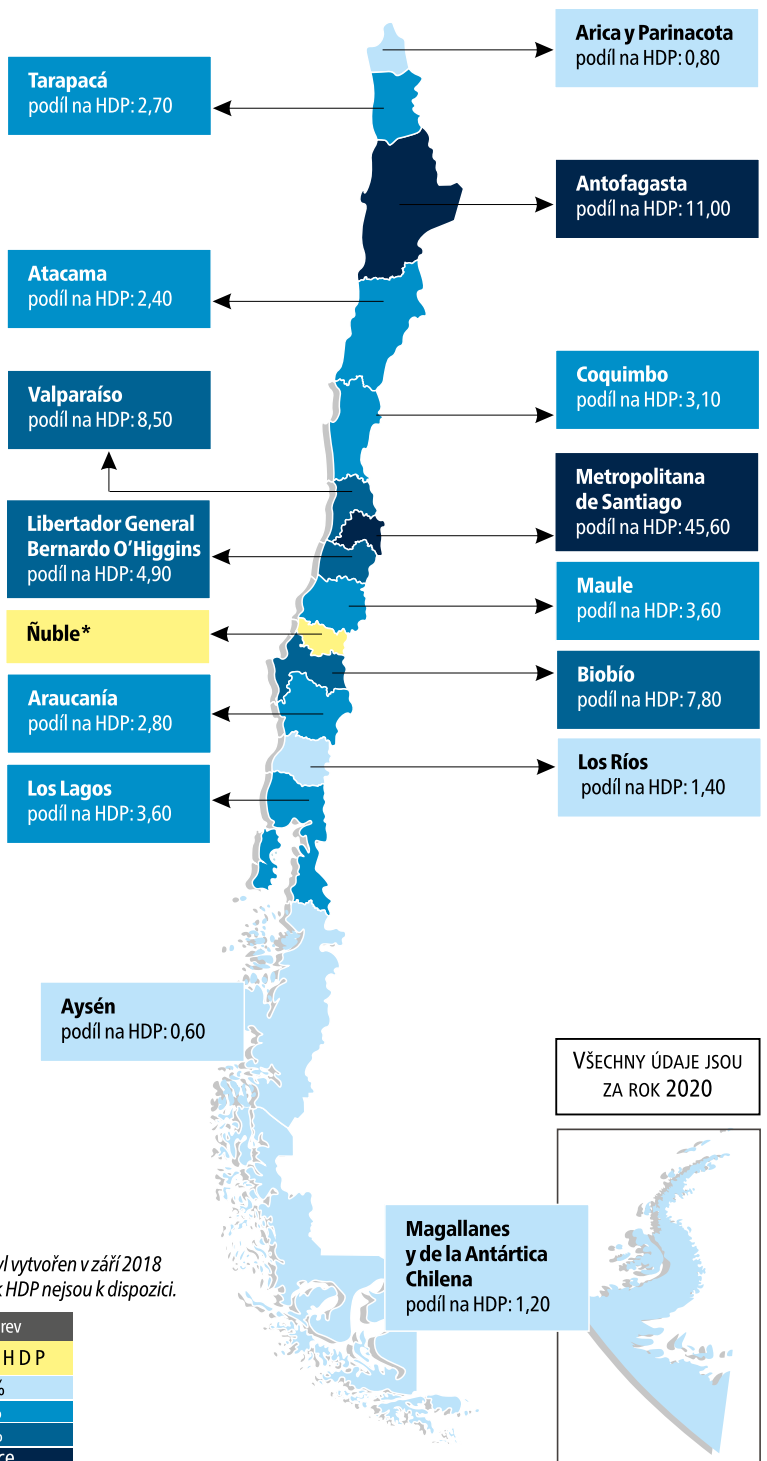
Japonsko
2,19 mld. USD

Španělsko
2,13 mld. USD

Peru
1,73 mld. USD

Jižní Korea
1,73 mld. USD

Česká republika
0,12 mld. USD

*Region Ñuble byl vytvořen v září 2018 a statistická data k HDP nejsou k dispozici.

Legenda barev	
PODÍL NA HDP	
0–1,9 %	Lightest Blue
2–3,9 %	Medium Blue
4–9,9 %	Dark Blue
10 % a více	Darkest Blue

Zdroje dat: Banco Central de Chile

Zpracování grafiky: ANTECOM

Chile

Počet obyvatel (v mil.): 19,1
 Hustota zalidnění (obyv./km²): 26
 HDP ve směnném kurzu (v mld. USD): 283
 Pořadí ekonomiky podle HDP PPP: 81.
 Roční růst HDP (v %): -5,8
 HDP podle koupěschopnosti (v mld. USD): 445
 HDP (k)/obyv. (v USD): 23 300

Míra nezaměstnanosti (v %): 9,1
 Export (v mld. USD): 79,8
 Import (v mld. USD): 66,4
 Exportní partner č. 1: Čína
 Importní partner č. 1: Čína
 Podíl městského obyvatelstva (v %): 88

Zdroje dat: CIA Factbook, World bank
 Data z let 2020–2021

příležitosti

pro české firmy v Panamě

energetika a obnovitelné zdroje energie

Panama chce i nadále zvyšovat podíl obnovitelných zdrojů energie. Za perspektivní lze považovat vývozy malých energetických celků a energetických zařízení. Velkým projektem by měla být větrná elektrárna Tramontana Power v hodnotě 350 milionů USD. V plánu jsou rovněž projekty na výrobu elektřiny ze zemního plynu. Zahájením vývozu zkapalněného zemního plynu v kontejnerech do Ekvádoru rozbíhá Panama svůj plán zásobovat LNG celý region. Velké plány má země i se zeleným vodíkem, jehož využitím chce dosáhnout i dekarbonizace námořního sektoru.

těžební průmysl

V Panamě vloni znatelně vzrostla těžba mědi (v řádu 80 % v roce 2021). Významnou roli v tomto nárůstu hraje zejména povrchový důl Cobre Panamá. Je spravován společností Minera Panamá, jejímž 80% vlastníkem je kanadská společnost First Quantum. V roce 2021 se zpracovalo cca 80 mil. tun rudy na výrobu 331 000 tun mědi. Plánuje se zvýšení těžby na 100 mil. tun rudy ročně do konce roku 2023.

zemědělství a potravinářství

V oblasti zemědělsko-potravinářského sektoru se mohou v Panamě uplatnit právě technologie, konkrétně je zde zájem například o využití dronů a digitalizaci zavlažování. V následujících sedmi letech soukromý sektor na tyto aktivity přispěje částkou 402 milionů USD a stát 155 milionů USD.

zdravotnictví

Pandemie a omezený počet personálu podpořily vstup nových technologií i do oblasti zdravotnictví. Jedná se např. o mobilní aplikaci Telemedicina web. V zemi bude implementováno použití robotické chirurgie.

infrastruktura a environment

České firmy by se mohly stát subdodavateli v infrastrukturních projektech. Jde třeba o budování metra či plánovanou obnovu elektrobusů v hlavním městě. Rozvíjena by měla být též silniční síť prakticky po celém území země. Stavba čtvrtého mostu přes Panamský průplav byla zahájena letos. V létě 2022 mají začít práce na novém vodohospodářském systému průplavu, který má zajistit dodávky pitné vody padesáti procentům populace žijícím v blízkosti povodí průplavu a dodání dalších 1,4 miliardy kubických metrů vody do roku 2050. Zajímavé by mohly být i vývozy čističek a úpraven pitné vody a spaloven odpadu.

ICT a telekomunikace

Země je latinskoamerickým lídrem v rozšiřování širokopásmového internetového připojení. Jejím cílem je dosáhnout 100% pokrytí internetem do roku 2028, do této doby by se též měla konsolidovat 5G síť. Rovněž vláda prochází digitální transformací a klade důraz na využívání technologických platform vládních institucí. V bankovníctví je pak poptávka po IT a telekomunikačních řešeních na podporu využívání digitálních technologií, fintech, akvizic a fúzí.

cestovní ruch

Tato oblast byla silně zasažena pandemií, avšak v současnosti dochází k její obnově a rozvoji. Na národní úrovni by mělo být investováno více než 776 milionů USD do projektů infrastruktury cestovního ruchu v šesti provinciích, v nichž se nacházejí destinace s největším potenciálem pro růst. Jde mimo jiné o energetické služby, pitnou vodu, silnice, doky, návštěvnická centra a stezky.

Dvoustranu připravila Ing. Martina Jeníčková, oddělení Amerik, sekce EU a zahraničního obchodu MPO, ve spolupráci s obchodním úsekem velvyslanectví ČR a ZK CzechTrade v Mexiku

Foto: Shutterstock

příležitosti pro české firmy v Chile

energetika

Do roku 2050 plánuje Chile dosáhnout za spoluúčasti zahraničních firem úplné uhlíkové neutrality. Díky příhodným podnebným podmínkám má obrovský potenciál pro rozvoj obnovitelné energie, především solární a větrné. Nová legislativa podporuje investice do výroby energie z OZE. Větší role státu v energetickém plánování přispěla k rozvoji projektů, zejména v oblasti distribuce elektrické energie. Pokrok je patrný hlavně v projektech tzv. inteligentních měst, inteligentních domů šetrných k životnímu prostředí a v důrazu na využívání udržitelné energie.

těžební průmysl

Chile je největším producentem mědi na světě s 28 % celosvětové produkce a druhým největším producentem lithia (52 % celosvětových zásob). Chilské těžební společnosti propagují tzv. zelenou těžbu, která představuje snížení či naprostou eliminaci uhlíkových emisí. Pro letošní rok se počítá s investicemi zejména do inovativních technologií a modernizace a automatizace těžebního sektoru v hodnotě přibližně 5 miliard USD. Například Codelco bylo průkopníkem v oblasti dálkových operací.

environment

Chilané dlouhodobě bojují jak se suchem, tak s povodněmi. Státní správa i municipality se proto zaměřují na rostoucí povodňová rizika, neefektivní využívání vody v městských a venkovských oblastech, stav vodního hospodářství napříč sektory ekonomiky, úniky a neoprávněnou spotřebu, neúplná data apod. I když je v Chile dostupnost pitné vody nejlepší v latinskoamerickém měřítku, její spotřeba stále stoupá. Vodní sektor je zde zprivatizován. Soukromé společnosti odhadují investice v této oblasti do roku 2025 na 1169 milionů USD. Významné projekty vznikají také v oblasti odpadů a čištění odpadních vod. Chile je jedničkou v Jižní Americe v produkci odpadů a jen 15 % z nich se recykluje. Proto vláda prosazuje programy na recyklaci a připravují se studie výstavby první spalovny Waste to Energy pro Santiago de Chile.

e-commerce

Elektronický obchod v zemi vzrostl v roce 2019 o 25 % a vydělal okolo 6 miliard USD. S příchodem pandemie a s ní spojenou krizí rekordně vzrostla míra využívání e-commerce. V březnu 2022 se oproti roku 2021 její hodnoty ztrojnásobily. Logistiku však trápí poslední článek, a to předání zásilky příjemci. V oblasti know-how a logistického řetězce celkově se otevírá velká příležitost pro zkušenější zahraniční firmy.

ICT

Chilané jsou známi vysokou digitální gramotností. Země patří mezi státy s nejrozvinutějším bankovním sektorem v Latinské Americe a řadí se ke světovým lídrům v elektronické fakturaci. Digitalizace se stala běžnou součástí také systému řízení státu. E-government platforma s názvem Clave Única zpracovává až 450 agend. S mírou digitalizace společnosti roste poptávka po bezpečnostních monitorovacích a detekčních inteligentních systémech, infrakamerech, softwaru pro identifikaci osob a technologiích na bázi umělé inteligence. Chilská poptávka roste též v oblasti digitálních systémů včasného varování před přírodními katastrofami a bouřlivý rozvoj zaznamenala v posledních letech digitalizace online nakupování a aplikace platebních bran.

Připravil: Ing. Jiří Jílek, ředitel regionálního centra pro Latinskou Ameriku agentury CzechTrade a zahraniční kanceláře v Chile

Foto: Shutterstock

MEXIKO

Sto roků přátelství

Získat opravdu dobrého přítele je jako vyhrát jackpot. Jeho kvality a opravdovost však často prověří až čas či prožité těžkosti. V letošním roce si připomínáme stoleté výročí navázání diplomatických vztahů s Mexikem. Těchto sto let prokázalo pevnost přátelství mezi našimi zeměmi v obchodní, politické, kulturní a často i osobní rovině.

Plátno, sklo i hudební nástroje

Vzájemné (obchodní) kontakty těch sto let navíc dalece převyšují. Již v 16. století se z českých zemí přes Atlantský oceán vyváželo plátno. Do 18. století pak spadá vývoz českého skla do Nového Španělska (tedy dnešního Mexika). Když mateřská firma odhalila nevýhodnost prodeje přes španělského prostředníka, zřídila už v tomto období v Mexiku takřikajíc první „českou pobočku“. Toto zastoupení nakonec utrpělo po rozvratu obchodních vztahů po napoleonských válkách, ale české sklo zůstává na latinskoamerických trzích včetně toho mexického ceněné a žádané, v tomto sektoru stále existuje potenciál pro další rozvoj.

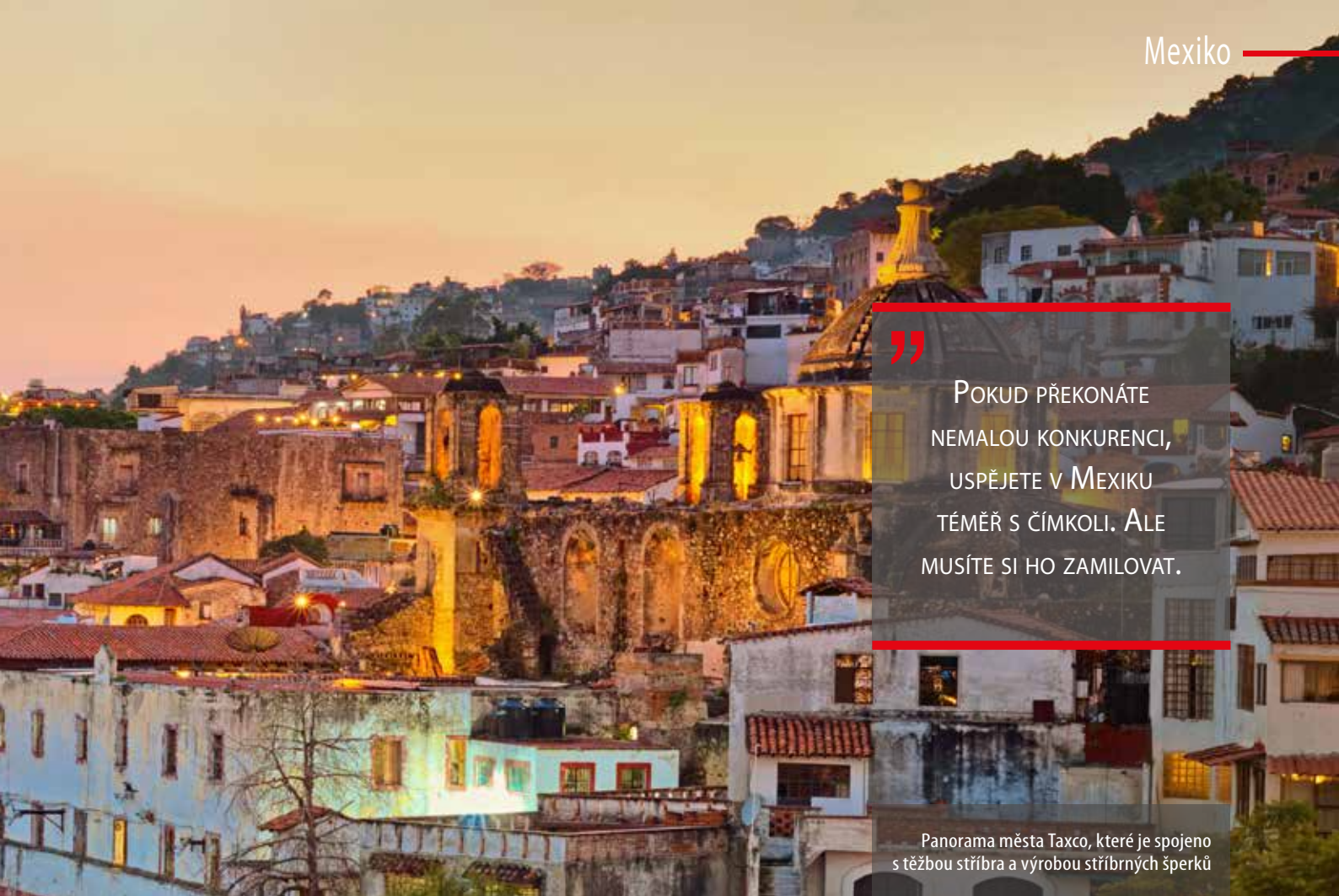
Neméně zajímavé a starobylé je i kulturně-politické pozadí našich vztahů. Za zmínku v tomto případě stojí zásadní český vliv na mexickou lidovou hudbu. Císaře Maxmiliána Habsburského totiž v době jeho krátkého panování doprovdila do Mexika česká vojenská kapela a právě díky českým muzikantům začali Mexičané používat kovové dechové nástroje, na kterých dnes stojí typická hudba tradičních mariachi.

Stoleté nikdy nepřerušené vztahy

Po vzniku samostatného Československa byly vztahy s Mexikem navázány v roce 1922 (po Brazílii se jednalo o druhou diplomatickou misi ČSR v Latinské Americe). A co je důležité, vzájemné

diplomatické vztahy nebyly nikdy přerušeny. V roce 1937 pak byla podepsána první československo-mexická obchodní dohoda s doložkou nejvyšších výhod.

Druhá světová válka a její předvečer přinesly první prověření vztahu a Mexiko bezesbytku zareagovalo jako pravý přítel. Ve stručnosti, nikdy neuznalo mnichovskou dohodu, následnou německou okupaci ostře odsoudilo v Lize národů, a když byly české ambasády přebírány německými diplomaty, mexická vláda nabídla podporu, pokud velvyslanectví odmítneme předat. V nepřítomnosti tehdejšího velvyslance k tomu zastupující chargé d'affaires však nenašel odvahu. Na Panamerické konferenci v Rio de Janeiro v roce 1942 Mexiko předložilo návrh rezoluce, aby latinskoamerické státy uznaly exilové vlády okupovaných států

”

POKUD PŘEKONÁTE
NEMALOU KONKURENCI,
USPĚJETE V MEXIKU
TĚMĚŘ S ČÍMKOLI. ALE
MUSÍTE SI HO ZAMILOVAT.

Panorama města Taxco, které je spojeno
s těžbou stříbra a výrobou stříbrných šperků

s Československem v čele, a jako první země regionu uznalo naši exilovou vládu v Londýně. Po vypálení Lidic byla městská čtvrť (dřívější obec) San Gerónimo přejmenována na San Gerónimo de Lidice. Po Lidicích se v Mexiku dodnes jmenují školy a můžeme se setkat i s užitím tohoto názvu jako jména či příjmení.

Po roce 1948 se vzájemná relace sice utlumila, ale diplomatické vztahy nebyly přerušeny nikdy. Spolupráce se pozvolna rozvíjela v kulturní a ekonomické oblasti. V šedesátých a sedmdesátých letech se kooperace zintenzivnila několika energetickými projekty. Další zkouškou byl pak rok 1968 a srpnová okupace Československa. I v tomto případě Mexiko stálo za naší zemí a dvakrát nabídko, že navrhne naši záležitost projednat na Valném shromáždění OSN (návrh byl z naší strany odmítnut). Okupace ČSR byla nicméně zastíněna rozsáhlými studentskými protesty v Mexiku, jež byly krvavě potlačeny takřkajíc v předvečer konání olympijských her. Na této olympiádě se však ČSR připomněla v plném lesku. Nejen sportovně, ale i svou skloněnou hlavou při sovětské hymně zazářila

Věra Čáslavská. Navíc její svatba s Josefem Odložilem v hlavní mexické katedrále se stala společenskou událostí a symbolem přátelských vztahů mezi oběma zeměmi (Čáslavská pak na konci sedmdesátých let trénovala mexické gymnastky).

Zůstaňme ještě na chvíli v kulturní oblasti a dokresleme kulturní stopy posledními střípky. Prvním z nich je mexická herecká diva zlatého věku mexické kinematografie Miroslava Stern nebo krátce Miroslava, která se narodila v Hranicích na Moravě a v roce 1940 utekla s rodiči před nacistickou okupací. „Marilyn Monroe à la mexicana“, jak ji často nazývali, natočila před svou předčasnou smrtí 30 filmů a je v Mexiku známá dodnes. Nediťte se proto, pokud při svém jednání v Mexiku narazíte na ženu s typickým slovanským jménem Miroslava. Druhým střípkem je pak to, že již od třicátých let nese jedna z nejdůležitějších a nejluxusnějších tříd mexického hlavního města jméno Avenida Presidente Masaryk po našem prvním prezidentovi TGM. V pražských Dejvicích na oplátku nacházíme park Lázara Cárdenase. A ještě zmiňme jednu ze

zajímavostí – náš podíl na výrobě tradičních indiánských šperků, a to ve formě dodávek českých korálků.

Obr světové ekonomiky

Spojené státy mexické, jak zní celý oficiální název Mexika, patří mezi významné hráče nejen na americkém kontinentu, ale i v rámci celé světové ekonomiky. Jedná se o důležitý trh blížící se 130 milionům obyvatel. S rozlohou 1,972 milionu kilometrů čtverečních převyšuje rozlohu ČR cca 25krát. Svého významu rovněž nabývá jako člen OECD a NAFTA, respektive její modernizované verze nazývané USMCA. Patnáctá největší ekonomika světa je dlouhodobě stabilní, postavená na podpoře volného trhu, obecně otevřená vůči zahraničním investicím.

Hospodářství bylo značně ovlivněno pandemií, která způsobila pravděpodobně největší ekonomický propad Mexika za několik desetiletí, HDP v roce 2020 pokleslo o 8,2%. V loňském roce se ekonomika již odrazila ode dna, za rok 2021 vzrostla o 4,8% a pro ten letošní se pak očekává růst 2,4%. Průmyslová

Symbol Mexico City – Anděl nezávislosti

výroba meziročně vzrostla o 3%. Stejně jako mnohé další země napříč kontinenty i Mexiko zápasí se zvýšenou inflací, která se již loni vyšplhala na 7,37%, což je nejvíce za posledních 20 let. Pro letošní rok se očekává hodnota 5,9%. Nadějný je nárůst nových pracovních míst.

Struktura hospodářství plně odpovídá rozvinuté ekonomice. Na tvorbě HDP převažují služby s téměř dvoutřetinovým podílem. Nejdůležitějšími průmyslovými sektory jsou automobilový průmysl (6. největší výrobce vozidel na světě), strojírenství, elektronika, energetika, potravinářství, letectví a těžba. Mexiko je 3. největším výrobcem zpracovaných potravin v Americe (po USA a Brazílii) a 11. na světě. Země oplývá značným nerostným bohatstvím, je 1. producentem stříbra a 14. producentem ropy (má 3. největší zásoby této suroviny v Latinské Americe), těží množství barevných kovů a má pravděpodobně 6. největší zásoby břidlicového plynu na světě.

V posledním období se rovněž stává výrobní mocností s přinejmenším regionálním významem. Velmi důležitou roli proto hrají implementace pokročilých technologií a inovace obecně. Mexiko si totiž uvědomuje, že jen díky nim může

udržet konkurenceschopnost svého průmyslu. Paradoxně právě pandemie urychlila rozvoj inovací a zejména pak digitalizace země. Společnosti díky covidu-19 pokročily v digitální transformaci o 80%. Podobných hodnot dosahuje i rozvoj e-commerce. Poptávka roste po cloudových službách či řešení z oblasti kyberbezpečnosti.

V roce 2022 pokračují státní infrastrukturní projekty, které mají být hnacím motorem pro nastartování tamější ekonomiky. Na stole je infrastrukturní plán hlavního města pro rok 2022, který se z velké části zaměřuje na městskou dopravu. Jedná se o projekty výstavby další linky lanovky, která bude součástí projektu Chapultepec, nebo modernizace linek metra.

Z ropného průmyslu je ve hře například projekt výstavby ropné rafinerie Dos Bocas ve státě Tabasco či modernizace rafinerie Salina Cruz, kde se plánuje výstavba vlaku a další modernizace strojů.

Zajímavé jsou bezesporu také projekty kolejové dopravy. V rámci USMCA je v plánu koridor spojující mexický Mazatlán a kanadský Winnipeg. V rámci země se pak jedná o tzv. Mayský vlak, který povede přes státy Chiapas, Tabasco,

Campeche, Yucatán a Quintana Roo a v budoucnu by mohl propojit Mexiko s Guatemalou a Belize, dále železniční koridor Isthmus de Tehuantepec (státy Veracruz a Oaxaca) a řadu dalších příměstských či meziměstských tratí. V neposlední řadě jsou aktuální projekty týkající se například modernizace přístavů a letišť. České firmy by se do těchto projektů mohly zapojit jako subdodavatelé.

Česko-mexická hospodářská spolupráce aneb Opravdu jsme tolik rozdílní?

Mohou mít takový „obr a trpaslík“, jako jsou česká a mexická ekonomika, něco společného kromě výše popsanych přátelských vztahů a sympatií? Možná víc, než by se na první pohled mohlo zdát. Obě ekonomiky (alespoň před rokem 2020) byly dlouhodobě stabilní. Shodujeme se v náhledu na obchodní vztahy z hlediska otevřenosti a liberálnosti. Dalším významným aspektem je orientace na jednoho hlavního partnera, v případě ČR je to pochopitelně Německo, v případě Mexika pak Spojené státy americké, kam proudí 80% mexického exportu. Obě země deklarují nutnost diverzifikace obchodu

a ekonomických vztahů a jsou také silně zapojeny do globálních hodnotových řetězců.

Stejně jako je ČR vnímána jako srdce Evropy a jistý most na další evropské trhy, Mexiko může být vnímáno jako brána nejen na trh USA, potažmo Kanady prostřednictvím zmíněné USMCA, ale i na latinskoamerické trhy. Podíváme-li se na strukturu vzájemného obchodu, strana dovozu i vývozu je velmi podobná, převažují průmyslové výrobky, zejména z automobilového či energetického sektoru. V neposlední řadě nás pak spojuje předsednictví v regionálních iniciativách v letošním roce. V případě ČR je to předsednictví v Radě EU ve druhém pololetí, v případě Mexika pak aktuální předsednictví v Tichomořské alianci (regionální uskupení Mexika, Kolumbie, Peru a Chile). ČR je navíc pozorovatelským státem této integrační iniciativy, což může napomoci obchodním transakcím v rámci všech čtyř členských ekonomik.

Dalším nástrojem podporujícím naši obchodní výměnu je bezesporu dobrá smluvní základna. Rámec pro ekonomické vztahy poskytuje tzv. Globální dohoda mezi EU a Mexikem, která již odbourala celní bariéry u průmyslových produktů a aktuálně stojí před podpisem její modernizace, která by měla usnadnit obchod prakticky ve všech aspektech hospodářských vztahů. Dále obě země disponují řadou bilaterálních smluv. Kromě těch klasických, jako

je dohoda o zabránění dvojímu zdanění či dohoda o podpoře a vzájemné ochraně investic, bych zde ráda zdůraznila memorandum o spolupráci mezi EGAP a jeho mexickým protějškem Bancomext, jež se vztahuje na podporu společných projektů jak v Mexiku, tak i ve třetích zemích. Pokud zmiňujeme otázku financování, ani v této oblasti není zásadní problém s ohledem na stabilní finanční sektor a hodnocení úvěrových rizik podle konsenzu OECD v kategorii 3, což předznamenává i bezproblémové pojišťování exportu a investic. Na podporu firem je na místě rovněž přítomno české velvyslanectví a kancelář CzechTrade a CzechTourism.

Z výše uvedeného vyplývají sektory pro spolupráci. Pokud překonáte nemalou konkurenci, uspět jde prakticky v čemkoli, od tradičních po inovativní sektory. Výhod a příležitostí již využilo mnoho českých firem reprezentujících řadu oborů, namátkou se jedná o turbíny a další vybavení pro energetický sektor, cvičné letouny, automobily Tatra, výzbroj pro armádu, mobilní kontejnery, městský mobiliář, dodávky pro těžební sektor či spolupráci firem Škoda Electric a Dina.

Dnes je Mexiko nejdůležitějším obchodním partnerem ČR v Latinské Americe, obrat vzájemné obchodní výměny přesahuje polovinu celkových přímých toků s regionem. Pandemie zcela jistě posunula svět a paradoxně otevřela i nové možnosti. A proto je na místě nám do druhé stovky popřát mnoho

Autorem impozantní sochy Milénium je Mathis Lidice. Dílo zdobí přístav Vallarta a bylo vytvořeno na oslavu nového tisíciletí. Nese v sobě spoustu významů a symboliky, mimo jiné i mírové

úspěchů, odvahy, přátelství na národní, pracovní i osobní rovině a mnoho příležitostí, které se přetaví v další spolupráci.

Viva México. Viva la República Checa. ■

TEXT: MARTINA JENÍČKOVÁ
FOTO: SHUTTERSTOCK A ARCHIV AUTORKY

Ing. Martina Jeníčková,
oddělení Amerik, sekce EU
a zahraničního obchodu MPO

Možná nevíte, že české stopy najdete historicky i za tradiční mexickou hudbou mariachi

Pěnové keramické filtry Vukopor®

Boris Láník, Petr Boháček, Igor Láník ml.:

JDEME TAM, KDE JSOU PŘÍLEŽITOSTI

ADAPTOVALI JSME SE NA CELÝ SVĚT

„V našem exportním portfoliu máme kromě Evropy, která představuje hlavní vývozní teritorium, také státy Latinské Ameriky, především Mexiko a Brazílii. Tak jak se v globální ekonomice přemísťuje průmyslová výroba po světě, jdeme se svými produkty a službami za ní,“ vysvětlují Igor Láník ml. a jeho bratr Boris, proč je trend relokace na světových trzích nezaskočil. Jejich rodinná společnost LANIK vyrábí a prodává technickou keramiku pro slévárství, představovanou především pěnokeramickými filtry, nálevkami a keramickými jádry pro přesné lití.

Po prvních zkušenostech v Argentině na přelomu tisíciletí a nepravidelných dodávkách do Peru, Venezuely, Chile a Kolumbie se firma v oblasti Jižní Ameriky dlouhodobě etablovala v Mexiku a Brazílii, kde dosahuje zajímavých obrátů. V Brazílii činil meziroční nárůst prodeje za období 2020 až 2021 250% a v Mexiku dokonce 290%. Přitom řada českých malých a středních exportérů sice spatřuje v Latinské Americe velký potenciál, ale má jen relativně málo trpělivosti budovat tam funkční obchodní vztahy.

„Jdeme za příležitostmi. Jsme doširoka rozkročení v aplikacích i teritoriích – od Japonska až po Latinskou Ameriku. Svého času jsme měli velké dodávky do Anglie. Když odsud slévárenský průmysl zmizel do Indie, vydali jsme se za ním. Podobný scénář kopírovaly Spojené státy a Mexiko. Jenomže tak vzdálená destinace vyžaduje poměrně intenzivní cestování. Než se obchody rozjely, třikrát za rok vždy po čtrnácti dnech jsem objížděl koncové zákazníky. S pandemií covidu-19 přišly v mnoha ohledech změny. Naučili jsme se

fungovat víc online a jednáme prostřednictvím videokonferencí,“ poznamenává obchodní ředitel společnosti Petr Boháček.

Mexiko je slévárenský ráj

Mexiko včas zachytilo stoupající trend využívání slitin neželezných kovů v automobilovém průmyslu a stal se z něj jeden z největších výrobců odlitků na světě. V roce 2020 se zde nacházelo zhruba 1080 společností

Boris Láník,
výrobně technický ředitel společnosti

Petr Boháček,
obchodní ředitel společnosti

Igor Láník ml.,
jednatel společnosti a její výkonný ředitel

zabývajících se slévárstvím. Zejména na severu země (ve státech Nuevo León a Coahuila) a na západě v Jalisco rostly slévárny jako houby po dešti.

„Mexickou síť našich odběratelů tvoří jak malé a střední, převážně rodinné podniky, tak nadnárodní korporace. V Mexiku máme výborné partnery, kultivované, vzdělané a s bohatými zkušenostmi s mezinárodním obchodem. Spolupráci nekomplikuje ani obvykle zmiňovaný důraz na znalost španělštiny a portugalštiny. Ve vztazích se všemi našimi zahraničními partnery používáme jen angličtinu, abychom měli vyjednávací podmínky všichni stejné. Naši zákazníci oceňují kvalitu našich výrobků a spolehlivost dodávek zejména v době, kdy globální dodavatelské řetězce kolabují. V otázce zvýšení cen energií a materiálů, podobně jako aktuální komplikované přepravy, kterou si někdy zajišťují sami, s nimi bylo jednodušší pořízení než s evropskými odběrateli,“ pochvaluje si hladký průběh jednání s tamějšími partnery Petr Boháček.

Boris Láník dodává: „Slévárenský sektor, jemuž dodáváme naše produkty, je poměrně konzervativní, ceny bývají nasmlouvány předem a příliš se nemění. Až začátkem letošního roku jsme po dlouhé době výrobky trochu zdražili a od dubna zavedli příplatek za energii, který kopíruje vývoj cen energií na trhu. Všichni zákazníci nové ceny akceptovali.“ Podle výrobního ředitele si řada evropských a amerických firem pod tlakem pandemického zemětřesení

a následných logistických komplikací totiž uvědomila, jak riskantní se může ukázat masivní závislost na dodávkách odlitků, materiálů a surovin z Číny. Ale diverzifikovat spektrum dodavatelů nepůjde z roku na rok.

Nezkusíš, nevíš

„Plynový šok“, který letos dolehl na český průmysl, můžeme bez nadsázky přirovnat k „ropnému šoku“ ze sedmdesátých

Spolehlivý finanční partner za zády

Za třicet let na trhu si boskovická společnost vybudovala síť spolehlivých a věrných partnerů v různých koutech světa. Prezентuje dobré výsledky i finanční stabilitu. „Za dobu své existence prošla naše společnost také složitými obdobími. Například v době, kdy nabíhala splatnost úvěru na výstavbu výrobního areálu, přišla světová krize. Díky ochotě pracovníků Komerční banky vnímat a pomoci řešit naši situaci úpravou podmínek úvěru jsme se vyhnuli větším problémům. Tento bankovní dům nás se svými produkty a konzultačními službami provází od založení firmy a věříme, že nám zůstane partnerem i do budoucna,“ konstatuje Igor Láník ml.

let. Zemní plyn se využívá napříč celou naší ekonomikou a růst ceny na několikásobek jeho hodnoty před rokem se nutně musel promítnout i do cen produktů společnosti LANIK.

„Nemůžeme jen naříkat a nepřemýšlet, co bychom se situací mohli udělat i my sami. Když se necháte inspirovat pracovníky ve výrobě a vývoji a dotáhnete dobré nápady do praxe, zjistíte, že některé se chytanou a můžete ušetřit 10 až 20 procent energetických nákladů. A to už jsou v našich objemech zajímavá čísla. Někdy se zdá až neuvěřitelné, že když jde do tuhého, vždy se najde cesta, jak výrobu zefektivnit. Úsporami se zabýváme dlouhodobě. Při dostavbě administrativní budovy jsme zprovoznil poměrně složitou technologii využívání odpadního tepla z našich pecí k vytápění budov, ohřevu teplé vody a v létě pro provoz klimatizace. Když přišlo zdražení plynu, přemýšleli jsme, jak efektivněji využít technologii vypalovacích pecí, a během měsíce jsme přišli s řešením, které přineslo úsporu řádově kolem 5 až 10 procent,“ optimisticky nahlíží na energetický problém výkonný ředitel Igor Láník ml.

Byznys, který je za vším, i když není na očích

Slévárství působí na první pohled jako špinavý a zastaralý průmyslový obor, na okraji studentského zájmu. Přitom jde o sofistikovaný a komplikovaný obor, bez něhož se ani v konkurenci 3D tisku neobejde žádné moderní

„I naše produkty mohou být krásné. Chceme je posunout ze slévárenského světa do světa designu,“ říká Petr Boháček

průmyslové odvětví, automobilovým a strojírenským průmyslem počínaje a výrobou kloubních náhrad konče.

„Jak slévárství a navazujícím strojírenským oborům, tak technologickým disciplínám by velmi prospělo multioborové propojení. Dlouhodobě spolupracujeme s odborem slévárství v Ústavu strojírenské technologie VUT Brno a podporujeme výuku tradičních i moderních slévárenských technologií. Jsme škole nápomocní jak zkušenostmi, tak zápůjčkou strojírenského vybavení, které by si nemohla vzhledem k jeho ceně dovolit,“ vysvětluje Igor Láník ml. Součástí dlouhodobé spolupráce s akademickou sférou jsou aktuálně dva projekty s VUT Brno v rámci TA ČR z oblasti slévárství a žáruvzdorné keramiky a jeden v rámci OPPIK s Vysokou školou chemicko-technologickou Praha z oblasti fotokatalyticky aktivních povlaků keramiky.

„Snažíme se aktivně vyhledávat a podporovat užití našich výrobků i mimo tradiční slévárenský průmysl. V současnosti například objevujeme možnosti využití pěnokeramiky v architektuře a designu. Chceme naše produkty posunout i do tohoto neslévárenského světa a nabízíme je jako zajímavý materiál pod brandovým označením Cerastruct především architektům. A najednou zjišťujeme, jak krásně může tento původně spotřební materiál vypadat,“ říká Petr Boháček.

Věřit si a uvažovat v mezinárodním kontextu

Celosvětová ekonomická krize, která propukla v roce 2008, ukázala, že schopné firmy budou mít pořád dost šancí získat byznys konkurentů, kteří zakopli nebo zaváhali. Zhruba v té době začala systematicky expandovat

na mimoevropské trhy a posilovat teritoriální exportní vyváženost také společnost LANIK.

„Naše investiční strategie se odvíjí ve dvou liniích: každoročně směřujeme desítky milionů korun do obnovy a vývoje strojírenského vybavení, v roce 2020 jsme například dobudovali administrativní budovu, laboratoře a sociální zázemí pro zaměstnance, včetně moderních technologií na využití odpadního tepla z výroby. Další finanční prostředky plynou do projektů automatizace a robotizace výroby, abychom snížili podíl fyzicky náročné práce, zvýšili efektivitu, a udrželi tak tempo růstu platů našich pracovníků. Druhou investiční linii představují akvizice. V roce 2015 jsme začali budovat holdingovou strukturu a jako první do ní začlenili společnost Teplotechna průmyslové pece Olomouc (TPP), která se zabývá projekcí a realizací průmyslových pecí pro tepelné zpracování, žárové zinkování, tavení hliníku a keramickou výrobu. V loňském roce jsme do holdingu přidali brněnskou společnost ROMILL, zabývající se průmyslovým mikrovlnným ohřevem, a stavebně-inženýringovou společnost ACERTA,“ dodává k investičním záměrům Igor Láník ml. ■

TEXT: VĚRA VORTELOVÁ

FOTO: ARCHIV SPOLEČNOSTI LANIK

You can also read this article in English on itradenews.cz

Výrobní areál společnosti

LANIK s.r.o.

Boskovickou rodinnou společnost založil v roce 1991 Ing. Igor Láník st. Od počátku se věnovala výrobě pěnových keramických filtrů pro slévárství a další slévárenské technické keramiky. Je producentem pěnových keramických filtrů pro slévárství Vukopor® a keramických filtrů pro designové a stavební využití Cerastruct. Společnost v současné době vede zakladatel společně se svými syny: Ing. Igorem Láníkem ml., výkonným ředitelem, a Ing. Boršem Láníkem, výrobně technickým ředitelem. V roce 2018 založily obě generace Láníků LANIK Holding s.r.o., do něhož vkládají uskutečněné akvizice.

Společnost zaměstnává 180 pracovníků a loni dosáhla obratu zhruba půl miliardy korun. Pětaosmdesát procent své produkce exportuje. Největší podíl představují evropské trhy, následované Latinskou Amerikou s asi 12% (v prvé řadě Mexikem a Brazílií) a dále Indií a Japonskem.

Petr Palbucha,
bankovní poradce
pro korporátní klientelu KB,
Divize Jižní Morava

„Společnost LANIK je dlouhodobým klientem Komerční banky. Velmi na ní oceňuji rodinný přístup, který se promítá do atmosféry ve firmě, a neustálou snahu o inovaci produktů a procesů. KB se podílela na řadě projektů ve formě financování nebo jen konzultací a byla součástí proměny regionální společnosti ve společnost s celosvětovým dosahem. Těší nás, že klientovi můžeme poskytnout zázemí silné banky pro řešení jeho individuálních potřeb, a velmi si vážíme našeho stabilního partnerství.“

Digitalizace a robotizace je pro menší firmy oříškem. Otevírají se jim dveře k novým dotačním zdrojům

Nedávný průzkum Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR poukázal na propastný rozdíl mezi velkými a menšími hráči, kdy průmyslové roboty využívá jen 13 % menších a středních firem. Přitom potenciál pro využívání těchto nástrojů je poměrně velký, protože polovina firem deklarovala zájem do nich investovat.

Vstupních bariér přibývá

Podle průzkumu byly za největší bariéru robotizace ve firmách nepřekvapivě považovány vysoké vstupní náklady. Bohužel navíc v této souvislosti firemní zdroje značně oslabil dlouhá koronavirová krize. O další odsátí investičních rezerv se nyní doslova „stará“ vysoká inflace tažená zejména růstem cen energií, který prodražuje téměř všechny vstupy. To vše umocňuje válečný konflikt na Ukrajině, jenž kromě sankcí uzavřel řadě společností významná obchodní teritoria.

Zaručený návod, jak eliminovat tyto těžkosti, neexistuje. Je to spíš mix opatření, která pomohou firmám čelit těmto vlivům. Jedním z nich je zvyšování produktivity a orientace na výrobu finálních produktů s vyšší přidanou hodnotou, která se bez robotizace či automatizace výroby neobejde. V tomto ohledu je pomyslným světlem na konci tunelu či vítaným stimulem paleta nových dotačních zdrojů na digitalizaci či inovativní technologie, které jsou nyní před spuštěním.

Miliardy korun na digitalizaci a robotizaci

Zejména malé a střední podniky, pro něž je řada nových dotačních titulů

určena, s netrpělivostí očekávají jejich spuštění. V novém dotačním období, které poběží až do konce roku 2028, budou moci představitelé firem žádat na digitalizaci a robotizaci až 15 miliard korun. A to zejména prostřednictvím Národního plánu obnovy, Operačního programu Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost, Technologické agentury ČR a Fondu pro spravedlivou transformaci, který je určen pro uhelné regiony. Spektrum podporovaných investic je poměrně široké, jde např. o HW, SW, vnitropodnikové systémy (logistika, účetnictví, docházka apod.), čtečky, skenery, QR kódy, kybernetické zabezpečení, cloudy, prvky s využitím umělé inteligence, ERP systémy, výrobní či ne-výrobní technologie...

Spolehlivý finanční partner je základ

Pro realizaci každé náročné investice je důležitá volba nejen silného finančního partnera, ale i takového, který má zkušenosti se zprostředkováním veřejné podpory z evropských či národních zdrojů či s využíváním různých zvýhodněných záručních či úvěrových produktů. Výhodou našich klientů je, že takového zprostředkovatele mají v týmu KB EU Point, respektive naší dceřiné společnosti KB Advisory. Díky specialistům

těchto týmů umíme klientům pomoci s technickým nastavením projektu, vyhledáním vhodného dotačního či nedotačního zdroje a kompletním vyřízením celého dotačního procesu. Tedy od podání dotační žádosti přes výběrové řízení na dodavatele řešení až po nezbytnou administraci a vyplacení dotace.

Věřím, že tento servis napříč různými oblastmi poskytovaný pod jednou „KB střechou“ pomůže firemním klientům využít nadcházející investiční příležitosti naplno. ■

TEXT: DAVID FORMÁNEK
FOTO: SHUTTERSTOCK A ARCHIV KB

David Formánek je členem představenstva Komerční banky zodpovědným za korporátní a investiční bankovníctví

MEXICKÝ PREZIDENT, KTERÝ OBDIVOVAL MASARYKA

Česká republika a Spojené státy mexické. Dva vzdálené státy, které nemají zdánlivě mnoho společného. Přesto zde však Češi zanechali výraznou stopu a ať už přímo či svými ideály ovlivnili dění v této zemi. Jedním z politiků inspirovaných Tomášem G. Masarykem byl i mexický prezident Lázaro Cárdenas. Převzal od něj pojetí prezidentského úřadu i některé klíčové body své politiky. Ostatně se dá říct, že i jejich životní příběhy jsou si vzdáleně podobné. Posuďte sami...

Lázaro Cárdenas

Skromné začátky

Lázaro Cárdenas del Río se narodil 21. května roku 1895. Byl jedním z osmi dětí majitele kulečnickového sálu ve vsi Jiquilpan ve státě Michoacán. Nic nenasvědčovalo tomu, že by mohl v životě

vůbec něčeho dosáhnout. Dokončil pouze základní školu. Když jeho otec zemřel, stal se šestnáctiletý Lázaro živitelem rodiny. Pracoval jako pomocník v tiskárně, výběřčí daní či žalářník. Jeho život se náhle převrátil naruby roku 1913, když Victoriano Huerta svrhl a dal zavraždit prezidenta Madera. Proti němu se postavili takzvaní konstitucionalisté. Jedním z mnoha, kteří se přihlásili do konstitucionalistické armády, byl i mladý Lázaro Cárdenas.

Ve službách státu

Během své služby se Cárdenas stal důstojníkem, a dokonce pokladníkem jednotky. Může to znít zvláštně, ale šlo o velmi odpovědnou funkci a dokazuje to, že byl považován za výjimečně důvěryhodného. Po porážce michoacánských konstitucionalistů přešel do vojska generála Obregona, později k oddílům Pancha Villy a nakonec k vojsku budoucího prezidenta Plutarca Callese.

Po vítězství byl roku 1920 pověřen tažením proti vzbouřeným kmenům a posléze se stal guvernérem svého domovského státu. Tuto funkci zastával v letech 1928 až 1932. Prakticky hned po nástupu se dostal do ostrého sporu s církví kvůli svým snahám o sekularizaci. Snažil se uplatňovat silnou sociální politiku. Poněkud kontroverzním krokem však bylo zabavení půdy velkostatkářům a její přerozdělování rolníkům. Cárdenasův

způsob získávání informací byl též ve své době neobvyklý, místo názorů poradců se orientoval spíše podle průzkumů veřejného mínění.

Typickým prvkem jeho politiky po celou jeho kariéru byla též propagace staré mexické kultury.

El Presidente

Roku 1934 byl Cárdenas nominován do prezidentských voleb za Národní revoluční stranu. Součástí jeho volební kampaně byl tzv. šestiletý plán na modernizaci ekonomiky. Ostatně jeho kampaň byla celkově neobvyklá, neboť se rozhodl absolvovat 25 tisíc kilometrů dlouhou cestu po Mexiku. Volby vyhrál drtivou většinou hlasů a stal se padesátým prvním prezidentem Mexika.

Rozhodl se pro zcela nové pojetí úřadu, svou úřadovnu přemístil z pompézního prezidentského hradu do skromnějšího paláce Los Pinos, plat si zmenšil na polovinu a na cesty vyrážel v běžném autě a bez stráží.

Nedlouho po zvolení nastala roztržka s exprezidentem Callesem, který se snažil Cárdenase ovládat. Jelikož měl Calles mnoho podporovatelů v armádním vedení, Cárdenas prosadil zlepšení podmínek mužstva a nižších důstojníků, aby si získal jejich věrnost. Cárdenas též schválil volné zbrojní zákony. Záměrem bylo

Prezident Cárdenas pojmenoval jednu z ulic v Mexico City po Tomáši G. Masarykovi, kterého obdivoval. Dnes je to jedna z neznámějších ulic v mexické metropoli, kde se mj. nacházejí luxusní obchody a butiky známých značek

ozbrojit civilní populaci jako protiváhu k armádě. Nato Calles uznal porážku a stáhl se do ústraní.

Cárdenas dále pokračoval ve své sociální politice. Snažil se o přerozdělení půdy, zlepšení podmínek dělníků a rolníků, zlepšení školství a sekularizaci. Také se zasloužil o založení odborů, které následně sloužily jako nástroj proti radikální Komunistické straně Mexika.

Cárdenas byl sice silně levicově orientovaný, ale na druhou stranu vystupoval proti šíření sovětského komunismu, proto mimo jiné poskytl exil ruským

menševikům, včetně Lva Trockého. Na mnoha jeho reformách byla též znatelná inspirace Československem a ideály prezidenta Masaryka. Cárdenas Masaryka obdivoval, a dokonce po něm pojmenoval jednu z ulic v Mexico City. Za jeho vlády Mexiko značně rozvíjelo vztahy s Československem, a to nejen diplomatické, ale i obchodní.

Jedním z nejvýznamnějších Cárdenasových činů v úřadu bylo založení státní ropné společnosti Pemex roku 1938. Na jednu stranu tak stát získal přístup k enormním ziskům z těžby ropy, na druhou to vedlo k roztržce s ostatními zeměmi, například Velká Británie dokonce na nějakou dobu přerušila s Mexikem diplomatické styky.

Ve stejné době propuklo proti Cárdenasovi poslední vojenské povstání v Mexiku. Vzbouřil se proti němu Saturnino Cedillo, guvernér státu San Luis Potosí. Vzpouza byla rozdrčena a Cedillo zabit. Tyto události však opět zamíchaly mexickou politikou.

Důležitý precedens

V nadcházejících volbách roku 1940 již Cárdenas nemohl kandidovat, za jeho stranu tedy kandidoval Ávila Camacho. Protikandidátem byl generál Juan

Almazán. Volby sice neproběhly zcela klidně, ale nezpůsobily rozsáhlejší nepokoje. Jejich vítězem se stal Camacho.

Ten se však neprojevoval jako silný státník, čehož by mohl Cárdenas využít a fakticky zůstat u moci, on to však na rozdíl od Callese a mnoha dalších neudělal. Ačkoli ještě dlouho ovlivňoval politiku své strany, nestal se onou šedou eminencí za prezidentským úřadem, jak to bylo dosud obvyklé. Roku 1964 odešel do politického důchodu. Jeho poslední funkcí bylo členství v mezinárodním tribunálu pro vyšetřování válečných zločinů ve Vietnamu. Lázaro Cárdenas zemřel roku 1970. ■

TEXT: VOJTĚCH HŘEBÍK

FOTO: SHUTTERSTOCK

VOJTĚCH HŘEBÍK JE STUDENT GYMNAZIA J. S. MACHARA
V BRANDÝSE NAD LABEM-STARÉ BOLESLAVI,
VÍTEZ CELOSTÁTNÍCH STUDENTSKÝCH SOUTĚŽÍ O HISTORII

Jiří Jílek:

KDO ZVLÁDNE LOGISTIKU, ZÍSKÁ NOVÉ TRHY

Jen přímý vývoz ČR do Latinské Ameriky dosahuje již 40 miliard korun. „Pandemie odhalila v globálních dodavatelských řetězcích slabiny, jichž mohou české firmy využít i ve vzdálených mimoevropských teritoriích,“ říká Jiří Jílek, ředitel regionálního centra pro Latinskou Ameriku agentury CzechTrade a zahraniční kanceláře v Chile. Probírali jsme s ním šance českých firem v iberoamerickém regionu.

Ing. Jiří Jílek je od roku 2019 ředitelem regionálního centra pro Latinskou Ameriku agentury CzechTrade a zahraniční kanceláře v Chile

Pocítujete v souvislosti s válkou na Ukrajině a sankcemi vůči Rusku a Bělorusku zvýšení zájmu českých exportérů o Latinskou Ameriku?

Ani ne, protože zájem o region s 660 miliony obyvatel, který obsluhuje pět

zahraničních kanceláří našeho regionálního centra, je konstantně velmi vysoký a každým rokem dál roste. Mezi našimi klienty výrazně převažují subjekty se sofistikovanou vývozní a investiční strategií, které počítají se značnou časovou,

personální a investiční náročností související s etablováním na místních trzích. Služby, které jim naše zahraniční kanceláře poskytují, jsou postaveny na dlouhodobé systematické práci, cílené praktické asistenci a osobních kontaktech.

Kontaktní styl obchodování však nepříznivě poznamenaly restriktce v souvislosti s potlačením pandemie, které kromě poněkud benevolentnější Brazílie a Mexika na dva roky zavedly prakticky všechny země Latinské Ameriky. Přestože obchod se přesunul do online prostředí, zaznamenali jsme řadu úspěšných obchodních případů, včetně nových exportérů. Během pandemie zavedla agentura CzechTrade bezplatnou službu Market Entry – model poradenství a exportní asistence, který se velmi osvědčil.

CzechTrade přišel nově s projektem, kterým chce českým vývozcům pomoci najít ve světě dodavatele chybějících produktů. Můžete uvést příklady ze svého teritoria?

Převážně se jedná o sofistikovanější komponenty především pro automobilový průmysl, jako jsou čipy, případně některé druhy oceli. Ale nemusí jít jen o výrobky s vysokou přidanou hodnotou. Evidujeme poptávku také po potravinářských surovinách, jako je třeba med. Největším zpracovatelem medu v Evropě

Výhled na městskou část Providencia a Las Condes v Santiagu de Chile, kde sídlí nejbohatší firmy a většina velvyslanectví včetně našeho českého

je Ukrajina a mezi další silné vývozce patří Rusko a Bělorusko, u nichž se počítá s výpadky dodávek. Jeden z předních českých zpracovatelů medu proto využil příležitosti nakupovat tuto surovinu v Chile, jehož med patří mezi nejlepší na světě, a měsíce březen až květen představují klíčové období jeho exportu ze země jižní polokoule. V potravinářství očekáváme také velkou poptávku po olejích, hlavně slunečnicovém.

Pacifická aliance se v principech podobá EU

Za nejvýznamnější ekonomicky integrované uskupení Latinské Ameriky je považována Pacifická aliance (česky rovněž Tichomořská aliance). Kdo jsou její členové a jak byste ji charakterizoval?

Pacifická aliance (PA) je integrační uskupení států Mexiko, Kolumbie, Peru a Chile, které funguje na principech volného pohybu zboží, služeb, kapitálu a osob. Jejím cílem je rovněž posílení policejní spolupráce, odstranění celních bariér a dalších obchodních překážek a v budoucnu integrace národních burz cenných papírů. Mezi kandidátské země se řadí Kostarika a Panama. V roce 2016 získala Česká republika status pozorovatelské země PA.

Dohody Evropské unie s jednotlivými členskými státy aliance o volném obchodu a asociační dohody se Střední Amerikou přinášejí českým exportérům řadu výhod, jako jsou bezcelní výměna zboží a služeb, uznávání evropských certifikátů a technických norem a podobně. Působení na liberálních trzích těchto zemí však současně vystavuje naše firmy velmi silné západní konkurenci, kdy už nestačí jen kvalitní výrobek za příznivou cenu. V současné době je již samozřejmou součástí nabídky vhodný způsob exportního financování s využitím například akreditivů, odložených plateb, rozložení do více splátek a tak dále. V celé Latinské Americe, nejen u členů PA, se totiž platí vysoké úrokové sazby z krátko- a střednědobých úvěrů.

Za minulého režimu dodávalo Československo do rozvojových zemí také investiční celky. Spatřujete v tom už jen minulost nebo i budoucnost?

V současné době jsou velké investiční celky doménou silných společností ze Spojených států, západní Evropy, Japonska a Jižní Koreje. České firmy se na nich podílejí a daří se jim spíše subdodávkami sofistikovaných řešení pro finální dodavatele. Se zkracováním logistických řetězců upřednostňují své investice na místních trzích s využitím tamější pracovní síly a surovin.

Jak je to v Latinské Americe s ochranou duševního vlastnictví?

Ochranu duševního vlastnictví upravují dohody mezi EU a členy Pacifické aliance a je v těchto státech vymahatelná. Přesto klientům doporučuji chránit své výrobky a know-how patenty, ochrannými známkami či uživatelskými vzory.

Kterou zemi byste doporučil našim exportérům jako startovní?

Dlouhodobě zajímavé jsou Mexiko, Chile a Kolumbie, která má u nás bohužel stále image drog a násilí, ale to se už týká jen

Podpora importu pro rozvoj exportu

Tak se nazývá projekt, který připravil CzechTrade s cílem pomoci českým exportérům získat ve světě nové dodavatele prostřednictvím sítě zahraničních kanceláří s působností v 57 zemích. Jejich pracovníci dokážou oslovit vhodné místní výrobce, kteří dodávají vstupní materiály pro výrobu v ČR. Finální produkty pak směřují na trhy celého světa.

Metropolitní park Parquemet v Santiagu de Chile (největší městský park v Latinské Americe a 4. největší na světě). CzechTrade Chile pomáhá se zapojením českých firem do modernizace tohoto parku (projekt Carbono Zero 2030) za použití nejmodernějších technologií na měření znečištění vzduchu, monitoringu růstu vegetace a chytré závlahy

velmi omezených regionů. Tamější trh je standardní a stále do značné míry nenasycený.

Dostává čínská obchodní dominance trhliny?

Jaká je úspěšnost českých firem, které se snaží dostat na trhy Latinské Ameriky?

České firmy mohou být úspěšné v zásadě v každé zemi, ale musí vydržet. Není výjimkou, že i s kvalitním výrobkem přijde první kontrakt až po čtyřech či pěti letech. Na druhé straně je výhodou, že Latinoameričané jsou konzervativní a neradi mění dodavatele. Například jeden náš výrobce nápojového skla tu dlouhodobě úspěšně obchoduje navzdory současným problémům.

Myslíte, že jeho latinskoameričtí partneři vydrží také rostoucí ceny sklářského průmyslu, který je závislý na dodávkách drahého zemního plynu?

Na tento problém je třeba se dívat v celosvětovém kontextu. Spolupráce tohoto českého dodavatele s místními zákazníky je postavena na kvalitě českého skla, příznivých cenách a dlouhodobých vztazích. Ani zvyšující se ceny vstupních materiálů, energií a přepravy tento obchodní vztah neovlivnily. Dnes není klíčovou otázkou cena, ale zda máte zboží k dispozici. Pandemie ukázala, jak krátkozraká byla strategie přesunu výroby do Číny, tehdy s levnější pracovní silou. Veškeré čínské zboží je v regionu,

kde působíme, vyprodáno a beznadějně vážně násobně dražší doprava. Evropské firmy teď mají díky flexibilitě a celkově nižším nákladům na dodávky šanci upevnit na latinskoamerických trzích svou pozici.

Do jaké míry mají české firmy ve svých plánech zohledňovat politickou nestabilitu zemí regionu?

Je to faktor, který nelze opomíjet, protože změny na politické scéně doléhají i na ekonomiku a obchod. Po volbách je dobré pár měsíců počkat, než se vnitropolitické poměry usadí. Například v liberálně ekonomickém Chile, které se od sedmdesátých let navzdory střídání levicových a pravicových vlád těšilo politické stabilitě, nastalo s nástupem levicového prezidenta Gabriela Borice letos v březnu období politické nejistoty. Exportérům a investorům bych proto doporučil vyčkat, jak dopadnou jednání o nové ústavě.

Chile je jednou z latinskoamerických zemí, v nichž rychle roste internetové obchodování. Jakou šanci by měly se svým vyspělým know-how české vývojářské firmy?

V Chile je vyšší míra digitalizace než v Česku. Obyvatelé mohou v rámci státní správy řešit asi 500 úkonů po internetu. Bankovní systém patří k nejrozvinutějším v regionu a je značně rozšířen. V době pandemie vzrostla e-commerce asi o 300 procent a rozšířila se do všech oborů prodeje zboží a služeb. Příležitosti pro naše firmy se nacházejí zejména v oblasti kybernetické bezpečnosti,

zabezpečování bankovních transakcí, optimalizace logistických operací a konečné dodávky zboží. V současné době naše kancelář pomáhá několika českým společnostem při zavádění pilotních projektů zaměřených na propojení bankovních systémů, odstraňování komplikací při používání zahraničních platebních karet pro nákupy po internetu nebo hledání distribučních kanálů a lokálního partnera pro zboží z ČR.

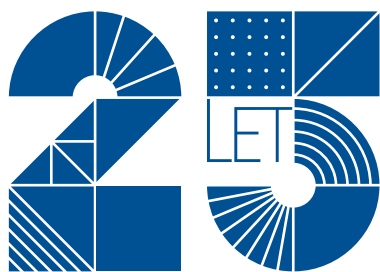
S uvolněním pandemických restrikcí proběhly první podnikatelské mise představitelů našich firem do mimoevropských regionů, z nichž některé zaměřily i do zemí Latinské Ameriky. S jakými výsledky proběhla jednání s místní podnikatelskou komunitou?

Specializovaná mise v těžebním průmyslu do Chile, jíž se zúčastnilo 14 českých firem, byla zaměřena na povrchovou a hlubinnou těžbu, inovativní řešení pro doly, ekologizaci provozů a odstraňování škod způsobených těžbou. Oborově byla rozčleněna na tři skupiny: transfer technologií, zařízení pro těžební průmysl a financování a další ekonomické aspekty těžebního průmyslu. Proběhla velmi úspěšná B2B jednání s lokálními potenciálními dovozci a distributory v těžebním sektoru.

Klienti vaší zahraniční kanceláře nepocházejí jen z výrobního a těžebního sektoru, ale i vědy a výzkumu. Budou mít šanci se zapojit do nového Chilského národního satelitního systému (SNSAT) pro civilní a vojenské využití, který se bude konstruovat v Chile?

Na přípravách české účasti na projektu pracuje naše kancelář již od roku 2019. Letos v dubnu se čeští podnikatelé zúčastnili veletrhu leteckého, kosmického a obranně bezpečnostního průmyslu FIDAE a na vesmírném summitu jsme s účastníky projektu projednali možnosti naší vzájemné spolupráce. Ředitel vesmírných projektů chilského letectva, generál Luis Felipe Sáez, chce v brzké době přiletět do České republiky, aby s našimi firmami, které si svými vynikajícími výsledky v kosmickém výzkumu a byznysu vysloužily mezinárodní prestiž, dojednal konkrétní možnosti spolupráce. ■

S JIŘÍM JÍLKEM SI POVIDALA VĚRA VORTELOVÁ
FOTO: J. JÍLEK A ARCHIV CZECHTRADE

VÁM OTVÍRÁME SVĚT

Od roku 1997 pomáháme českým firmám uspět na zahraničních trzích.

Za tu dobu jsme pro vás zpracovali **35 345** zakázek a zprostředkovali jsme vám kontakty ze **42 570** zahraničních poptávek. Pro **33 838** účastníků jsme uspořádali **1 603** odborných a teritoriálních seminářů, školení a exportních konferencí. A naše zahraniční síť CzechTrade s působností v **60** zemích světa vám přinesla více než **30 000** aktualit ze světa byznysu.

Děkujeme za vaši přízeň a těšíme se na další spolupráci.
Tým CzechTrade

LATINOAMERIČAN VÁS ODMÍTNE JEN PO „LATINOAMERICKU“ NAUČTE SE ČÍST MEZI ŘÁDKY

Společná koloniální minulost, náboženství i prakticky stejný jazyk způsobují, že všechny latinskoamerické země především navenek představují jakousi „jednu velkou rodinu“, i když i mezi nimi, jako v každé rodině, občas vznikají vnitřní spory. Znalost této skutečnosti může být pro podnikatele důležitá třeba v situaci, kdy si v některé zemi zkazí svou pověst. Pokud si řekne: „Nevadí, nepovedlo se to tady, zkusím to vedle“, je dost možné, že neuspěje či narazí na problém.

Mluvte aspoň trochu jejich jazykem

Ačkoli vám někteří naši podnikatelé řeknou, že v Latinské Americe úspěšně komunikují všude jen anglicky, určitě je výhodné mluvit i tamním jazykem. Ve většině latinskoamerických zemí je to španělština, například v Brazílii portugalština. V některých zemích jako třeba ve Venezuele je povinnost komunikace ve španělštině v případě vládních zakázek daná přímo zákonem. Proto se doporučuje zařadit do jednacího týmu i tlumočnicka. Také počítejte s tím, že od evropské se jihoamerická španělština i portugalština liší.

Užijte si vřelost i temperamentu

Latinoameričané mají rádi příjemnou atmosféru a umějí ocenit humor. Jsou velmi společenská, otevřená, komunikativní, temperamentní a bezprostřední. Neodmyslitelnou součástí jejich projevu je živá gestikulace. Živý projev vítají i u druhé strany, zamlklý a vážný protějšek působí až podezřele, znervózňuje a narušuje jejich soustředění na samotný průběh obchodního jednání.

Jejich kultura je kontaktní, takže se nechte vyvést z míry častějšími dotyky

a vřelejšími pozdravy, mohou vás obejmout nebo lehce políbit na obě tváře (mezi ženami, mezi mužem a ženou). Při seznamování si s vámi potřesou rukou třeba i několikrát za den, přičemž stisk je jemný, ale většinou delší. Budou vás nejspíš oslovovat křestním jménem. Jako projev úcty starší vážené muže, majitele firem, oslovují i „don“ ve spojení s křestním jménem (señor se používá ve spojení s příjmením). Teprve po vzájemném poznání a získání důvěry partnera přecházejí na tykání. Vykání jako výraz úcty se vždy používá na nejvyšší úrovni. Slovo vedoucího týmu je rozhodující. Autorita je zde skutečnou autoritou.

Elegantní oblečení a kvalitní prezentace

Pracujte na svém image, vaši latinskoameričtí obchodní partneři na to hodně dají. Čekejte, že přijdou na jednání jako ze škatulky a často v obleku šitém na míru. Vaše vizitky i prezentace by měly být dokonalé, váš oděv spíše decentní, elegantní a na první pohled kvalitní, i když nemusí být přímo značkový. Obchodní protějšek může mít na sobě zlaté šperky, drahé hodinky, samozřejmě jsou kvalitní parfémy. A o botách už toho bylo napsáno mnoho, nicméně právě v tomto teritoriu to platí dvojnásob: kvalitní,

” UZAVŘENOST,
ZAMKLKLOST, VÁŽNOST
NECHTE PŘED OBCHODNÍ
CESTOU DO LATINSKÉ
AMERIKY DOMA. PŮSOBÍ
PODEZŘELE.

moderní, kožené, vždy čisté a naleštěné. Ženy upřednostňují pro obchodní jednání klasickou módu a velmi nenápadné nalíčení, mají manikúru i pedikúru a působí dokonale.

Myslíte to s Latinskou Amerikou vážně? Zřídte tam obchodní zastoupení

Jednání obvykle trvají velmi dlouho a často se přerušují. Osobní kontakt ničím nenahradíte, větší obchod na 99% ani při sebelépe připravené jednorázové návštěvě neuzavřete, natož telefonem nebo e-mailem. Nejlepším řešením je stálá přítomnost na těchto trzích

Ideální je zřídit si v Latinské Americe svou pobočku

například ve formě obchodních zastoupení, která by neustále sledovala vývoj v zemi a udržovala či získávala nové kontakty. Pokud je to pro vás zatím nemožné, určitě musíte zemi navštívit několikrát za rok. V celé Latinské Americe se preferují dlouhodobé osobní kontakty.

Obecně lze říci, že Latinoameričané upřednostňují jednání v menším týmu. Jednají většinou stylem win-win a mají zájem na tom, abyste i vy byli s výsledkem spokojeni. Konflikty nevyhledávají, snaží se najít vhodný kompromis. S nadřazeným jednáním a vystupováním tam jen těžko uspějete. Právníci bývají přítomni až v závěru jednání, kdy dochází k uzavírání smluv. Kontrakty by měly být vypracovány velice podrobně. Latinoameričané jsou někdy velcí optimisté a může se stát, že slíbí něco, co nemohou splnit. Na závěr důležitých jednání bývá zvykem vypracovat memorandum. V obchodní praxi je dobré být ostražitý, kontrolovat průběhy dodávek a plateb, zejména dodržování termínů, osobně vybírat různé prostředníky, pokud se ovšem nelze bez nich obejít, a dohlížet na jejich práci.

Čas není na prvním místě

Obecně je v Latinské Americe čas nevýznamný, lidé jsou nedochvilní a nedodrží stanovené termíny. Na obchodní schůzky přicházejí se zpožděním třiceti minut až hodiny. Čas vidí jako sled událostí po sobě následujících, neuvažují v hodinách či minutách. Znamé „mañana“ tu kromě svého původního významu, tj. zítra, může znamenat i později, nebo dokonce zdvořilou formu odmítnutí, tj. nikdy. Pro skutečně

dlouhé zpoždění se snaží najít „objektivní důvody“. Dnes si je však již i mnoho Latinoameričanů tohoto svého „nešvaru“ vědomo a v době, kdy čas jsou peníze, se snaží chodit na obchodní jednání víceméně včas.

Od nás Evropanů se však očekává včasný příchod. A setkání na vysoké úrovni i v těchto zemích začínají přesně – jako poslední přichází obvykle nejvýše postavený domácí účastník.

Věci se neříkají přímo

Je nutno číst mezi řádky a nepříjemné skutečnosti se raději neříkají vůbec. Rezolutní „ne“, „nechci“ tedy od svého latinoamerického obchodního protějšku neuslyšíte, neboť je považováno za nezdvorné, danou skutečnost vždy nějakým způsobem opíší.

V průběhu obchodního jednání své požadavky na ústupky mohou předložit velmi zdvořilou formou jako žádost o laskavost pro přítele (často uplatňovaná taktika). Dobré mravy totiž vyžadují, že otevřeně nelze odmítnout žádost přítele. Očekává se tedy, že mu bude vyhověno. Pokud nelze tomuto požadavku vyhovět, je lépe odmítnout po „latinoamericku“, tj. odpovědět slovy „uvidím, co mohu udělat“ nebo „pokusím se něco vymyslet, abych ti mohl vyhovět“ apod. Pokud svoji žádost zopakujete, je lépe pokračovat v nepřímém odmítnutí, např. „pořád o tom přemýšlím“.

Při předkládání návrhů je dobré být zdvořilý, ale výrazný, opakovat a zdůrazňovat společné zájmy, být připraven na kompromis. Velice ceněný je také

úsměv. Latinoameričané mívají hodně silnou intonaci, dovedou využívat emocí, gest a za nezdvorné nepovažují ani skákání do řeči. Je spíše projevem nedočkavosti a touhy podělit se s partnerem o svůj pohled na věc.

Nad nikým se nepovyšuj a svého partnera nepodceňuj

Mnoho západních obchodníků má často tendenci své latinskoamerické partnery podceňovat. Někdy sem dokonce přijíždějí s nadřazeným pocitem někoho, kdo pochází z „civilizované“ Evropy, a tudíž musí nutně místní podnikatele ohromit. Země Latinské Ameriky jsou mnohem větší a v některých ohledech vyspělejší než naše republika, řada jejich manažerů studovala na prestižních univerzitách v zahraničí, přesto se jejich zástupci obvykle nechovají nadřazeně. Naopak jakékoliv nadřazování nebo ponižování nesnášejí a se všemi svými obchodními partnery jednají jako rovný s rovným.

A nezapomeňte, že každý Latinoameričan je vždy hrdý na svoji zemi, proto se vyhněte jakékoli její kritice. Lépe je bavit se o rodině či koníčcích než o politice. ■

TEXT: SOŇA GULLOVÁ

FOTO: SHUTTERSTOCK A ARCHIV AUTORKY

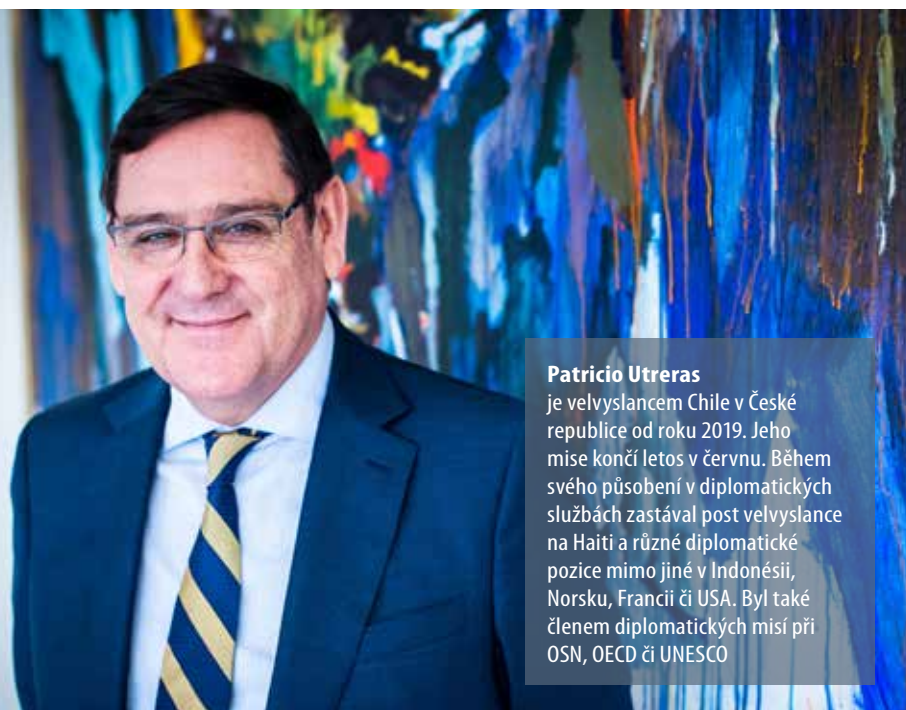

Ing. Soňa Gullová, Ph.D.,
Vysoká škola mezinárodních
a veřejných vztahů Praha

Patricio Utreras:

CHILE JE PŘIPRAVENO STÁT SE NOVÝM STRATEGICKÝM PARTNEREM ČESKA

Velvyslanec Chile Patricio Utreras vidí Česko a Chile jako „stejně smýšlející země“, tedy země, které sdílejí širokou škálu hodnot, zásad a zájmů v otázkách, jako je dodržování mezinárodního práva nebo ochrana životního prostředí, a v neposlední řadě i pohled na volný obchod a investice. „Jsem také přesvědčen, že v tomto období krize vyvolané ruskou invazí na Ukrajinu je důležitější než kdy předtím, aby naše dvě země své už tak velmi dobré bilaterální vztahy ještě posílily a dodaly jim strategický přesah,“ dodal.

Patricio Utreras

je velvyslancem Chile v České republice od roku 2019. Jeho mise končí letos v červnu. Během svého působení v diplomatických službách zastával post velvyslance na Haiti a různé diplomatické pozice mimo jiné v Indonésii, Norsku, Francii či USA. Byl také členem diplomatických misí při OSN, OECD či UNESCO

Chilsko-české obchodní vztahy mají jasně vzestupnou tendenci. Co k tomuto nárůstu nejvíce přispělo?

Za období 2014 až 2021 se chilský export do Česka zvýšil o 26 procent na 49 milionů dolarů, zatímco český export do Chile vzrostl dokonce o 93 procent na stávající hodnotu 112 milionů dolarů. Je těžké jmenovat jeden konkrétní faktor. Například růst

vývozu chilských potravinářských produktů mohl být podpořen pandemií a lockdowny. K nárůstu českého exportu zejména před nástupem pandemie pravděpodobně přispěla poptávka po kapitálových statcích na straně chilské ekonomiky a také dynamická propagace ze strany české vlády, mimo jiné prostřednictvím kanceláře CzechTrade v Santiagu.

V jakých odvětvích vedle již prosperujícího potravinářství vidíte největší perspektivu pro chilské investice a nebo dovoz do Česka?

Potravinářství tvoří 70 procent chilského exportu na český trh. Tradičně se jedná o víno, ale z Chile se nyní dovážejí nově i vepřové, krůtí a hovězí maso nebo superpotraviny jako maqui berry či stévie. Mimo toto odvětví vidíme příležitosti třeba v textilním průmyslu: v současnosti registrujeme například růst dovozu vlny pro automobilový sektor. Věříme také, že je třeba konkrétními kroky podpořit oblast investic a cestovního ruchu.

Chile trpí suchem. České firmy mohou pomoci

V září minulého roku jste během své návštěvy Zlínského kraje udělil prestižní Cenu Magalhãesova průlivu společnosti Satturn Holešov. Stala se tak jediným subjektem v České republice, který se může pyšnit tímto prestižním oceněním za inovace a objevy se světovým dopadem, a to za unikátní projekt Enceladus, který je zaměřen na čištění odpadních vod a zadržování vody v krajině v Chile. Čím vás projekt i firma celkově zaujaly?

Chile již více než 13 let trpí suchem. V důsledku toho musí mnoho malých obcí na venkově získávat pitnou vodu prostřednictvím nákladních automobilů

První termosolární elektrárna v Latinské Americe – Cerro Dominador, kam dodávaly české firmy parní turbínu a výkonový transformátor

s cisternami. A protože některé z těchto obcí nejsou napojené na čistírný odpadních vod, nemohou toto malé množství vody, které získaly, využít znovu. To se díky systému Enceladus dramaticky změní – nyní by tuto vodu mohly znovu využít na zahradě, pro dobytek, v řemeslných živnostech atd. Domnívám se, že takovéto řešení má potenciál změnit jejich životy.

Kontaktovali jsme proto naše ministerstvo pro infrastrukturu, které po důkladné analýze systému Enceladus dospělo k závěru, že bude v Chile plně aplikovatelný. To nás přesvědčilo o potenciálním pozitivním dopadu, který tato technologie v naší zemi může mít. A kromě toho na mě udělala velký dojem nejen kreativita a inovativní duch firmy Satturn, ale také její angažovanost vůči městu a regionu. Tato společnost je z mého pohledu významným tahounem Zlínského kraje a v budoucnu možná i bilaterálních vztahů s mou zemí.

Další firmou, která se na chilském trhu dokázala prosadit, je Solek, jenž v Chile staví solární elektrárny a elektrárny na zelený vodík. Jmenujte prosím některé další české firmy, které již ve vaší zemi působí.

Solek je dnes opravdu významným hráčem ve velmi dynamickém sektoru nekonvenčních obnovitelných zdrojů energie. Další česká společnost, která tento sektor pomáhá rozvíjet, je Škoda Power v partnerství s korejským Doosanem: společně už postavily Cerro Dominador, největší termosolární elektrárnu v Latinské Americe, a další mají

ve výstavbě. Škoda Power pro tento účel vyrábí a dodává turbíny.

Příkladem z úplně jiného sektoru je Rudolf Jelínek, který je na chilském trhu již více než 15 let. Mají u nás ovocný sad, kde pěstují hrušky na hruškovici. Přítomnost této tradiční české společnosti v Chile je pro mě symbolem pevných vazeb mezi našimi dvěma zeměmi.

Vaše ambasáda spolu s Ministerstvem životního prostředí ČR uspořádala nedávno první bilaterální chilsko-český workshop o adaptaci na sucho nazvaný Mapování, dobíjení a monitoring zvodnělých vrstev. Environmentální technologie, obnovitelné energie, odpadové hospodářství nebo také hutnictví patří mezi odvětví, kde již naše země úspěšně spolupracují.

Jak už jsem zmínil, Chile má problémy se suchem a Česko má spoustu zkušeností a technologického know-how v oblasti vodního hospodářství. Tohoto prvního workshopu spolupořádaného s Ministerstvem životního prostředí se zúčastnily mimo jiné Masarykův vodohospodářský ústav, Česká geologická služba nebo ČZU. Velmi brzy bude následovat návštěva chilských odborníků z vládních institucí a Universidad de Chile v Česku.

Další hnací silou poptávky po těchto technologiích a produktech je to, že naše země má obrovské zásoby nerostů, jako je měď, lithium, železo a mnoho dalších. To vyžaduje nejen tradiční těžební technologie, ale také ekologicky šetrnou těžbu a v obou případech

existují specifické příklady využití českých výrobků a technologií. Kromě toho se Chile chce stát do roku 2030 zemí s nejnižšími náklady na výrobu energie z obnovitelných zdrojů. Díky tomu bude velmi atraktivní pro výrobu zeleného vodíku vyráběného solární a větrnou energií. A české vodíkové technologie mohou být základem pro dlouhodobé partnerství i na tomto poli.

Inspirace ze souhry veřejného a soukromého sektoru

V posledních letech jste také dali do pohybu program Start-Up Chile zaměřený na české firmy. Můžete jej trochu přiblížit? Co může českým firmám nabídnout?

Tento program je z mého pohledu fantastický. Funguje už přes 12 let, svého času byl jedním z prvních svého druhu na světě. Spočívá v tom, že nabízí start-upům finanční a technickou podporu pro rozvoj a expanzi jejich podnikání do zahraničí. Chilská vláda v tomto směru poskytuje mimo jiné nevratný grant bez závazků, několikátýdenní koučinkový program v Chile (hradí letenky a další náklady) či kontakty na přední společnosti a potenciální investory. Pro danou firmu z toho nevyplývá žádná povinnost v Chile zůstat podnikat. Určitě vás napadne, co z toho chilská vláda má. Odpověď je jednoduchá: chceme do naší země přilákat inovativní společnosti, které vytvářejí nové odpovědi na globální výzvy, a díky tomu do našeho podnikatelského prostředí vnášet inovativního a kreativního ducha.

Kultura, věda a vzdělávání

Chile a Česko realizují řadu spoluprací na poli kultury, vědy, vzdělávání, výzkumu a vývoje. Jako nejvýznamnější jmenujeme asi chilskou podporu Českému antarktickému výzkumnému programu. V čem přesně tato kooperace spočívá?

Chilské námořnictvo, Chilský antarktický institut a další úřady poskytují logistickou a administrativní podporu každoročním expedicím Českého antarktického výzkumného programu při Masarykově univerzitě. Čeští vědci vstupují na „bílý kontinent“ přes chilský přístav Punta Arenas, odkud vyrážejí na svou Mendelovu polární stanici.

I s ohledem na globální výzvy v důsledku změny klimatu, kde Antarktida hraje klíčovou roli, je důležitější než kdy jindy, aby „stejně smýšlející země“ jako Česko a Chile rozšířily a prohloubily svou stávající spolupráci, ať už v oblasti polárních věd, nebo pokud jde o politické otázky spojené s antarktickým smluvním systémem. Z tohoto důvodu se 19. května v Praze uskutečnil první politický dialog o otázkách Antarktidy

” CHILE MÁ PROBLÉMY SE SUCHEM, A ČESKO MÁ SPOUSTU ZKUŠENOSTÍ A TECHNOLOGICKÉHO KNOW-HOW V OBLASTI VODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ.

mezi delegacemi z Chile a České republiky. Příští rok se těšíme na jeho pokračování v Santiagu.

Dalším výrazným projevem naší spolupráce jsou dohody mezi mnoha chilskými a českými vysokými školami. O jaké univerzity se jedná? A jaká je vaše vize, jak tuto spolupráci rozvíjet dál?

Nejméně 13 chilských univerzit má smlouvy o spolupráci s českými univerzitami, mezi které patří například

Univerzita Karlova, Univerzita Hradec Králové, Masarykova univerzita v Brně či ČVUT v Praze. Zejména u našich dvou nejstarších vysokých škol, tedy Univerzity Karlovy a Universidad de Chile, je silná vůle prohlubovat a rozšiřovat spolupráci v mnoha oblastech. Pokud jde o její další rozvoj, zmíním například memorandum o porozumění mezi Akademií věd ČR a Národní agenturou pro výzkum a vývoj v Chile (ANID), které významně usnadní tvorbu společných projektů mezi našimi vědci. ■

ZA ROZHOVOR DĚKUJÍ JANA JENŠÍKOVÁ A DANIEL LIBERTIN
FOTO: ARCHIV P. UTRERASE A J. JÍLEK

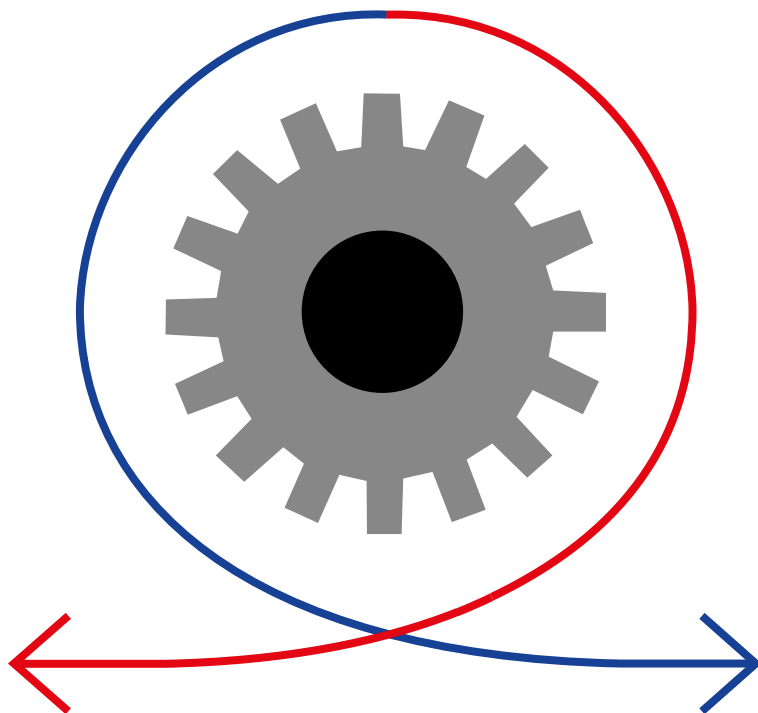
You can also read this article
in English on itradenews.cz

inzerce

63. MEZINÁRODNÍ STROJÍRENSKÝ VELETRH

4.-7. 10. 2022
BRNO

DIGITAL
FACTORY

IMT 2022

LATINSKÁ AMERIKA SE (Z)MĚNÍ BUĎTE PŘIPRAVENI!

Válka na Ukrajině urychlí probíhající překreslování mocenských map. Západní, respektive americká, hegemonie bude opět o něco hlouběji v minulosti a země globálního východu a jihu si budou o to blíž. Potvrzuje to nejen postoj Číny, Brazílie a dalších rozvíjejících se zemí ke konfliktu na hranici Evropské unie, ale také jejich pragmatické kroky a plány.

V Asii, Africe i Latinské Americe znívají hlasy, podle nichž je Ukrajina problémem bílého muže, a tak je také třeba se k ní postavit: nezúčastněně a z pohledu vlastních hospodářských a diplomatických zájmů pragmaticky. Indové právě proto dnes od Ruska nakupují Západem embargovanou ropu s výraznou slevou a směrem k zítřku s Moskvou diskutují o tom, že by černé zlato odebírali za rupie, což by oslabilo pozici amerického dolaru. Podobný krok pak zvažují i Saúdové a další dovozci a vývozci komodit. Pokud k tomu dojde, jen se urychlí proces, který nabral na obrátkách během předchozí dekády. Jsme svědky postupného přepólování světa – překreslování mocenských map reflektujícího měnící se rozložení vah, a tím také vlivu v globální ekonomice a politice.

Země draka nejvýznamnější věřitel Latinské Ameriky

I Latinská Amerika, ve dvacátém století až na několik levicových výjimek nedotknutelné hájemství Washingtonu, je tak dnes lýtým bojištěm, na němž se své zájmy snaží prosadit kromě těch nejtěžších mocenských vah také Nové Dillí, Teherán nebo Tokio. Vítězem tamního geopolitického džiu-džitsu je nicméně bezesporu Peking: země draka se stala s výjimkou Chile, Kolumbie a Ekvádoru nejvýznamnějším obchodním partnerem Jižní Ameriky; a navíc je nejvýznamnějším věřitelem celé Latinské Ameriky, které

napůjčovala víc než Světová banka, Interamerická rozvojová banka a CAF rozvojová banka dohromady.

Ruku v ruce s čínskými ekonomickými zájmy přitom do Latinské Ameriky pronikají také zájmy politické. Během posledních patnácti let se tak například Peking uvedlo přesvědčit pětici zemí z regionu uzнат jej namísto Tchaj-wanu za jedinou právoplatnou autoritu. A nejen vzhledem k tomu, že globální ekonomika zpomaluje a míra nejistoty narůstá, se další podobné tahy dají čekat i napříště. (Čínský ministr zahraničních věcí ostatně na konci května obratně využil války na Ukrajině k tomu, aby zpropagoval napříč Latinskou Amerikou Pekingem stvořenou Globální bezpečnostní iniciativu, která má být protiváhou „ideologicky motivovaných organizací štěpících mezinárodní komunitu“.)

Latinská Amerika – a nejen ta – i proto bude nadále procházet chaotickou metamorfózou, na jejímž konci bude svět, jak jej známe, jen vzpomínkou. A něco podobného, stejně jako čelem vzad se zaoceánským tankerem, které si vyžádá nějakých 80 kilometrů, (po)trvá.

Dříve nedosažitelné se dnes stává šanci

Pomalé změny pořádků nicméně doprovázejí krátkodobé erupce rizik a příležitostí, které jsou i pro český byznys zajímavé už dnes: také v Brazílii a spol.

se s odkazem na covidem ucpané dodavatelské řetězce, s Ukrajinou související embargo a další, těžko předvídatelné či přímo modelovatelné faktory mluví o potřebě diverzifikace na straně dodávky i zákazníků. A právě to je pro EU a Česko jako takové hozená rukavice.

Stručně, zažíváme historický zlom, který podle McKinsey Global Institute mění zažité pořádky desetkrát rychleji a s třístakrát větší razancí než průmyslová revoluce. Bezhlavá sázka na osvědčené modely a postupy je v podobných situacích střelbou poslepu na běžící terč. To ale neznamená, že je veškeré nabyté know-how na odpis. Naopak, i s jeho využitím je třeba navýšit odolnost a také díky tomu být připraveni vyjít vstříc novým příležitostem v oblastech nedědávna považovaných za nedosažitelné; jako třeba v Latinské Americe. ■

TEXT: ROMAN CHLUPATÝ

FOTO: SHUTTERSTOCK A ARCHIV AUTORA

Roman Chlupatý je partner a globální stratég poradenské společnosti Alternative Perspectives

Saturn a jeho měsíc Enceladus

NADĚJE JMÉNEM ENCELADUS ANEB ČÍM SI RODÁK Z HOLEŠOVA ZÍSKAL CHILSKÉHO VELVYSLANCE

Kdyby se vás někdo zeptal, kterou planetu kromě Země považujete za nejkrásnější ve sluneční soustavě, co byste odpověděli? Nás napadl jednoznačně Saturn, a to pro jeho nádherné prstence a neméně obdivuhodnou říši měsíců. Zvláště Enceladus má možná s naší Zemí společného víc, než si zatím dokážeme představit. Z vědeckých pozorování totiž vyplynulo, že jsou na něm ze všech dosud známých vesmírných objektů nejprůhodnější podmínky pro život – má vodu. Je z převážné části pokrytý čistým ledem a pod jeho povrchem je prý skrytý jakýsi, zjednodušeně řečeno, oceán.

Asi si říkáte, co to má všechno společného s Chile a s moravským Holešovem. Odpověď je jednoduchá: prestižní Cenu Magalhãesova průlivu za inovace a objevy se světovým dopadem.

Sláva, co holešovský zámek staletí neviděl

Starobylé městečko Holešov má dnes asi dvanáct tisíc obyvatel. Tolik různých osobností, velvyslanců a představitelů státu, kolik se jich sjelo na tamní zámek

vloni na podzim, však asi dosud nikdo z nich nezažil. Akce ve velkém stylu se tu chystala dva měsíce a všichni na ni dodnes rádi vzpomínají. A co se tam vlastně dělo?

Holešovský rodák a majitel společnosti SATTURN Jaromír Tomšů přebíral od chilského velvyslance Cenu Magalhãesova průlivu, a to za projekt Enceladus, inovativní systém monitorování pro soustavy domovních čistíren odpadních vod, který je určený především pro menší obce.

Chilské ministerstvo pro infrastrukturu totiž tento projekt na doporučení chilského velvyslanectví v Praze podrobilo analýze a konstatovalo, že může být pro jejich zemi velkým přínosem. Některé části Chile trápí sucho natolik, že se do menších obcí musí pitná voda dovážet cisternami, a neexistuje tam ani systém čištění odpadních vod, aby mohli jejich obyvatelé využít vodu znovu. Enceladus má proto obrovský potenciál tuto skutečnost, a tedy život tisíců Chilanů změnit, zaznělo mimo jiné na slavnostní akci.

Ze slavnostního předání ceny Strait of Magellan Award na podzim 2021 v Holešově. Vlevo velvyslanec ČR v Chile Josef Hlobil, uprostřed majitel společnosti SATTURN HOLEŠOV Jaromír Tomšů se svou ženou Renatou a vpravo velvyslanec Chile v ČR Patricio Utreras s chotí

přítom u obou řešení i v dlouhodobém horizontu srovnatelné, stejně jako životnost," přibližuje další výhody Encelada šéf společnosti SATTURN.

„Benefitem pro životní prostředí je zadržování vody v krajině. Přečištěná odpadní voda je společně s dešťovkou akumulována v podzemních nádržích, aby ji jednotlivé domácnosti mohly následně využít jako užitkovou: na splachování toalet, zavlažování okrasných trávníků a zahrad. Tím mohou ušetřit až 40 procent stávající spotřeby pitné vody.“

Enceladů už „běhá“ v naší republice téměř 1000 a tento rok jich přibude minimálně dalších 350. Jen v nedávné době je to 130 čističek v moravskoslezské obci Liptaň, 28 ve Stropěšíně na Vysočině nebo 59 v Tetově v Pardubickém kraji.

A jak na ni vzpomíná Jaromír Tomšů? „Byl to jeden z těch dnů, které změni váš život. Vnímal jsem to jako obrovské zadostiučinění a potvrzení, že jsme se před čtrnácti lety vydali správnou cestou. Vzpomínal jsem na všechny ty momenty, kdy nejenže jsme naše řešení těžce prosazovali, ale spousta lidí se nám dokonce smála. Byly chvíle, kdy naše firma právě kvůli investicím do tohoto projektu byla skoro na kolenou. Tím spíš si vážím všech, kdo nás celou dobu podporovali – spolupracovníků a hlavně své rodiny. Bez nich bych to už dávno vzdal.“

Odpadní vody na venkově nemusí být strašákem

Ačkoli by se na první pohled mohlo zdát, že s čištěním komunálních vod naše republika nemá problém, není tomu úplně tak. I u nás ještě existuje dost menších obcí a osad, kde je kanalizace doslova černou mýrou a o nějakém opětovném využití odpadní vody nemůže být už vůbec řeč. Přitom probíhající klimatická změna, která se mimo jiné projevuje stále větším nedostatkem zdrojů povrchové i podzemní vody, doslova volá po nějakém ekologicky i ekonomicky příznivém a udržitelném řešení.

Právě tam, kde je neefektivní budovat centrální kanalizační systémy, přichází na řadu Enceladus. Tato technologie umožňuje realizovat a dlouhodobě provozovat obecní systémy domovních čističek odpadních vod, které jsou

propojeny online monitoringem s možností vzdáleného řízení jejich provozu vyškoleným odborným pracovníkem. Systém je možné rozšiřovat o další moduly, například s funkcí dálkového odečtu vodoměrů, díky nimž provozovatel získá například nepřetržitý přehled o spotřebě vody. Tento modul navazuje na telemetrii vodovodní soustavy, tj. monitoring a řízení čerpání vody z vrtů, vodojemů a úpraven pitné vody.

„Náš systém u jednotlivých domů v obci velice rychle nainstalujete, aniž byste třeba museli rozbít místní komunikace. A ušetříte až dvě třetiny peněz, které byste museli vložit do stavby centrální čističky. Kromě toho existují místa, kde je vzhledem ke vzdálenosti mezi jednotlivými obydlími stavba centrální čističky úplnou chimérou. Provozní náklady jsou

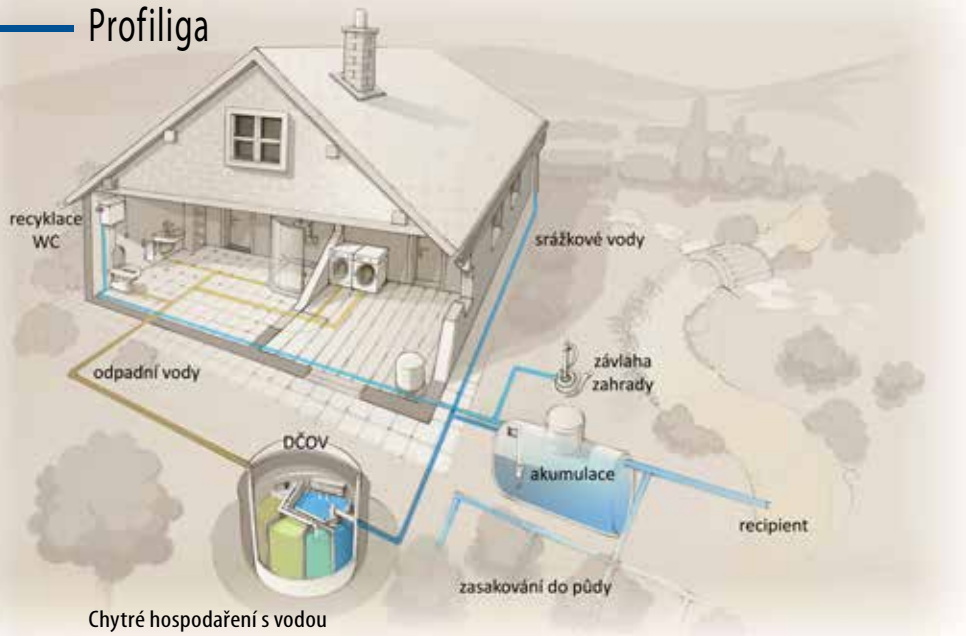
Stát na více nohou je základ

Sám majitel tvrdí, že firma přežila jen díky bohatému produktovému portfoliu. „Jedna divize podržela druhou, když se jí zrovna nedařilo. Orientace na jednoho velkého zákazníka nebo dodavatele se nám v minulosti vždycky vymstila.“

Prvních několik let se společnost zaměřovala téměř výhradně na budování kabelové televize ve Zlínském kraji. Ta sice zůstala stabilním produktem dodnes, ale už zdaleka nepřevažuje. Později se začali věnovat systémům pro varování a vyzoomění obyvatel. A v roce 2006 založili vlastní vývojové oddělení, navázali spolupráci s vysokými školami a začali řešit výzkumné a vývojové projekty. „Právě vlastní vývoj nás hodně posunul k tomu, abychom se stali technologickou

Část týmu společnosti SATTURN. Uprostřed Jaromír a Renata Tomšů se svým synem Jaromírem

Chytré hospodaření s vodou

společností s dlouhodobým inovačním potenciálem. Abychom byli atraktivní pro kreativní a mladé lidi," poznamenává k tomu Jaromír Tomšů. „Nechceme být jen další montážní a servisní firmou, těch je na trhu dost.“

Kromě hardwarových řešení nabízejí i vlastní software. Například inteligentní mozek nemocnice určený pro krizové řízení a bezpečnostní management pod názvem SOS Nemo už šest let využívají všechny nemocnice v Pardubickém kraji. A můžeme jmenovat i Systém varování obyvatelstva města Pardubic či software pro dispečink tramvajové dopravy pražského dopravního podniku.

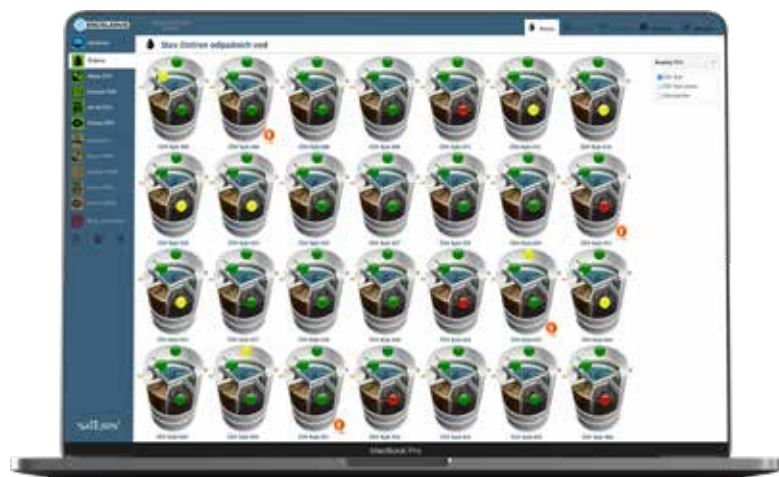
Zdá se, že sny se v této holešovské rodinné firmě, kde všichni táhnou za jeden provaz, plní. Tak co by si její majitel ještě mohl přát? „Víte, ačkoli realizujeme naše projekty po celé republice a zájem má i zahraničí, představte si, že ve Zlínském

kraji, tedy v naší domovině, jsme zatím ani s jedním neobstáli. Přál bych si, aby se to změnilo,“ usmívá se Jaromír Tomšů. „A k tomu ještě jedno důležité přání – aby v mé misi zaměřené na udržení čisté vody v krajině pokračoval i můj syn Jaromír.“ ■

TEXT: JANA JENŠIKOVÁ

FOTO: ARCHIV SPOLEČNOSTI SATTURN HOLEŠOV

You can also read this article
in English on itradenews.cz

Enceladus – zobrazení provozních stavů domovních čističek odpadních vod v SW aplikaci

SATTURN HOLEŠOV spol. s r.o.

Rodinná firma Zlínského kraje s třicetiletou tradicí působí v oboru elektronických komunikací a informačních technologií ve spojení s projekty v oblasti ochrany životního prostředí.

Za dlouhodobé inovační aktivity firma získala řadu ocenění: Inovace roku 2019, Vizionář 2019, Egovernment – The Best 2020 nebo Quality Innovation Award 2020. Zároveň je také držitelem prestižní značky kvality Czech Made.

V roce 2021 dále společnost zvítězila v soutěžích IBM Firma roku Zlínského kraje a Equa bank Rodinná firma roku v kategorii Malá firma. Za nejprestižnější ocenění považuje její majitel Jaromír Tomšů cenu Strait of Magellan Award za inovace a průzkum s globálním dopadem, kterou firmě SATTURN HOLEŠOV udělila chilská nadace Imagen de Chile jako jediné společnosti v ČR.

Malá rodinná firma zaměstnává přibližně 18 zaměstnanců a dlouhodobě spolupracuje s dalšími živnostníky. Její produktové portfolio je přesto velmi široké, od výstavby a provozu datových sítí, kabelové televize přes systémy pro varování obyvatelstva až po solární elektrárny či digitální úřední desky sloužící informování obyvatel. V současné době se prosazuje v oblasti decentralního čištění odpadních vod se svým inovativním telemetrickým systémem.

www.satturn.cz
www.enceladus.cz

ZJEDNODUŠTE SI HLASOVÁNÍ S APLIKACÍ VALNÁ HROMADA ONLINE

Naše společnost každoročně pořádá valnou hromadu. Přestože se jedná o významnou i společenskou akci, naši akcionáři uvítají, vzhledem ke své pracovní vytíženosti a cestování po světě, vzdálený přístup pro hlasování. Zaznamenal jsem, že KB spustila nějakou online formu pro hlasování na valných hromadách. Chci se zeptat, co toto řešení obnáší a jak je lze využít?

Mgr. Petr Mikysek, člen správní rady AGARIA a.s.

ODPOVÍDÁ PAVEL HENZL,
VEDOUcí PRÁVNÍHO ÚTVARU KB

Pořádání valných hromad a podobných shromáždění, na nichž se hlasuje, je poměrně náročnou agendou na čas i peníze. A to nejen pro jejich organizátory, ale i samotné účastníky, kterým vzdálenost, pracovní vytížení či obava z nedávno složité epidemické situace komplikovala či zcela znemožnila účast. Trend digitalizace řady služeb a odvětví je stále intenzivnější a Komerční banka je v tomto ohledu velmi aktivní. Proto vyvinula aplikaci, která umožňuje hlasování na valných hromadách prostřednictvím internetu. Aplikaci Valná hromada online přitom banka na jaře sama použila při korespondenčním hlasování svých akcionářů na proběhlé valné hromadě KB.

Poslouží bankovní identita

Do aplikace se akcionář, správce nebo zplnomocněná osoba přihlásí a autentizuje zabezpečeným KB klíčem, který je součástí bankovní identity. Zkrátka podobně jako do elektronického bankovníctví. Výhodou ale je, že akcionář nemusí být klientem banky, pouze využije autentizační metodu KB. Správci mohou v aplikaci tvořit skupiny hlasujících a všem akcionářům je dána možnost dělit akcie. Výstupy z online hlasování jsou v podobě reportů a seznamů s detaily hlasování pro účely kontroly a archivace. Souhrnné reporty mohou sloužit také jako příloha zápisu z valné hromady.

V souladu s legislativou

Komerční banka při vývoji aplikace myslela na všechny situace, jež při valné hromadě mohou nastat. Zásadní je, že její parametry splňují veškeré legislativní požadavky. Jsem přesvědčen, že do budoucna bude přibývat akcionářů, kteří by zcela určitě možnost vzdáleného hlasování přivítali. Ideální je setkání kombinující online korespondenční hlasování a následnou fyzickou valnou hromadu, kdy si akcionář může zvolit podle svých možností a vůle formu svého zapojení, případně může využít obojí. Aplikace Valná hromada online je tedy určena všem, kteří si rádi zjednodušují život a chtějí ušetřit čas a náklady.

Pro více informací o aplikaci a možnosti jejího využití ve vaší společnosti kontaktujte **vhonline@kb.cz**, případně navštivte i webové stránky KB, kde jsou

další informace jak z pohledu firmy, tak akcionáře a rovněž ceník, který je myslím velmi atraktivní. ■

TEXT: PAVEL HENZL

FOTO: ARCHIV KB A SHUTTERSTOCK

Valná hromada online

- Parametry aplikace splňují legislativní požadavky.
- Zefektivnění a zrychlení procesu hlasování.
- Vyšší časová flexibilita pro všechny účastníky – hlasujte kdekoliv a kdykoliv.
- Úspora času a finančních nákladů.
- Snazší komunikace mezi společnostmi a akcionáři.
- Možnost nahrát aktuální seznamy akcionářů/společníků z registrů.
- Nahrávání povinných i doplňkových dokumentů.
- Jednoduché sčítání hlasů a možnost statistik a reportů o hlasování.
- Notifikace a upozornění s hlídáním termínů hlasování.

Josef Hlobil:

OBCHODY V CHILE NEUDĚLÁTE Z EVROPY MUSÍTE TAM BÝT

Zkušený diplomat Josef Hlobil končil právě v době našeho rozhovoru svou diplomatickou misi v Chile a přesouval se do Peru. Ideální čas na ohlédnutí se za působením v nejrozvinutější zemi Jižní Ameriky.

Josef Hlobil byl od podzimu 2018 až do poloviny letošního května velvyslancem ČR v Chile a nyní se přesunul do Limy. Předtím působil mj. jako generální konzul v Mnichově a v Bonnu či obchodní rada v Lublani a Limě

Jaký úkol byl pro vás v Chile nejtěžší? A co myslíte, že se za dobu vašeho působení v čele našeho velvyslanectví nejvíc povedlo?

Můj mandát byl výrazně poznamenán dvěma faktory. Především již 18. října 2019 začaly v Chile sociálně podmíněné nepokoje, které v prvních měsících zemi paralyzovaly. Hodně se o tom psalo i v Evropě. Tyto násilné akce však byly „potlačeny“ pandemií koronaviru, která v Chile vypukla v březnu následujícího roku a významně ovlivňovala zdejší

život prakticky až do konce roku 2021. Za těchto opravdu těžkých okolností považuji za úspěch, že se nám po celou dobu mého působení podařilo zachovat plnou funkčnost našeho velvyslanectví, zajistit repatriaci našich občanů zpět do vlasti v prvních týdnech pandemie a že se nikdo z mých spolupracovníků nenakazil. Jako třešničku na dortu bych uvedl podpis mezivládní dohody o spolupráci mezi ČR a Chile ve věcech obrany letos v lednu – po téměř osmi letech odkladů.

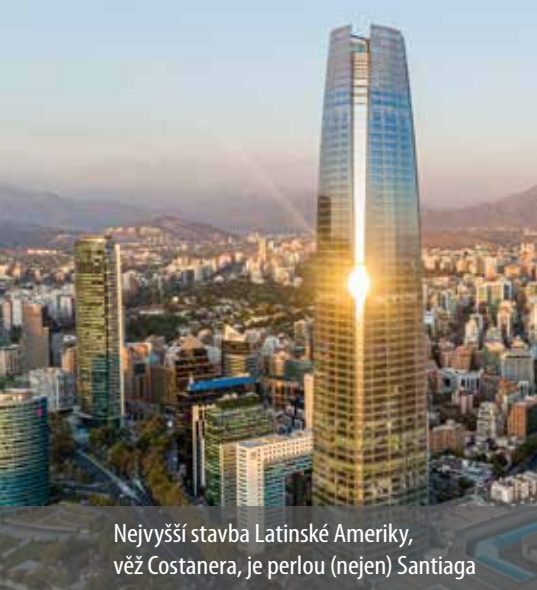
V Chile je co obdivovat

Co vás v Chile nejvíc překvapilo, až třeba zaskočilo?

V pozitivním smyslu to byla úžasná a různorodá příroda, tu sem ostatně jezdí obdivovat desítky našich turistů ročně. Ale byla to i moderní architektura, která sice není všude ve městě, ale ve čtvrti, kde se nachází náš zastupitelský úřad, máte z tohoto pohledu co obdivovat. Neříkám, že bych chtěl všechny ty budovy mít i v Praze, ale k Santiagu tak nějak patří. Opravdu velký dojem na mě udělala nejvyšší stavba v Latinské Americe – věž la Torre de la Costanera, místní jí říkají krátce Costanera – která je vysoká 300 metrů. Těsně pod jejím vrcholem je vyhlídková plošina, která nabízí úchvatné pohledy, a to nejen na západ slunce. Když si člověk uvědomí, že Chile se nachází v seismicky aktivní zóně a otřesy půdy nebo zemětřesení jsou zde na denním pořádku, potom stavba tak vysoké budovy je malým technickým zázrakem. Je ale také pravdou, že Chilané se nad otřesy do šesti stupňů Richterovy stupnice vůbec nepozastaví, protože potom by museli stát pořad.

Po čem chilském se vám bude nejvíc stýskat?

Měl jsem štěstí, že jsem spolupracoval s lidmi, kteří byli na opravdu vysoké úrovni. A to nemyslím jenom z hlediska dodržování času, což je v Latinské Americe fenomén sám o sobě, ale byli „na úrovni“ i z hlediska kompetentnosti, informovanosti a dokázali držet slovo. Po těchto pracovních partnerech

Nejvyšší stavba Latinské Ameriky, věž Costanera, je perlou (nejen) Santiaga

se mi bude stýskat. I když s řadou z nich se neloučím, zůstáváme v kontaktu dál.

Evropský vliv

Převážná většina obyvatel Chile má evropské předky, nejvíc Španěle, Němce, Chorvaty... Jak aktivní je tamní česká komunita?

Poměrně velká vlna kolonistů z českých zemí přišla do Chile už ve druhé polovině 19. století. Dost často se rekrutovali z Broumovska. Pro nás to byli sudetští Němci, kteří sem ale přinesli naši kulturu a zvyky. Z pohledu místních úřadů to ale byli Němci.

Chile pro naše exulanty nikdy nebylo cílovou zemí. Pokud se už naši lidé rozhodli jít do Latinské Ameriky, často skončili už na východním pobřeží – v Argentině, Brazílii nebo v Mexiku. Překročit Andy a dostat se až do Chile se chtělo či podařilo pouze některým. Proto tam nemáme historicky velkou českou minoritu.

Přesto zde krajanská komunita žije, především v hlavním městě a jeho okolí, čítá několik stovek osob a je soustředěna v Chilsko-českém kroužku (CCC). Jde především o Čechy a jejich potomky, kteří byli v minulosti spojeni s firmou Baťa, nebo o ty, kteří se do Chile vystěhovali či přišli jako partneři svých chilských protějšků. Mladí lidé, kteří však většinou nejsou organizováni v CCC, jsou v Chile rovněž a spíše spolu komunikují na moderních chatovacích platformách, kde si vyměňují zkušenosti a informace. Tyto formy komunikace se velmi osvědčily během první fáze pandemie, kdy relevantní informace byly vzácné a touto cestou se

i to málo z nich dostalo k relativně velkému počtu příjemců.

Jak je tam Česko celkově vnímáno?

Vnímají nás jako členskou zemi EU, což se naše velvyslanectví snaží připomínat při každé příležitosti. EU je považována za vyspělou část světa a dokonce v těchto měsících, kdy se připravuje nová ústava, jsou to základní zákony zemí EU, které jsou zde pečlivě studovány a slouží jako inspirační vzory. Výborný zvuk zde má ale i česká hudba, výtvarné umění a film. Především tvůrci nové vlny šedesátých let.

Pocovidové oživení

Na konci loňského roku jednali v ČR zástupci chilských firem a vědeckých institucí se svými protějšky působícími v oblasti umělé inteligence a nedávno navštívila Chile mise českých těžářů. Jak hodnotíte tyto první pocovidové aktivity?

Česká republika i Chile mají zájem o moderní, v budoucnu uplatnitelné technologie a spolupráci v této oblasti. Jedním z těchto progresivních směrů je i umělá inteligence. Kontakty byly navázány a komunikace na odborné úrovni běží, ovšem na konkrétní výsledky si budeme muset ještě počkat.

Mise zástupců českých firem působících v oblasti těžby minerálů a hornin, kteří po několika odkladech způsobených pandemií koronaviru přicestovali do Chile letos v březnu, byla velmi úspěšná. Některé firmy zde byly poprvé a navázaly své první kontakty, ale přijely i společnosti, které zde již své partnery mají a tato mise byla pro ně vhodnou příležitostí pro další intenzifikaci či (pře)směrování obchodních aktivit. V oblasti těžby nerostů mají české firmy rozhodně co nabídnout, vždyť povrchová i hlubinná těžba uhlí má u nás několikasetletou tradici. Mise nabídla nejen moderní technologie, ale zároveň prezentovala naši zemi jako průmyslově vyspělého partnera.

Když jsme u našich firem, kdybyste měl jmenovat pět, které dosáhly velkého úspěchu v Chile, které by to byly a proč?

Tak to není složitá otázka. Nejstarším importérem českého zboží do Chile je společnost Thonet. Je to malá česko-chilská

rodinná firma, která v Chile zastupuje české firmy TON (ohýbaný nábytek) a Becherovku (likérka). Na chilském trhu působí bez přestání již 27 let.

Největší českou investici přinesla do Chile společnost Solek Group. V roce 2016 zde postavila první fotovoltaickou elektrárnu a od té doby je dominantním hráčem na místním trhu.

V dubnu 2008 byla ve městě Quillón v provincii Ňuble (cca 400 km jižně od Santiaga) otevřena pobočka naší známé společnosti Rudolf Jelínek, která se stala první přímou českou investicí v Chile.

Firma Czechoslovak Ocean Shipping (OCS) založila v roce 2016 chilskou pobočku pod názvem OCS Brokers. Spolupracuje při zajišťování přepravy českých polárních expedic do/z Antarktidy.

A to nejlepší na konec. Mám velkou radost, že moderní české technologie se prosazují i v Chile. Dne 7. září 2021 převzala společnost Satturn z Holešova Cenu Magalhãesova průlivu za inovace a objevy se světovým dopadem (*více o ní na předchozích stránkách – pozn. red.*).

Měl byste pro naše podnikatele pár dobrých rad, které by se jim mohly hodit?

Především je třeba si uvědomit, že chilský trh je velmi kompetitivní. Úspěch se nedostaví okamžitě ani v krátkém čase. Je třeba být mimořádně trpělivý a nenechat se odradit počátečním nezdarem. Období bez zisku může trvat i několik let. Byznys v Chile se proto musí plánovat a dělat dlouhodobě a v místě. Buď je třeba založit organizační jednotku přímo v zemi (pobočku, firmu), nebo se alespoň na začátku nechat zastupovat třeba advokátní kanceláří, která dokáže poradit a zastoupit zájemce při prvotních administrativních úkonech. Legislativa upravující podnikání je bohužel velmi komplikovaná, košatá a cizinec bez pomoci právníka zde firmu nezaloží. Kdo chce dělat obchody v Chile z Evropy, měl by raději zaměřit svoji pozornost jinam. Pak je také třeba počítat s obrovskou byrokracií prakticky ve všech oblastech života. Ale ta komplikuje život i Chilanům, nejen cizincům. ■

ZA ROZHOVOR DĚKUJE JANA JENŠÍKOVÁ
FOTO: ARCHIV J. HLOBILA A SHUTTERSTOCK

Panama

Opomíjená ekonomika stojící na službách

Když se řekne Panama, každý si zřejmě vybaví slavný průplav, panamský klobouk (jehož původ však najdeme v Ekvádoru) či skandály spojené s tzv. Panama Papers, které se stávají noční můrou řady vysokých představitelů napříč hranicemi. Panama však zcela jistě představuje a nabízí mnohem víc. V únoru předal pověřovací listiny do rukou prezidenta ČR nový velvyslanec Panamy J. E. Enrique A. Thayer Hausz a v rámci proběhlých jednání přislíbil veškerou součinnost při prohlubování vzájemných česko-panamských vztahů.

Jedná se o zemi o rozloze 74 340 kilometrů čtverečních (tedy srovnatelnou s ČR) s více než čtyřmi miliony obyvatel, avšak přesah panamského trhu je daleko větší. Země těží ze své výhodné polohy mezi dvěma oceány a na pomezí Střední a Jižní Ameriky. Sousedí s Kostarikou a Kolumbií. Panamská ekonomika byla v posledních dvou dekáдах nejrychleji rostoucí ekonomikou Latinské Ameriky (průměrně o 6 % ročně). I pro tento rok jí Mezinárodní měnový fond předpovídá největší růst HDP z celého regionu, a to o 7,5 %. Má nejvyšší HDP na obyvatele v regionu. Panama je rovněž jednou z osmi členských zemí středoamerického integračního uskupení SICA, jemuž v prvním

pololetí 2022 předsedá. Nadstandardní vztahy s USA se staly determinantou panamské zahraniční i hospodářské politiky, USA jsou hlavním obchodním partnerem země. Panamská ekonomika je plně dolarizovaná. Dalšími jejími významnými partnery jsou pak Evropská unie a Čína.

Pohled historický

Panamská šíje byla osídlena už přinejmenším před 11 tisíci lety a v době příchodu Evropanů tady žilo kolem dvou milionů lidí. Velká většina z nich však byla zabita v bojích s kolonizátory nebo zemřeli na infekční nemoci zavlečené

Panamské skvosty lákají

Panamské národní parky jsou domovem více než 10 tisíc různých druhů rostlin, včetně 1400 různých druhů orchidejí, 678 kapradin, více než 1500 druhů stromů a 976 druhů ptáků. Historická čtvrť Panama City Casco Viejo je zapsaná na seznamu UNESCO. Díky tomu se stává stále vyhledávanějším cílem turistů, kteří se po pandemii začínají pomalu vracet.

Panamský průplav byl slavnostně otevřen v roce 1914. Na snímku Puente de las Américas, most, který mnohem později spojil oba americké kontinenty

z Evropy. S ohledem na zmíněné geografické přednosti se Panama rychle stala místem čilého obchodního a tranzitního ruchu.

Nezávislost na Španělsku vyhlásila v roce 1821 zároveň s Kolumbií, Ekvádorem a Venezuelou, které společně vytvořily tzv. Novou Kolumbii. Tento stát se rozpadl v roce 1830, kdy vzniklo dvojstátí Kolumbie a Panamy pod názvem Nová Granada. V sedmdesátých letech 19. století se začal realizovat sen mnoha přepravců a námořníků, a sice stavba Panamského průplavu. Toto vodní dílo nedozírného dosahu měla původně hloubit francouzská společnost Compagnie Universelle vedená stavitelem Suezského průplavu Ferdinandem Lessepsem, avšak po několika ekonomických peripetiích společnost koupily v roce 1902 USA. V té době se Panama pokoušela osamostatnit. Nezávislost na Kolumbii vyhlásila nakonec v roce 1903 za pomoci USA, které již měly zájmy na vybudování a správě Panamského průplavu. Ten byl slavnostně otevřen v roce 1914. Od roku 2010 probíhaly práce na podstatném rozšíření průplavu, které zajišťuje proplutí lodí Post Panamax. Celkové

náklady na provedení tohoto projektu byly vyčísleny částkou 5,25 miliardy dolarů. Lodím se rozšířený průplav slavnostně otevřel v červnu 2016.

Období panamské nezávislosti bylo až do konce 80. let 20. století provázeno spíše nestabilitou. Do dějin vstoupili zejména dva diktátoři. Prvním byl Omar

Torrijos. Ten v roce 1977 podepsal s prezidentem USA Jimmy Carterem dohodu, která stanovila 31. prosinec 1999 jako den předání Panamského průplavu Panamě jako neutrálního území pod panamskou správou, přičemž USA budou garantovat jeho vnější obranu. Druhým byl pak nechvalně proslulý Manuel Noriega, jehož éru v čele země ukončila

Stejně jako v jiných latinskoamerických zemích milují i v Panamě svátky a oslavy

Hlavní město Panamy, Ciudad de Panamá, je zhruba stejně tak velké jako Praha

vojenská intervence USA, po níž byl následně odsouzen ke 40 letům vězení (v roce 1999 mu byl trest snížen na 30 let). O jeho extradici požádala jednak Panama (v nepřítomnosti odsouzen na 20 let) a jednak Francie (odsouzen na 10 let). V roce 2010 byl vydán Francii, kde strávil jeden rok ve vazbě. V prosinci 2011 jej Francie vydala do Panamy, kde v roce 2017 zemřel. Od roku 1989 je Panama prezidentskou republikou, je stabilní zemí a stejně jako Kostarika nedisponuje stálou armádou.

Pohled ekonomický

Už ze své podstaty je Panama liberální ekonomikou. O jejím liberálním přístupu k obchodu svědčí dohody o volném obchodu, které má uzavřeny s 23 zeměmi či uskupeními. Zaujímá jedinečné postavení ve světové ekonomice a geopolitice právě díky Panamskému průplavu. Na severojižní ose plní země roli logistického

hubu mezi Severní a Jižní Amerikou, a ještě významnější roli hraje jako strategická námořní dopravní tepna propojující Karibik a Pacifik. Díky tomu nabízí širokou paletu služeb námořní dopravy a dále pak služby finanční, obchodní či realitní. Důležitým zdrojem příjmů je také registrace lodí. Panama disponuje prvním (Puerto de Colón) a pátým (Puerto de Balboa) největším přístavem Latinské Ameriky.

Kromě toho tu existuje rozvinutá infrastruktura, a to včetně internetu – na území Panamy se kříží pět optických kabelů pro různé části amerického kontinentu. Rozvinutý je rovněž cestovní ruch, zemí se světem spojuje množství mezinárodních letů a mezinárodní letiště Tocumen bylo v roce 2021 sedmým nejvytíženějším na světě. Z toho je zřejmé, že ve struktuře panamské ekonomiky má dominantní podíl sektor služeb, který tvoří více než 75 % HDP. Významnou roli v hospodářství země hraje také zvláštní

ekonomická zóna Colón – největší zóna volného obchodu amerického kontinentu a druhá největší na světě. K dobré hospodářské situaci přispívá i měnová stabilita vyplývající z používání dolaru souběžně s národní měnou balboas.

Panama City patří mezi nejvýznamnější finanční centra na světě. Dalo by se říci, že novinkou byl loňský výrazný nárůst těžby mědi, a to zejména díky povrchovému dolu Cobre Panamá, který se nachází v provincii Colón a zaujímá 13 000 hektarů.

Díky svému ojedinelému postavení v rámci mezinárodního obchodu byla panamská ekonomika zasažena silným hospodářským poklesem způsobeným covidovou pandemií. S meziročním propadem -17,9% HDP se jednalo o třetí nejpostiženější ekonomiku Latinské Ameriky. Hospodářské oživení přinesl již rok 2021, kdy ekonomický růst předčil původní odhady a dosáhl 15,3%. I letos

by měla být panamská ekonomika tou nejrychleji rostoucí, takže vše nasvědčuje tomu, že dosáhne, a dokonce přesáhne předpandemickou úroveň již v tomto roce.

Současná vláda klade velký důraz na podporu přímých zahraničních investic, diverzifikaci ekonomiky i posílení pozice Panamy jakožto centra globálního obchodu. Vláda také schválila vytvoření pěti nových zón volného obchodu (tři zaměřené na agropodnikání), které mají vygenerovat investice ve výši 21,91 milionu dolarů a vytvořit více než 10 tisíc pracovních míst.

Pohled projektový

Pokud jde o infrastrukturu, aktuálně staví hlavní město Panama City linku metra č. 3 v hodnotě 2,5 miliardy dolarů pod Panamským průplavem. Panamské metro by celkově mělo mít sedm linek, které by měly být dostavěny v horizontu deseti let. V roce 2022 má být investováno 1,16 miliardy dolarů do silniční infrastruktury. Jedná se o 25 projektů (celkem 650 km cest) v deseti panamských provinciích. Očekávaným projektem je i stavba čtvrtého mostu přes Panamský průplav, která má být zahájena letos. Se třemi miliardami tun prokázaných a pravděpodobných zásob je zmíněný Cobre Panamá jedním z největších otevřených měděných dolů na světě s 30letou životností. Do roku 2023 je plánováno výrazné rozšíření produkce mědi.

Panama obdržela půjčku Mezinárodní rozvojové banky ve výši 350 milionů dolarů na digitální transformaci, konkrétně připojení venkova k internetu, předložení zákona o fintech, přijetí zákona proti počítačové kriminalitě, vytvoření digitální peněženky pro obyvatelstvo a vypracování plánu 5G sítě.

Technologicky chce země rozvíjet i zemědělský sektor. Konkrétně se například jedná o užití dronů a digitalizování zavlažování. V následujících sedmi letech soukromý sektor na tyto aktivity přispěje 402 miliony dolarů a stát 155 miliony dolarů.

Cílem Panamy je nadále rozvíjet i ekologická řešení. Příkladem může být energetický mix, v němž převažuje vodní energetika (43 %). České firmy se mohou pochlubit podílem na tomto úctyhodném výsledku dodávkami turbín.

Česko-panamské vztahy a jejich podpora

Ekonomické vztahy České republiky a Panamy jsou bez významnějších problémů, objem obchodní výměny je však relativně nízký oproti ostatním státům v regionu. Ve vzájemných vztazích neexistují překážky v podobě administrativních omezení či restrikcí politického charakteru. Obchodní výměna se vyznačuje spíše nárazovými růsty a následným poklesem hodnoty. Možnosti jejího prohloubení tak nejsou zatím plně využity. Jak bylo naznačeno, existuje celá řada sektorů a příležitostí pro spolupráci. Mohlo by jít například o zemědělství a lesnictví, zapojení se do infrastrukturních projektů, těžební průmysl, energetiku s důrazem na obnovitelné zdroje energie a další čisté technologie, letectví, zdravotnictví či cestovní ruch.

České firmy se mohou opřít i o smluvní základnu. Ekonomické vztahy jako takové jsou zarámovány Asociační dohodou mezi EU a Střední Amerikou, která byla podepsána v roce 2012 a její obchodní část je předběžně prováděna od 1. srpna 2013. Jedná se o komplexní dohodu moderního typu, její obchodní část obsahuje mj. snížení cel i netarifních překážek obchodu, liberalizaci trhu se službami, ochranu zeměpisných označení (GIs), otevření trhu s veřejnými zakázkami a další. Na bilaterální úrovni má ČR s Panamou podepsanou Dohodu o zabránění dvojímu zdanění nebo Dohodu o podpoře a vzájemné ochraně investic. Úvěrové riziko je dle konsensu EGAP klasifikováno v kategorii 4, což značí bezproblémové pojišťování úvěrů. Mezi nejvýznamnější veletrhy patří Expocomer, kterého se české firmy v minulosti již zúčastnily. V případě opětovného zájmu je samozřejmě možné zvážit formy podpory firem na tomto veletrhu.

V neposlední řadě je Panama rovněž přidruženým státem Tichomořské aliance a usiluje o plné členství, k čemuž jí prakticky schází uzavřít dohodu o volném obchodu s Kolumbií. Aliance je regionální integrační uskupení tvořené Mexikem, Kolumbií, Peru a Chile. Představuje trh s 230 miliony obyvatel, reprezentuje 41 % HDP latinskoamerického regionu, 52 % jeho obchodu a přilákalo 38 % přímých zahraničních investic směřujících do regionu. Jedná se o otevřenou, liberální ekonomiku, které mezi sebou mají liberalizováno 92 % vnitřního obchodu. ČR disponuje pozorovatelským statutem v tomto uskupení od roku 2016.

Aktuálně by velkým projektem měla být větrná elektrárna Tramontana Power v hodnotě 350 milionů dolarů. Panama se intenzivně zabývá i výrobou elektřiny ze zemního plynu. Nový projekt s investicí jedné miliardy dolarů a instalovaným výkonem 670 MW bude mít na starosti nadnárodní skupina InterEnergy Group a AES. Nová elektrárna má pomoci stabilizovat národní tarif za elektřinu.

Zahájením vývozu zkapalněného zemního plynu v kontejnerech do Ekvádoru rozbíhá Panama svůj plán zásobovat LNG celý region. Aktuálně jedná i s Kostarikou, Salvadorem, Kolumbií, Guatemalou a některými karibskými ostrovy. Velké plány má i se zeleným vodíkem, neboť se chce stát energetickým přechodným hubem

pro celou Latinskou Ameriku. Díky zelenému vodíku chce dosáhnout i dekarbonizace námořního sektoru. V lednu 2022 Panama vydala svou strategii pro zelený vodík a je připravena spolupracovat i v této oblasti. Existuje tedy řada oblastí, do nichž by se mohly zapojit také české dodávky, řešení či technologie. Společně s velvyslanectvím ČR v Bogotě a zahraniční kanceláří CzechTrade Mexiko jsme připraveni podpořit vaše projekty a napomoci jejich realizaci. ■

TEXT: MARTINA JENÍČKOVÁ
FOTO: SHUTTERSTOCK

ING. MARTINA JENÍČKOVÁ, ODDĚLENÍ AMERIK,
SEKCE EU A ZAHRANIČNÍHO OBCHODU MPO

Jairo Pinilla Gutiérrez:

NEJVĚTŠÍM RIZIKEM V KOLUMBII JE, ŽE KDYŽ JI ZAŽIJETE NA VLASTNÍ KŮŽI, NEBUDE SE VÁM TŘEBA CHTÍT VRACET DO EVROPY

Shodou okolností žil zakladatel a majitel kolumbijské a dnes už i chilské pobočky Performia Jairo Pinilla Gutiérrez, rodák z Bucaramangy, téměř dvacet let na Slovensku a Evropu dobře zná. V čem se podle něj život Jihoameričanů a Evropanů nejvíc liší? „Na rozdíl od vás si ho umíme mnohem víc užívat,“ usmál se – a tak začalo naše povídání.

Jairo Pinilla Gutiérrez
je zakladatelem a majitelem
poboček mezinárodní společnosti
Performia v kolumbijské Bogotě
a chilském Santiagu

V Kolumbii získáte přátele za pár minut

Kdybyste měl jmenovat tři největší rozdíly v našich mentalitách, které by to byly?

Jak už jsem řekl, největší rozdíl na první pohled je empatie a přístup k životu všeobecně. Evropané berou v porovnání s Jihoameričany život někdy až příliš vážně. Zdá se, že ačkoli Jihoameričané mají často daleko větší (většinou materiální) problémy, umí si ho vychutnat

mnohem víc. Když přijedu do střední Evropy, vždy mě znovu zarazí, jak jsou lidé často zamračení, i když na první pohled nemají materiální problémy. To, co naopak překvapuje Evropany, když přijedou do Kolumbie, je ochota místních jim se vším pomoci. Získat si tu přátele je otázkou pár minut. Opačným směrem je to daleko těžší. Když jsem studoval na Slovensku, trvalo to třeba i půl roku, než mě někdo pozval k sobě domů.

Další rozdíl s tím prvním trochu souvisí. Jihoameričané jsou mnohem dramatičtější. Intenzivněji prožíváme dobré i zlé

zprávy, projevujeme emoce s větší hlasitostí a pohybem než Evropané. Je to příjemné, když jde o dobré zprávy (oslavy, tanec, křik, objetí, hlasitá hudba atd.), a naopak nepříjemné, když jde o problémy (z malého problému se rázem stává telenovela). Vy Evropané prožíváte vše mnohem více analyticky, spíše rozumově než emočně.

A třetím rozdílem, velmi výrazným, je úroveň pořádku. Evropan je velký plánovač a na všechno má technologické procesy a funkční normy. Jihoameričan plánuje mnohem méně, jeho prioritou je přítomný okamžik. Když si vydělal na dnešní den, proč by měl pracovat víc, když je zítra taky den? Zní to extrémně a nejednou jsem takový přístup viděl.

Jak se to projevuje v byznysu?

Projevuje se to v produktivitě. Firmy jsou tu méně zorganizované, normy existují, ale méně se respektují.

Naposledy jsme spolu pro TRADE NEWS hovořili před čtyřmi lety. Jak se za tu dobu změnila Kolumbie?

Velmi! Všechna auta jsou elektrická a polovina lidí se do práce teleportuje. Ne, to je samozřejmě vtip. Čtyři roky utekly jako voda a já vnímám Kolumbii mnohem víc než předtím jako krásnou zemi s neopakovatelnou přírodou a neskutečným počasím. To je ale spíš takový duchovní rozměr věci. Covid-19 bohužel zničil mnoho firem a změnil pracovní zvyky.

” KOLUMBII MUSÍTE ZAŽÍT
NA VLASTNÍ SRDCE.

Kolumbijka v tradičním oděvu. V pozadí přístavní město Cartagena

Lidé na některých pozicích už například chtějí pracovat jen z domova.

Daří se kolumbijské ekonomice vzpamatovat se z celosvětové covidové pandemie?

Ano. To určitě, i když ne úplně dostatečně. Určitě máme rezervy.

Jako ředitel a zakladatel kolumbijské pobočky Performia působíte už od roku 2006. Nedávno jste se pustil se svými aktivitami i na chilský trh. Co vás k tomu vedlo?

Právě skutečnost, že se dnes dá byznys rozběhnout víceméně virtuálně téměř kdekoli, ale hlavně to, že chilská ekonomika je jedna z nejlepších v Jižní Americe.

Jak byste popsal současné Chile?

Je to krásná země, kde mají lidé ve španělštině krásný přízvuk, ale to asi není odpověď, kterou čekáte. Je to zralá ekonomika s velkou konkurencí.

Co byste poradil českým podnikatelům, kteří by chtěli proniknout na kolumbijský trh?

V Kolumbii je velký potenciál, pracovitost Kolumbijců je v porovnání s okolními

zeměmi pověstná. Na druhou stranu pracovní síla je levná a investice vítané.

Co platí v Kolumbii, nemusí platit v Chile

Jsou nějaké rozdíly mezi kolumbijským a chilským pracovním trhem?

Je příliš brzy na to, abych dělal nějaké velké závěry, ale už vidím, že mentalita je opravdu jiná a to, co platí v Kolumbii, nemusí platit v Chile, třeba v marketingu. Chile je jižnější a chladnější země, a tím pádem jsou lidé přímější a mají rádi, když se věci říkají na rovinu. Velmi často slyšíte větu: „Řekni rovnou, o co ti jde.“

Jedna z otázek, které slyšíte, když u nás řeknete, že jedete do Kolumbie, je: A není to nebezpečné? Řekl byste, že je Kolumbie pro své návštěvníky nebezpečná?

Už jsem se bál, že se na to nezeptáte. Je to takový mýtus, který nám tu zanechal Pablo Escobar už v sedmdesátých letech. Dnes bych řekl, že v tomto se Kolumbie od ostatních zemí Jižní Ameriky příliš neliší. Já jsem tu už šestnáct let, hodně cestuji a pohybuji se venku a zatím se mi nic nestalo. Ale musíte to vyzkoušet na vlastní kůži

(a na vlastní srdce). Říká se, že největším rizikem je to, že tu pak budete chtít žít. O pár takových případech vím.

Co na Kolumbii nejvíc milujete?

Uf! To je hodně věcí. Neskutečně srdeční lidé, nekonečně rozmanité čerstvé ovoce, všechny druhy počasí po celý rok, neuvěřitelná příroda, pocit svobody, který pocítíte, když cestujete po dlouhých a vyčerpávacích oblastech země, fantastická hudba a s ní spojené emoce, různé přízvuky a ohromná rozmanitost jídla na každém rohu. Mám pokračovat?

A je něco, co obdivujete na České republice?

Mnoho věcí. Prahu, pořádek, bramborové knedlíky, nejlepší pivo a uzené koleno na světě, skoro nejkrásnější ženy (až po Slovenkách), tu vaši krásnou, dětsky znějící řeč, dochvilnost, dálnice, neskutečně krásná města, nejlepší dabing ve filmech, český unikátní humor a absenci materiální chudoby (té duchovní ještě máme všude hodně). ■

ZA ROZHOVOR DĚKUJE JANA JENŠÍKOVÁ
FOTO: ARCHIV J. PINILLY A SHUTTERSTOCK

Kávová farma

KOLUMBIE A NEBEZPEČNÁ? STRACH JSEM NEMĚLA NIKDE

Když jsem poprvé navštívila Kolumbii pracovně, něčím mě uchvátila, a i když jsem přesně nevěděla čím, byla jsem si jistá, že se tam musím vrátit. Dva roky nato jsem se širokým úsměvem na tváři každému říkala: „Pojedu na šest týdnů do Kolumbie.“ Moje nadšení však vůbec nikdo nesdílel. „Sama do Kolumbie? Zbláznila ses? Vždyť je to tam nebezpečný!“ zněla obvyklá odpověď.

Odpověděli byste stejně? A kromě toho, že je Kolumbie nebezpečná, vás jako další v pořadí napadlo, že je plná drogových gangů a kriminality? Určitě nejste sami, ale rozhodně čtete dál.

„Aguacatééé, aguacatééé!“ pokřikuje Rigoberto, pouliční prodáváč avokád. Tuhle práci dělá už dvacet let a je v okolí vyhlášený. Když prodá své běžné množství avokád, uklidí stánek, nasedne do auta a jede domů. Prodejců jako on je v ulicích osmimilionové Bogoty, hlavního města Kolumbie, nespočet. Jeden prodává cigarety, druhý přímo na ulici připravuje arepas (kukuřičné placky většinou plněné sýrem), třetí vám mává před obličejem čisticími prostředky na boty a už už vám opečovává vaši obuv.

Evropanům připadají pouliční prodejci často otravní, když ale umíte trochu španělsky a pustíte se do řeči s některým z nich, zjistíte, že to jsou úžasní srdeční lidé a že tenhle styl života je tu úplně normální. Navíc tu panuje obrovská nezaměstnanost a pouliční prodej vládá

nezdaňuje, takže si tu může vylepšit živobytí každý, kdo má chuť pracovat. A tady narážíme na další předsudek, který o Kolumbijských máme. Ano, je to lenivost. Myslíme si, že řeknou „mañana“ a na všechno se vykašlou. V některých částech země to tak možná trochu je, ale ve velkých městech tedy rozhodně ne. „Ty jdeš na svačinu?“ říká mi v šest večer moje kolegyně z místní pobočky naší firmy a já se skoro stydím, že už jdu domů, zatímco ona si tu ještě tak dvě hodinky posedí.

Pokud jste dočetli až sem, tak věřím, že jste alespoň trochu nasáli atmosféru velkého města, kde se spíše než s bílým práškem setkáte s lidmi, kteří jsou docela pracovití, hned se s vámi pustí do řeči a nemají problém vám s čímkoli poradit či pomoci. Kolumbie má však tolik nádherně různorodých míst, že se vám jen

z toho výčtu zatočí hlava. Potřebovala bych pár dalších stránek, abych vám o nich mohla napsat víc. Představte si třeba pětitisícové vrcholky pokryté sněhem, amazonský prales, poušť, oceán, rozlehlé kávové plantáže, jezera a řeky, vesničky v horách i údolích a také přístup k proslulému Karibskému moři. Kolumbijské severní pobřeží je v některých oblastech trochu vzdálené naší idealistické představě o Karibiku, ale jsou tu místa, na kterých se vám zastaví dech.

Projela jsem toho sice jen zlomek, ale nikde jsem neměla strach. Takže až vám někdo řekne, že Kolumbie je nebezpečná, žijí v ní leniví lidé a je plná drogových gangů a kriminálních, zeptejte se ho: „A tys tam někdy byl?“ ■

TEXT A FOTO: BARBORA HARTMANNOVÁ

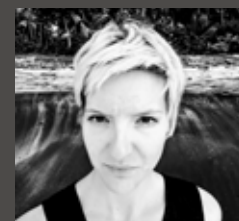

Cartagena

Bogota z hory Monserrate

Medellín – Piedra del Peñol

Barbora Hartmannová je vystudovaná novinářka, jejímž koníčkem je mimo jiné cestování a focení. Pracuje jako manažerka marketingu a PR v mezinárodní společnosti Performia, a tak má pravidelně možnost cestovat a pracovat zároveň

Bohumír Janský:

POMÁHAT SE VYPLATÍ VŠEM A VŠUDE

Světová mapa obchodních příležitostí se rychle mění a stále více českých firem hledá uplatnění pro svou produkci i na vzdálenějších teritoriích. Svým dobrým jménem tam pro ně vytváří startovací pozici také naše věda. S profesorem Bohumírem Janským, objevitelem pramenů Amazonky, jsme si povídali o dopadech změn klimatu nejen na obyvatele Latinské Ameriky, připravovaných rozvojových projektech českých hydrologů a geologů a historii a současnosti českého byznysu na latinskoamerických trzích.

Prof. RNDr. Bohumír Janský, CSc., vystudoval Přírodovědeckou fakultu UK, kde vyučuje na katedře fyzické geografie a geokologie. Třikrát se cílem jeho expedic stalo Peru, kde jako první na světě objevil prameny Amazonky. Za výzkum a bohatou pedagogickou činnost na tamějších univerzitách mu peruánská vláda udělila nejvyšší státní vyznamenání a šlechtický titul Comendador (komtur). Kromě vědecké, pedagogické a publikační činnosti se věnuje popularizaci vědy. Je členem meziresortní komise Voda-sucho a Národní koalice pro řešení sucha

Československo mělo z meziválečné doby v Latinské Americe řadu kontaktů a dobrou pověst, jichž jsme po válce využili jako efektivního ekonomického nástroje pronikání do regionu. Na začátku 90. let však Česká republika své pozice na tamějších trzích „vyklidila“. Je stále na co navazovat?

Československá průmyslová produkce si udržela pověst kvalitních a spolehlivých strojů a investičních celků a ještě v současné době se mohou naše firmy

odvolat na reference z dodávek investičních celků v období Československa. Například jen v Peru stojí z předrevoluční doby čtyři vodní elektrárny, na jejichž přípravách se podíleli naši geologové, projektoví inženýři a dodavatelé technologických zařízení. V regionech jsem narazil třeba na světoznámé textilní stroje z československých podniků a v amazonském pralese na dieselagregáty z ČKD Hořovice. Těším se, že se na konferenci Ministerstva zahraničních

věcí v pražském Černínském paláci u příležitosti Iberoamerického týdne 2022 seznámím s novými projekty českých firem v Latinské Americe.

Vnitřní migrace na „vodním kontinentu“

Se svým týmem dlouhodobě zkoumáte příčiny a následky odtávání ledovců a vysychání některých oblastí Peru. Jak na vaše závěry reaguje peruánská vláda a místní samosprávy?

V posledních letech si problém zajištění dostatku vody do budoucna začaly uvědomovat, zajímají se o naše projekty a vyčleňují na ně finanční prostředky.

Co Peruáncům hrozí?

Největším nebezpečím je zrychlující se tání ledovců a výrazný úbytek srážek. S odtáváním ledovců „jdou ruku v ruce“ i přírodní katastrofy. Morénové hráze horských jezer neudrží nápor vody, která spolu s kamením a bahnem smete vše, co jí leží v cestě.

Jaká opatření jim navrhuje?

Třeba zřízení mokřadů, v nichž by se mohla voda z tajících ledovců zdržovat, nebo výstavbu přehrad. Na jejich projekčních studiích, výstavbě a vybavení agregáty, turbinami a dalším zařízením

Profesor Janský (stojící uprostřed) s týmem svých spolupracovníků

by se mohly podílet také české firmy. Ve velmi tíživé situaci se ocitli například zemědělci v kaňonu Colca. Doplácejí nejen na změny klimatu, ale i na obrovský kanál, který odvádí vodu do suché oblasti v okolí milionového města Arequipa.

”

VE SPOLUPRÁCI VĚDY
A BYZNYSU SPATŘUJI
VELKOU PŘÍLEŽITOST
PRO PRONIKÁNÍ NAŠICH
FIREM NA MIMOUNIJNÍ
TERITORIA.

Využívá česká hydrologie při svém výzkumu rovněž přístroje české provenience?

Meteorologickou stanicí, kterou jsme v roce 2016 instalovali v Peru u pramenů Amazonky v nadmořské výšce 5300 metrů, pro nás vyrobila rodinná firma Fiedler AMS z Českých Budějovic. Dalších padesát jejich stanic využívá naše katedra v českých horách. Kvalitou jsou plně srovnatelné s vyspělou zahraniční konkurencí. V Peru rozmisťujeme moderní automatické klimatické a hydrologické stanice, z nichž se každou hodinu přenášejí americkou stacionární družicí aktuální data na náš server.

Ve spolupráci vědy a byznysu spatřuji velkou příležitost pro pronikání našich firem na mimounijní teritoria. V hydrologii a dalších spřízněných oborech má

Česká republika dlouhou tradici, vynikající odborníky a kvalitní technologické a přístrojové vybavení. Hydrologická služba pro Království české byla na území Rakouské monarchie založena již v roce 1875 jako druhá nejstarší svého druhu v Evropě. V rámci Českého hydrometeorologického ústavu si vybudovala výbornou pověst po celém světě. Geografie na Přírodovědecké fakultě UK se zařadila mezi stovku nejlepších oborů v rámci světových univerzit.

Již léta si hýčkám v hlavě myšlenku na zřízení projekční kanceláře v rámci struktury Karlovy univerzity, která by se jako vedlejší ekonomickou činností zabývala například projekty na revitalizaci vodních toků.

Osvědčené exportní postupy Proč se nepoučit?

Jak chcete o přínosech aplikované vědy přesvědčit latinskoamerické partnery, kteří jsou pověstní srdečností a přátelstvem, ale také nespolehlivostí a pomalostí?

Latinos si sice s dodržováním termínů nedělají takovou hlavu jako my, ale na to narazíte i v dalších zemích rozvoje světa. Během studií na ETH v Curychu mě zaujal přístup Švýcarů, Němců a dalších exportérů z průmyslově vyspělých zemí k exportu na trhy třetího světa. Zůstávají v těchto teritoriích trvale přítomni. Zřídí v nich svou kancelář, v níž se střídají pracovníci firmy, seznámí místní se svými produkty a službami, na realizaci projektů dohlížejí osobně a financování drží pod vlastní kontrolou.

Jdete touto cestou?

Ano, zprvu Peruáncům nabízíme projekty a přístroje zdarma spolu s výškolením obsluhy a možností dalšího vzdělávání odborníků v ČR nebo Peru a trpělivě jim vysvětlujeme přínosy pro peruánskou ekonomiku a společnost. Důležitá je také role „stýčného důstojníka“. Pro nás jím byl ještě donedávna v Peru všeobecně respektovaný významný geograf a prezident Peruánské akademie věd Carlos Peñaherrera, který asi před dvěma lety ve věku 92 let zemřel. Naštěstí má následovníky.

V dubnu 2019 jste s vládní delegací, jíž doprovázela asi třicítka představitelů našich firem, navštívil Jižní Ameriku. Podařilo se tam některým z nich už etablovat?

Dvě české firmy tam již vyrábějí pitnou vodu a dodávají ji domorodcům v departamentu Madre de Dios při peruánsko-brazílské hranici, kde ilegální těžba zlata nevratně znehodnotila asi 120 tisíc hektarů deštného lesa sloučeninami rtuti.

Peru naléhavě potřebuje zajistit svému obyvatelstvu dostatek zejména pitné vody a investovat do čistění odpadních vod, protože podobně jako 85 % obyvatel zemí rozvoje světa nečistí své odpady. České firmy patří v tomto oboru ke světové špičce a mohou zájemcům nabídnout nejvyspělejší technologie. ■

S BOHUMÍREM JANSKÝM HOVOŘILA VĚRA VORTELOVÁ
FOTO: ARCHIV B. JANSKÉHO

Česká automatická meteorologická stanice u pramenů Amazonky. Zleva RNDr. Jan Kocum a profesor Bohumír Janský

Alter Eko vám děkuje za přízeň a podporu

2022

EKONOMICKÁ FÓRA

PŘIPRAVUJEME

Bod (z)lomu: Výzvy a příležitosti roku 2023

listopad 2022 - ONLINE

Radikální nejistota způsobená probíhající metamorfózou globálních pořádků pokračuje. Na jaká rizika si proto dát v příštím roce pozor? A jaké příležitosti eroze zavedených pravidel a norem přináší? Právě na to se zaměří druhé online fórum opět nabitě inspirativními vizemi i praktickými tipy. Podrobnosti průběžně zveřejňujeme na www.alternativeperspectives.info/alter-eko/forum

PROBĚHLO

Svět po Ukrajině: Nový (hospodářský) ab/normál

20. - 21. května 2022 - Nový zámek, Kostelec nad Orlicí

Záznam debaty se zástupcem Evropské komise Fabricem Terracem o strategické suverenitě EU; s generálním ředitelem EGAPu Janem Procházkou a prezidentem Global Area Research Institute Michalem Kořanem o budoucnosti globálního obchodu a výroby; a nebo s generálem Petrem Pavlem o bezpečnosti v Evropě najdete na YouTube stránce AlterEkoCZ

Partneři:

Mediální partneři:

SVĚT PO UKRAJINĚ ANEB NOVÝ (HOSPODÁŘSKÝ) AB/NORMÁL

Ruská agrese na Ukrajině urychlí probíhající metamorfózu světa. Na jejím konci se budou mapy reflektující hospodářské a politické vztahy výrazně lišit od toho, na co jsme zvyklí dnes. Jak na to české firmy a celou ekonomiku připravit? Právě na to se zaměřili přední domácí i zahraniční experti během čtvrtého ekonomického fóra na Novém zámku v Kostelci nad Orlicí. Magazín TRADE NEWS, který je mediálním partnerem „českého Davosu“, vám nabízí ochutnávku těch nejzajímavějších myšlenek.

Systém pravidel a norem, kterým se světová ekonomika řídila, se mění. Covid a Ukrajina jsou jen urychlovače historického zlomu, v jehož důsledku přicházíme o jistoty. Dějí se proto věci, které jsme si donedávna nedokázali ani představit.

*Roman Chlupatý,
Alternative Perspectives*

Abychom zvládali uspokojit své strategické potřeby, musíme zjistit evropské kapacity a rozšířit spolupráci s přátelštějšími státy v oblastech, kde nejsou dostatečné. Nemůžeme zůstat vydáni na milost jedné nebo dvěma zemím.

*Fabrice Terrac,
DG GROW, Evropská komise*

Otázkou dneška je, jak eliminovat dopady rostoucích cen potravin, energií a dalších nezbytných výdajů na tu část společnosti, která je nejzranitelnější; a to aniž by tyto kroky přispívaly k dalšímu zrychlení už tak rychle rotující inflační spirály.

*Jan Procházka,
EGAP*

To, co se teď ve světě děje, nás přinutí udělat ani ne krok zpátky, ale spíše úkrok. Pozitivní je, že když se podíváme na graf růstu a propadů ekonomiky, jde o znervózňující pohled v délce několika let. V dlouhém horizontu rosteme.

*František Kinský,
správce rodového majetku*

Firmy i investoři musí ve stále větší míře ve svém strategickém rozhodování reflektovat probíhající metamorfózu globální ekonomiky a s ní spojenou novou (geo)politickou realitu. Jízda podle zpětného zrcátka se určitě nevyplatí.

*Štěpán Uherík,
Save & Capital*

Byznys je dnes o přidané hodnotě. Vítězem je ten, kdo ji dokáže podchytit nejvíce. Pro zemi našeho typu – tedy malou, otevřenou ekonomiku – to znamená, že je náš úspěch podmíněn tím, že budeme flexibilnější, rychlejší a spolehlivější.

*Pavel Hnát,
Vysoká škola ekonomická*

Podrobnosti o akci v Kostelci i podzimmím online fóru najdete na www.altereko.info. Záznam panelů zaměřených na budoucnost globálního obchodu a výroby, strategickou suverenitu a bezpečnost nabízí YouTube stránka AlterEkoCZ.

KANDIDÁTSKÝ STATUS JAKO NOVÁ STARTOVNÍ ČÁRA PRO UKRAJINU, MOLDAVSKO A GRUZII

Ukrajina, Moldavsko a Gruzie letos podaly přihlášku do Evropské unie. Ačkoliv samotné udělení kandidátského statusu je stále v řešení, již nyní se objevují otázky: Jaký vliv bude mít kandidátský status na podnikatelské prostředí? Jaké příležitosti přinese pro rozvoj daných zemí? Jaké možnosti v tomto procesu vzniknou pro české firmy?

Snaha o urychlení procesu

Především je důležité připomenout, že přidělení kandidátského statusu zejména pro Ukrajinu nepostupuje tentokrát tradičním způsobem. Představitelé Unie se v zájmu podpory země ve válce snaží o výrazné urychlení procesu. Předpokládá se, že rozhodnutí by mohlo padnout ještě v červnu, tedy před koncem francouzského předsednictví, případně v průběhu českého předsednictví. Toto načasování by bylo výrazně symbolické, neboť právě za předsednictví České republiky v roce 2009 vznikala iniciativa Východní partnerství, která má za cíl maximální možnou integraci do EU bez udělení kandidátského statusu.

Nesmíme však zapomínat na to, že zejména Ukrajina, ale do jisté míry také například Moldavsko, jsou postiženy dramatickými dopady války, což jsou okolnosti pro poskytnutí kandidátského statusu výjimečné. Za běžných okolností je podání a zpracování samotné přihlášky dlouhodobým procesem, který vyžaduje rozsáhlou přípravu.

Netypické tempo podání a zpracování přihlášek lze ilustrovat i na samotných datech: 24. února 2022 započala ruská agrese vůči Ukrajině. Již 28. února Ukrajina podala za dramatických okolností oficiální přihlášku pro členství v EU. Týden po začátku ruské invaze podaly

Kodaňská kritéria, přijatá v roce 1993, jsou souborem podmínek, které musí splňovat stát, jenž chce vstoupit do EU. Kritéria se člení do tří skupin: politická kritéria, ekonomická kritéria a schopnost dostát závazkům plynoucím ze členství v EU. Mezi kritéria patří institucionální stabilita, demokracie a právní stát, dodržování lidských práv a respektování menšin, fungující tržní hospodářství, schopnost vydržet tlak konkurence na vnitřním trhu EU a schopnost dostát závazkům plynoucím ze členství v EU včetně účasti na hospodářské a měnové unii.

přihlášku Gruzie a Moldavsko. Evropská rada vzápětí požádala Evropskou komisi o zpracování stanovisek v reakci na tyto přihlášky. Ve stanoviscích budou posouzeny přednosti žádostí z hlediska kritérií pro přistoupení k EU, a to zejména kodaňských kritérií se zaměřením na politická a ekonomická kritéria.

Poválečná Ukrajina bude atraktivní nejen pro zahraniční investory

Unijní právo (acquis) je natolik rozsáhlé a komplexní, že k tomu, aby se s ním Ukrajina (stejně jako jakékoli dříve přistupující státy) harmonizovala, bude potřeba finanční pomoc při plnění závazků vyplývajících ze statusu kandidátské země. Lze očekávat výrazné zlepšení ekonomické situace, a tedy i atraktivity pro zahraniční investory. Již nyní pozorujeme výraznou mezinárodní podporu pro plány obnovy. Panují velké naděje, že s poválečnou obnovou a rekonstrukcí se ukrajinský trh přetaví do prosperujícího trhu s evropskými standardy. Zájem o české průmyslové výrobky, investice

a služby poroste. Česko by mohlo například poskytnout Ukrajině své překládací kapacity. Dále pak zkušenosti s technicky náročnými stavbami, sanací škod, výstavbou vodních staveb nebo například technologicky vyspělá řešení řízení dopravy a veškeré městské technologie, zejména jejich „chytrá řešení“. Ke slovu by se měla dostat i zelená ekonomická transformace v souladu s prioritami European Green Deal a Fit for 55, což je označení pro závazek EU snížit skleníkové emise o 55 % do roku 2030.

Bohužel, válka vedla k poškození značné části ukrajinské infrastruktury a bude chybět nejen ta. I v České republice již zaznávají hlasy, že budeme mít zájem soustředit se na vybranou oblast, „adoptovat“ si ji a pomoci spolupráce s českými firmami do ní navrátit prosperitu a stabilitu. V Ukrajině se tak objeví příležitosti nejen investic a lokalizace průmyslu, ale i získání produktivní lidské síly a přístup k ložiskům surovin. Vzhledem k projevené solidaritě lze očekávat vstřícnost Ukrajinců vůči Česku a EU celkově a navázání dlouhodobých obchodních vztahů. Do Ukrajiny se rovněž hned po stabilizaci situace chystá vrátit kancelář CzechTrade v Kyjevě v rozšířené sestavě, a pomoci tak novým i navracajícím se firmám. Následně se plánuje zřízení dalších kanceláří CzechTrade na západě a východě Ukrajiny.

Výhody plynoucí z fondů IPA

Mnoho českých podnikatelů, včetně velkých firem, se dnem počátku války ocitlo na nejisté půdě, pro mnohé se jedná o situaci ohrožující životaschopnost podnikání. Podnikání v Rusku s sebou totiž neslo spoustu nejistot a téměř žádné záruky. Podnikání na Ukrajině je nyní znemožněné nebo minimálně ztížené z technických důvodů a do stability má velice daleko.

Kandidátský status by však mohl jak pro Ukrajinu, tak i pro Gruzii a Moldavsko znamenat výrazné výhody, které plynou například z fondů IPA (Instrument for Pre-Accession Assistance). Jedná se o rozsáhlý a komplexní balíček finanční pomoci. Dosavadními příjemci pomoci byly Albánie, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Kosovo, Severní Makedonie, Srbsko a Turecko. Hlavním cílem financování je podpora příjemců v naplňování politických, institucionálních, právních, administrativních, sociálních a ekonomických reforem, které jsou

Podnikatelský klub Ukrajina

V kontextu přípravy českých firem na rekonstrukci Ukrajiny organizuje MPO ČR Podnikatelský klub Ukrajina jako platformu pro sdílení informací a koordinaci aktivit souvisejících především s obnovou Ukrajiny. Ke spolupráci s ním se již přihlášly některé významné české firmy. Tyto iniciativy mohou nejen pomoci při obnově Ukrajiny, ale jsou i v zájmu České republiky. Již na počátku covidové pandemie se ukázalo, že by Česká republika i EU měly usilovat o zkracování a zjednodušování dodavatelských řetězců za účelem zajištění větší ekonomické odolnosti pro firmy i stát. K naplnění tohoto úkolu se jeví přesun výroby na Ukrajinu jako ideální řešení.

nezbytné pro soulad s hodnotami Unie a k postupnému sladování s unijními pravidly, standardy, politikami a praxí s výhledem na budoucí členství. Jeho rozpočet činí více než 14 miliard eur. Finanční přerozdělování je řízeno pěti tematickými okruhy: právní stát, základní práva a demokracie, řádná správa věcí veřejných, sbližování s právem EU, dobré sousedské vztahy a strategická komunikace, zelená agenda a udržitelná konektivita, konkurenceschopnost a inkluzivní růst a územní a přeshraniční spolupráce. V kontextu rozšíření počtu kandidátských zemí lze počítat s tím, že i prostředky v tomto fondu budou výrazně navýšeny. Kromě toho se specificky pro případ Ukrajiny připravuje vznik rekonstrukčního trust fondu na úrovni Unie.

V praxi dané fondy představují značné příležitosti v oblasti infrastruktury, a to zejména v následujících prioritních oblastech: udržitelná doprava (např. silniční a železniční koridory), čistá energie (např. obnovitelné zdroje energie, ekologizace provozů a konstrukce fyzické infrastruktury s tím spojené), životní prostředí a klimatické změny, hospodaření s vodou (např. čističky odpadních vod), digitální tranzice (např. širokopásmová infrastruktura na venkově), lidský

rozvoj (např. nové nemocnice vybavené moderními technologiemi), dodávky zboží a prací (např. stroje a zařízení, software, vybavení úřadů, laboratoří), dodávky služeb (studie, technická asistence, audit).

Závěrem

Kandidátský status Ukrajiny, Moldavska a Gruzie by mohl být příležitostí i pro české firmy, a to zejména pro ty, které vlivem pandemie a agrese Ruska proti Ukrajině přišly o své standardní odběratele. O nejnovějších příležitostech v oblasti veřejných zakázek informuje například databáze EU TED eTendering (etendering.ted.europa.eu). Ta umožňuje přístup k dokumentaci související s výzvami k podání nabídek. Rekonstrukci Ukrajiny bude napomáhat česká Task Force pro Ukrajinu, kterou bude ze strany státu koordinovat v rámci meziřesortního procesu Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR.

Jasným závěrem je, že hlubší ekonomická integrace Ukrajiny je nejen v jejím národním zájmu, ale i v zájmu Evropy. Ta bude při poválečné obnově bránit a podporovat ekonomický rozvoj Ukrajiny, stejně jako dnes Ukrajina přináší oběti pro bezpečnost Evropy. ■

TEXT: MATYÁŠ VIKTORA, ROKSOLANA DRYNDAK
A MARIA GORBATOVA
FOTO: SHUTTERSTOCK

Matyáš Viktora, Roksolana Dryndak a Maria Gorbatova, oddělení Východní Evropy, západního Balkánu a Střední Asie, sekce EU a zahraničního obchodu, MPO

Redakce TRADE NEWS oslovila velvyslance všech tří uvedených zemí a požádala je v této souvislosti o krátký rozhovor.

Na další dvoustraně přinášíme rozhovory pouze s představiteli Moldavska a Gruzie. Ukrajinské velvyslanectví v Praze nám bohužel vzhledem k časové vytíženosti na otázky nestihlo do uzávěrky čísla odpovědět. Rozhovor zařadíme do některého z příštích čísel.

3 OTÁZKY PRO ALEXANDRU CODREANU, VELVYSLANCE MOLDAVSKÉ REPUBLIKY V ČR

1 Můžete krátce představit, na co se moldavská ekonomika nejvíc orientuje a v čem ji může navázání na ekonomiku EU pomoci?

Moldavsko má výhodnou geografickou polohu na křižovatce obchodních cest, ale také přístup k námořní dopravě, kterou představuje mezinárodní bezcelní přístav Giurgiulesti nacházející se na části Dunaje, která je splavná námořními plavidly. Hlavními sektory jsou automotive, lehký průmysl a textilní výroba, elektronika, zemědělsko-potravinářský sektor včetně vinařství, ICT, obnovitelné energie a kreativní průmysl.

Hlavní pozitivní efekty se týkají zvýšené diverzifikace trhů pro moldavský vývoz s přístupem na obrovský trh EU. Jedním z hlavních motorů růstového moldavského exportu do EU je automotive, který má přímou vazbu na další odvětví v rámci EU nebo na investice do kabelového průmyslu. To navíc vytváří nová pracovní místa a významně přispívá ke zlepšení obchodní bilance. Pozitivní trend vidíme také v tradičním zemědělství a potravinářském sektoru, i s ohledem na jeho modernizaci na nejvyšší standardy EU. Hluboká a komplexní zóna volného obchodu se tak stala spouštěcím mechanismem, který moldavským podnikům otevřel novou příznivou perspektivu rozvoje.

2 Jaké možnosti se v rámci kandidátského statusu Moldavska nabízejí pro členské státy EU, zejména pak pro podniky z České republiky?

Z pohledu zemí EU je Moldavsko velmi zajímavý trh s důležitou geografickou polohou. Z hlavních důvodů, proč tam investovat, zmíním hlavně podnikatelské prostředí: Moldavsko se umístilo na 48. místě ze 190 zemí v indexu Doing Business a na 13. místě v zahajování podnikání. Oproti jiným zemím má také snížené provozní náklady a vysoce kvalifikovanou vícejazyčnou pracovní sílu, přijatelné náklady na energie a výhodné ceny pronájmů, vyspělou ICT infrastrukturu a řadu průmyslových kapacit. V neposlední řadě zmíním i výhodné zdanění pro firmy a obrovský potenciál pro obnovitelné zdroje energie, což je sektor, kde už registrujeme velký zájem ze strany českých firem. (Více informací: www.invest.gov.md)

3 Jedním z nástrojů, které vaše země ustavila pro podporu zahraničních investic, je Registr Hospodářské a průmyslové komory. Můžete ho krátce představit, popsat, jak funguje a v čem pomůže českým firmám?

Tento registr je praktický online nástroj pro vyhledávání potenciálních partnerů pro obchodní spolupráci a investice, který zahrnuje více než 1100 podniků z Moldavska – členů a partnerů Moldavské obchodní komory z různých odvětví hospodářství ve všech regionech země. Rejstřík obsahuje interaktivní mapu a také vyhledávač firem podle názvu, oboru činnosti a kategorie zboží či služeb. Je to důležitý zdroj informací pro zahraniční firmy včetně těch českých, které chtějí mít aktuální informace a rychle vyhledat spolehlivé dodavatele či partnery pro vstup na moldavský trh. Registr je dostupný na webu Hospodářské a průmyslové komory Moldavské republiky: <https://chamber.md/en/members-cci>. ■

Budova moldavského parlamentu v hlavním městě Kišinev

Asociační dohoda mezi EU a Moldavskem

Byla podepsána v roce 2014 a její součástí je ustavení Hluboké a komplexní zóny volného obchodu (DCFTA). Země poskytuje rámec pro posílení obchodu a hospodářského růstu díky lepšímu přístupu na trh EU. Od podpisu dohody se EU stala největším obchodním partnerem země a představuje více než 52 % jejího celkového obchodu. Přibližně 63 % moldavského vývozu je určeno pro trhy EU.

ZA ROZHOVOR DĚKUJE DANIEL LIBERTIN

FOTO: ARCHIV VELVYSLANCTVÍ MOLDAVSKÉ REPUBLIKY A SHUTTERSTOCK

Tbilisi

Asociační dohoda mezi EU a Gruzii

Gruzie ji podepsala v roce 2014 a její součástí je i dohoda o Hluboké a komplexní zóně volného obchodu (DCFTA). To mělo pozitivní dopad na gruzínský export do zemí EU, který se od té doby zvýšil o 15 %, a EU se tak stala hlavním obchodním partnerem země.

3 OTÁZKY PRO MARIAM RAKVIASHVILI, VELVYSLANKYNI GRUZIE V ČESKÉ REPUBLICE

1 Díky řadě úspěšných ekonomických reforem je Gruzie relativně fungující tržní ekonomikou s velmi příznivými podnikatelskými podmínkami, včetně nízkého zdanění. V čem může kandidátský status EU podnikatelské prostředí v zemi dále vylepšit?

Evropská integrace je hlavním cílem gruzínské zahraniční politiky. Splnili jsme už více než 40 % našich závazků vyplývajících z dohody o přidružení. Díky tomu jsme pomocí reforem vytvořili podnikatelské prostředí, které je liberální, stabilní, bezpečné a bez korupce.

Letos v březnu Gruzie podala žádost o členství v Evropské unii. Gruzie, Moldavsko a Ukrajina dlouho hájí svou volbu stát se součástí evropských struktur i za cenu existenčních rizik. Pokud některá z těchto zemí nebude vyslyšena, bude to interpretováno jako přijetí ruské logiky legitimního práva na sféry vlivu. Udělení statusu kandidátské země EU by naopak představovalo významný pozitivní stimul pro budoucí ekonomický rozvoj Gruzie.

2 Co očekáváte, že přinese další sblížení s EU pro rozvoj gruzínské ekonomiky?

Své výrobky na trhy EU dnes vyváží více než 950 gruzínských společností. Tyto užší vazby s EU jsou samozřejmě prospěšné pro nejrůznější obchodní partnerství. Uvolněný vízový režim pro Gruzince, kteří cestují do EU, usnadňuje už od roku 2016 rozvoj obchodních vazeb a cestovního ruchu. Ještě před pandemií naše velvyslanectví uspořádalo několik kampaní, které měly velmi pozitivní dopad na náš cestovní ruch. Jednou z největších současných priorit Gruzie je zavést přímé lety mezi Tbilisi a hlavními městy států EU.

3 Pro Česko je Gruzie prioritní zemí zahraniční rozvojové spolupráce. Kde v tomto procesu vidíte největší příležitosti pro české firmy?

Jsme vděční za obrovskou podporu Gruzii ze strany České republiky. Česká rozvojová agentura je zvláště aktivní v podpoře společenského rozvoje, udržitelného rozvoje venkova, ochrany životního prostředí a potravinové soběstačnosti v Gruzii.

Česko je v naší zemi jedním ze tří největších investorů. V loňském roce se obrat bilaterálního obchodu zvýšil o 31 % na 109,5 milionu dolarů, přičemž dovoz z ČR do Gruzie z toho tvoří 99,7 milionu dolarů. Největší podíl na tom mají české investice do naší energetiky: mezi příklady úspěšné spolupráce s českými investory v tomto ohledu patří Energo-Pro Georgia a GEEN Holding. Naše země v tuto chvíli pokrývá již 70 % svých energetických požadavků pomocí vodní energie, i díky tisícům řek na našem území, z nichž přes 300 je rychle tekoucích. Energetická bezpečnost je vzhledem ke geopolitické situaci, kterou urychlila ruská invaze na Ukrajinu, dnes naprosto klíčová, a mezinárodní spolupráce v oblasti obnovitelných zdrojů energie je tak podle mého názoru velmi atraktivní.

V květnu jsme v Tbilisi uspořádali šesté zasedání gruzínsko-českého smíšeného výboru pro bilaterální hospodářskou spolupráci. Vedle toho se v Tbilisi a Batumi konalo Česko-gruzínské podnikatelské fórum a také byla otevřena kancelář CzechTrade v Tbilisi. Navíc před třemi lety vznikl v Brně honorární konzulát, který výrazně posílil naše zastoupení na Moravě a usnadnil interakci nejen na centrální, ale i na regionální úrovni. A v neposlední řadě, Česko-gruzínská obchodní komora má od nedávna nové představenstvo, které dále posiluje vztahy mezi našimi zeměmi. ■

ZA ROZHOVOR DĚKUJE DANIEL LIBERTIN
FOTO: ARCHIV M. RAKVIASHVILI A SHUTTERSTOCK

Co je zahraniční investice pro účely zákona č. 34/2021 Sb.

Zahraníční investicí se pro účely zákona o prověřování zahraničních investic rozumí majetková hodnota v jakékoli podobě, kterou zahraniční investor poskytl nebo poskytne za účelem výkonu hospodářské činnosti v České republice a která zahraničnímu investorovi umožňuje vykonávat účinnou míru kontroly provádění této hospodářské činnosti.

ZAMĚŘTE SE NA RUSKÉ INVESTICE, NABÁDÁ EVROPSKÁ KOMISE ČEŠI JE PROVĚŘUJÍ JIŽ ROK

Prvního května uplynul rok od doby, kdy Česká republika začala z bezpečnostních důvodů prověřovat vybrané zahraniční investice ze zemí mimo EU. Po skončení covidové krize se očekávalo, že investoři začnou využívat nahromaděné finance a celý trh s investicemi se oživí. V celosvětovém měřítku to tak skutečně dopadlo, v případě investic ze třetích zemí do Evropské unie je však tempo pomalejší. Následně letos v únoru Rusko napadlo Ukrajinu a Evropu postihla válka. S mechanismem prověřování zahraničních investic se tak investoři seznamují ve značně turbulentních podmínkách.

Na ruský postup na Ukrajině reagovala EU zejména přijetím řady sankčních balíčků. Na sankčních seznamech se ocitli ruští politici, oligarchové i společnosti. Sankce se dotkly i běloruského režimu, který agresi napomáhá. Experti na prověřování zahraničních investic z Ministerstva průmyslu a obchodu (MPO) věnovali zvýšenou pozornost ruským a běloruským investorům již v době před invazí. Český zákon o prověřování zahraničních investic má za cíl minimalizovat možná bezpečnostní rizika, ale není namířen proti žádné konkrétní zemi. Po anexi Krymu v roce 2014, a zejména po zveřejnění informací o útocích ruských zpravodajců ve Vrběticích v roce 2021, přitahovaly ruské investice přirozeně větší pozornost českých úřadů.

Zůstaňme otevření, ale ne bezmezně

V dubnu 2022 Evropská komise poslala členským státům pokyny, ve kterých vybízí k větší ostražitosti vůči ruským a běloruským investorům. Podle Komise musí Evropská unie zůstat atraktivní destinací pro zahraniční investice, ale její otevřenost není bezpodmínečná. Zvýšená pozornost se netýká pouze sankcionovaných osob, ale všech investorů, kteří mohou být ovládáni nebo využíváni ruskou a běloruskou vládou.

Některé členské státy zatím nedisponují nástroji, které by jim umožnily se pokyny Komise plně řídit. V současnosti má prověřovací mechanismus pouze 18 členských států EU. Dalších 8 zemí na příslušné legislativě pracuje. V případě států, které mechanismus nemají, Komise alespoň apelovala na jeho co nejrychlejší přijetí. Státy EU při prověřování zahraničních investic využívají rámec doporučený v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/452.

Česká republika je v prověřování zahraničních investic na mezinárodním poli aktivním partnerem. Navazuje vztahy i se zeměmi mimo EU, například s USA, Kanadou, Japonskem nebo Norskem. S členskými státy EU si Česká republika pravidelně vyměňuje zkušenosti a spolupracuje i při řešení jednotlivých případů, jejichž bezpečnostní dopad přesahuje hranice jednotlivých států. Jen za poslední rok existence českého „screeningu“ unijní partneři zaslali ČR celkem 389 notifikací. Pokud Ministerstvo průmyslu a obchodu na základě předaných

Prověřování investic z pohledu čísel

Podíváme-li se na statistiku prověřování, v období od 1. května 2021 do 30. dubna 2022 řešilo MPO celkem 12 případů, přičemž 8 z nich bylo schváleno, ve dvou případech investor svůj investiční záměr přehodnotil a dva případy ještě nejsou v současné době uzavřeny. Většina investorů (celkem v pěti případech) pocházela z USA, Čína a Rusko byly zastoupeny shodně jedenkrát. U prověřování investic je běžné, že je většina případů schválená. V roce 2020 bylo v rámci celé EU 91 % případů schváleno, v 7 % se investoři z procesu stáhli a pouze ve 2 % případů došlo k zákazu. Upuštění od investice může mít různé důvody, od změny byznysového plánu po obavu z poškození reputace, pokud by vláda směřovala k zákazu transakce. V případě zákazu investice nebo uložení podmínek investorovi je případ vždy předkládán vládě.

informací vyhodnotí, že existuje bezpečnostní riziko pro Českou republiku, které souvisí s notifikovanou transakcí v jiném členském státě, investici prověří z moci úřední. Nutno dodat, že za poslední rok již k této situaci jednou došlo. Notifikace jsou ale i cenné informační zdroje z hlediska udržování povědomí o trendech a rizicích, kterým čelí naši spojenci.

Kromě spolupráce s ostatními státy se MPO věnuje i komunikační a osvětové činnosti. Pravidelně pořádá semináře a akce pro partnery ze státní správy i byznysu. Mezi informační aktivity patří i vydání první výroční zprávy, která bude zveřejněna na webových stránkách ministerstva.

Investoři mohou využít dobrovolné konzultace

V rámci snahy o co nejefektivnější a ko-rektní spolupráci s investory a jejich právními zástupci nabízí MPO takzvanou konzultaci. Ta trvá 45 dní a investor

díky ní může získat jistotu, že stát nepovažuje a ani v budoucnu nebude považovat investici za rizikovou. Investoři o konzultaci za poslední rok fungování screeningu požádali celkem desetkrát. Pokud MPO během konzultace nějaké riziko objeví, konzultace se překlápí do režimu prověření, který trvá 90 dní a je správním řízením se všemi náležitostmi.

V případě investic do firem zabývajících se vojenským materiálem, výrobky dvojího užití, případně společností, které jsou součástí kritické nebo kritické informační infrastruktury, je prověření povinné vždy a investoři mají povinnost ministerstvo o takové transakci informovat před jejím uskutečněním. Kromě těchto jasně definovaných sektorů mohou bezpečnostní riziko představovat i jiné investice, investoři u nich ale nemají povinnost žádat o prověření. MPO rizikovitost investic průběžně posuzuje a prověření z moci úřední může zahájit do pěti let po uskutečnění investice. Nelze však posuzovat investice uskutečněné před 1. květnem 2021, kdy zákon začal platit.

Pokud investor svůj investiční záměr neohlásí, MPO má řadu možností, jak se o investici dozvědět. Kromě vlastního monitoringu a evropských notifikací spoléhá zejména na spolupráci se zpravodajskými službami, policií, ministerstvy vnitra, obrany, zahraničí, financí, Českou národní bankou a dalšími státními institucemi. Partneři MPO poskytují i informace a stanoviska při řešení jednotlivých případů. Během posledního roku se spolupráce osvědčila a může sloužit jako dobrý příklad překonávání resortismu ve státní správě. ■

TEXT: NIKOS ŠTĚPÁNEK

FOTO: SHUTTERSTOCK A ARCHIV MPO

Mgr. Nikos Štěpánek, odbor obchodní politiky a mezinárodních ekonomických organizací, sekce EU a zahraničního obchodu, MPO

Martina Dlabajová:

ČESKÉ MALÉ A STŘEDNÍ PODNIKY NENECHÁM VE ŠTYCHU

Často o sobě říká, že i když vstoupila do politiky, v duši nepřestala být podnikatelkou. V osmnácti odešla za studiem do Itálie a ještě na škole založila svou první firmu. Podnikání pak postupně z Itálie rozšiřovala i do Česka, Slovenska nebo Bulharska. Když se po dvaceti letech života v zahraničí vrátila do rodného Zlína, aby se mohla usadit a u toho řídit Krajskou hospodářskou komoru Zlínského kraje, dostala nabídku zúročit své zkušenosti v evropské politice. Váhala jen okamžik, zodpovědnost přebila veškeré pochybnosti a strach. Jak se jí daří už osm let hájit zájmy českých podnikatelů v Evropském parlamentu? Může jedna žena z nepřilíh velkých země vůbec něco změnit? Co se nyní v evropských institucích chystá a na co by se měli čeští podnikatelé připravit? I o tom jsme si povídali v rozhovoru s poslankyní Evropského parlamentu Martinou Dlabajovou.

Martino, netajíte se tím, že jste do Evropského parlamentu kandidovala i proto, abyste odtamtud mohla pomáhat českým podnikům, především těm malým a středním. Co vás k tomu vedlo?

Dvacet let jsem podnikala, měla jsem několik firem různě po Evropě a denně jsem zažívala na vlastní kůži navlas stejné situace jako ostatní podnikatelé. Díky tomu vím, co jim způsobuje největší překážky a co by se mělo udělat, aby se firmám v Evropě dařilo lépe. Po návratu ze zahraničí jsem dva roky působila jako předsedkyně Krajské hospodářské komory ve Zlínském kraji, kde jsem se naučila ještě lépe naslouchat problémům a potřebám druhých. S tím vším jsem šla do politiky. Cítila jsem, že mohu opravdu pomoci. Majitelé firem toho nechtějí tolik, jen v klidu dělat svůj byznys, k čemuž potřebují stabilní a předvídatelné podnikatelské prostředí a co nejméně zbytečného papírování, které bere čas, energii a peníze.

Dalším důvodem bylo to, že jsem v srdci přesvědčenou Evropankou. Víím, že to zní jako klišé, ale i když jsem nikdy

nepřestala za svůj domov považovat Českou republiku, život v Itálii mě naučil nadhledu. Vypěstoval ve mně také lásku k Evropě a přesvědčení, že když se všichni spojíme, můžeme být jediné silnější.

Snažím se, aby rozhodnutí nebyla odtržena od reality

Jak jako poslankyně Evropského parlamentu konkrétně pomáháte českým malým a středním podnikům?

Má to několik rovin. Snažím se i ve spolupráci přímo s podnikateli nebo jejich organizacemi vyhledávat problémy ve stávající evropské legislativě a odstraňovat je. Hodně času strávím tím, že každý návrh, který jako Evropský parlament schvalujeme, posuzuji z pohledu právě malých a středních podniků. Vždycky se sama sebe ptám, co jim novinka přinese a zda je vůbec potřeba. Mrzí mě, že tohle stále nefunguje automaticky i jinde, a pořád tak vznikají legislativní návrhy, které jsou naprosto odtržené od reality. A přitom by stačilo tak málo...

”

I DROBNOST, KTEROU
V EVROPSKÉM
PARLAMENTU PROSADÍME
VE PROSPĚCH MALÝCH
A STŘEDNÍCH FIREM, MŮŽE
VE VÝSLEDKU PŘINĚST
VELKÉ VĚCI.

I proto jsem kolem sebe v Evropském parlamentu shromáždila kolegy, kteří to cítí podobně. Mám velké štěstí, že mnoho z nich přišlo stejně jako já do politiky z byznysového prostředí. Pravidelně se setkáváme, diskutujeme nejen o problémech, ale hledáme i možnosti, jak malým a středním firmám pomoci. Vííte, tahle mravenčí, systematická práce není na první pohled vidět

Martina Dlabajová, rodačka ze Zlína, vystudovala politické vědy se specializací na Evropskou unii a téměř dvacet let prožila v Itálii. Podnikala v mezinárodním a projektovém poradenství, vedla Krajskou hospodářskou komoru Zlínského kraje a od roku 2014 je poslankyní Evropského parlamentu. Profesionálně se věnuje podpoře podnikání, kreativních průmyslů, vědy a výzkumu nebo motivace mladých lidí. Je autorkou vlastního projektu motivačních stáží pro mladé lidi PročByNe?. V roce 2020 založila svůj další projekt Je OK být chvíli na dně, kde na příbězích konkrétních osobností z kreativních průmyslů v ČR ukazuje, že za pomoci tvůrčího myšlení lze překonávat překážky a jít si za svou vizí. Ráda cestuje, zajímá se o vše nové a má jednu z největších sbírek jazykových vydání Malého prince v Evropě

infrastruktury, ale třeba i s podporou společných velkých projektů napříč Evropou v umělé inteligenci nebo kyberbezpečnosti. Nyní nás čekají finální jednání na úrovni všech institucí EU. Já je povedu za celý Evropský parlament a už teď se na to moc těším, protože se to bude odehrávat za českého předsednictví. Česko tak získá obrovskou šanci zanechat v plánu na další dekádu svůj nesmazatelný otisk.

Na co dalšího se připravujete v nejbližších týdnech?

Osobně se nyní velmi těším na léto, a to nikoliv kvůli sluníčku, ale na takzvaný projev o stavu malých a středních podniků v EU. Zní to krkolomně, ale je to v podstatě pravidelné veřejné skládání účtů z toho, co se na evropské úrovni za uplynulý rok podařilo či nepodařilo udělat ve prospěch těchto firem. Loni tato výměna mezi klíčovými institucemi EU proběhla vůbec poprvé v historii a byl kolem toho poměrně velký rozruch. Letos nás to čeká podruhé v červenci, a pokud byste se chtěli dívat, přímý přenos ze Štrasburku poběží na webu Evropského parlamentu.

Chtěla bych říct, že jsem na to neskonalé hrdá, protože jsem po tom volala několik let. Instituce začaly něco podobného před lety dělat v energetice a my, co v Evropském parlamentu kopeme za malé a střední podniky, jsme se inspirovali. Zase, zní to jako maličkost, nad kterou by se dalo mávnout rukou, ale já v tom vidím smysl. Tím, že se instituce budou před zraky veřejnosti i samotných podnikatelů otevřeně bavit o tom, co kde skřípe, na sebe berou závazek, aby to co nejdříve změnilo k lepšímu. Já to považuji za obrovský krok kupředu. ■

ZA ROZHOVOR DĚKUJE JANA JENŠÍKOVÁ
FOTO: PATRIK PŠEJA

a v médiích se o ní prakticky nemluví. Za obrovský úspěch osobně považuji už to, když se nám ve vznikající legislativě podaří změnit třeba jen jednu větu, přidat jedno slovo nebo naopak nějaké vypustit, protože i taková drobnost může ve výsledku přinést velké věci. Jen je potřeba si na to chvíli počkat.

Můžete nám říct nějaký konkrétní příklad?

Napadá mě jeden poměrně čerstvý. Stalo se to loni v prosinci při závěrečných jednáních o podobě evropského programu pro inovace a výzkum s názvem Horizon Europe, který je největším programem svého druhu na světě. Tehdy jsem po několika hodinách opravdu vypjatých jednání přesvědčila ostatní, abychom tento program zaměřili prioritně na malé a střední podniky. Povedlo se to a díky tomu si na slušné peníze, které tento program slibuje, mohou dnes sáhnout

i šikovné inovační malé firmy nebo start-upy. S trochou nadsázky se dá říct, že za to vděčí jedné pohotově přidané větě ve čtyři hodiny ráno.

Cesta k digitální dekádě

Vím, že se také hodně věnujete digitalizaci. Na čem nyní v Evropském parlamentu pracujete a co to přinese českým firmám?

Před pár dny jsem měla velkou radost, protože se mi ve výboru pro průmysl, výzkum a energetiku Evropského parlamentu podařilo dotáhnout do úspěšného konce zprávu Cesta k digitální dekádě. Je to v podstatě konkrétní plán EU, jak maximálně využít nové technologie, aby z toho měla užitek široká veřejnost a samozřejmě také podniky bez ohledu na jejich velikost. Počítá se v něm například s digitálními dovednostmi, dokončením digitální

You can also read this article
in English on itradenews.cz

Majitelé společnosti Pletiva Dobrý a Urbánek říkají, že nemají lidské zdroje, ale kamarády, přátele

I PLOTY MOHOU SPOJOVAT

Společnost Pletiva Dobrý a Urbánek byla založena v roce 2013 na základě rovnocenného podílu obou spolumajitelů. Díky jasně rozděleným rolím ve firmě, stabilnímu týmu zkušených zaměstnanců a spolupráci s Národní rozvojovou bankou od té doby každý rok úspěšně expanduje. „Vlastníme dva areály s velkými skladovými zásobami. Při nákupu těchto nemovitostí jsme využili produkt od NRB. Troufám si tvrdit, že šlo o jeden z nejvýznamnějších momentů naší firemní historie,“ popisuje situaci Tomáš Urbánek. K původní firmě časem přibýly další projekty a letos vše vrcholí jejich transformací na holdingovou strukturu.

Tomáš Urbánek, spolumajitel a generální ředitel. Před založením firmy podnikal v oboru online marketingu, což jej v roce 2012 přivedlo ke spolupráci s Františkem Dobrým při budování internetového obchodu s ploty. V roce 2013 byla založena společnost Pletiva Dobrý a Urbánek s rovnocennými podíly

Jak růst na začátku

Chcete-li úspěšně podnikat, musíte především něco skutečně umět, rozumět svému oboru. Pánové Urbánek a Dobrý tento fakt ilustrují naprosto dokonale: první rozumí online marketingu a řízení firmy, druhý je expertem na technické řešení poskytované zákazníkům. Jasně rozdělení rolí generálního a technického ředitele a synergie individuálních schopností spolumajitelů dostala firmu mezi přední dodavatele plotů a oplocení v ČR během deseti let.

Obzvlášť v začátcích podnikání je mnohdy těžké ručit za provozní financování, protože firma nemá svůj majetek, který by mohla dát do zástavy. Stejně to na základě vlastní zkušenosti vidí Tomáš Urbánek: „Troufám si tvrdit, že bychom nikdy nevyrostli do takové velikosti, kdyby se za nás NRB nezaručila. To, že máme dnes obrovské zásoby, je zásluhou i této záruky. Na první pohled vypadá žádost administrativně velmi

náročně, ale poradci z NRB odvádějí velmi dobrou práci a opravdu jsou co nejvíc nápomocni při vyplňování všech potřebných dokumentů.“

Vzhledem k aktuální turbulentní době je předzásobení dostatečným množstvím produktů zásadní nejen pro začínající firmy. V mnoha tržních segmentech se nezřídka stává, že plánované dodávky zboží se zpožďují o několik měsíců, některé položky dokonce déle než rok. „Kdybychom neměli zásoby financované provozními úvěry, neumím si představit, co bychom dnes prodávali zákazníkům,“ potvrzuje tato slova generální ředitel.

Jak přejít od stability k expanzi

Za dosavadní dobu existence vybudovala firma čtyři pobočky: tři v České republice a jednu na Slovensku. Dvě z nich, Ledce u Plzně v Západočeském kraji a Zliv v Českých Budějovic v Jihočeském

Tomáš Urbánek propojuje svůj největší koníček s rodinným životem, a tak často tráví společný čas na farmě Farmapark u Toma. Na fotografii se svou ženou

kraji, sídlí ve vlastních areálech. Centrála v Ledcích se nachází v areálu o ploše více než 40 tisíc metrů čtverečních, kde jsou velké skladové zásoby veškerých nabízených produktů. Skladová dostupnost je největší výhodou společnosti, protože zaručuje stabilní dodávky zákazníkům i ve chvíli, kdy dochází k několikaměsíčním výpadkům dodávek železa na trhu.

”

NIKDY BYCHOM
NEVYROSTLI DO TAKOVÉ
VELIKOSTI, KDYBY
SE ZA NÁS NRB
NEZARUČILA.

Nákup těchto dvou areálů, při němž využili produkt NRB Úvěr Expanze, považuje Tomáš Urbánek za jeden z nejvýznamnějších momentů firemní historie: „Od roku 2018, kdy vlastníme areál

v Ledcích, jsme za tři roky vyrostli z obratu 117,5 milionu korun na 238,8 milionu. Napříč celým týmem je cítit, že jsme ve svém a můžeme našim zákazníkům poskytovat maximální péči. Touto koupí jsme dosáhli opravdové stability a pevné půdy pod nohama, což nastartovalo obrovskou expanzi.“

Jak na synergii jednotlivých aktivit

Kromě společnosti Pletiva Dobrý a Urbánek jsou dnes oba obchodní partneři spolujatelé dvou dalších ziskových firem a neziskového projektu Farmapark u Toma. Všechny projekty se navzájem doplňují a posilují.

Zahrada Ježek funguje od konce roku 2017. Menšinovým vlastníkem je Jan Ježek, dříve finanční ředitel společnosti Pletiva Dobrý a Urbánek. Firmu majoritní vlastníci založili se záměrem využít svých zkušeností v internetovém prodeji, což se ukázalo jako dobrá strategie. V minulém roce zde dosáhli obratu 70 milionů korun bez DPH a obsloužili přes 15 tisíc zákazníků.

Krmiva u Toma byla založena „v době covidové“. Na centrále v Ledcích se nacházely volné skladové prostory a kancelářská budova, padlo tedy rozhodnutí vytvořit nový projekt, s cílem další stabilizace. Firmu otevřeli na podzim 2020 a za minulý rok dosáhli obratu 37 milionů korun bez DPH a obsloužili 50 846 zákazníků. Jak říká Tomáš Urbánek: „Chovatelské potřeby jsou velmi náročný segment, ale tento obor vyhrál z důvodu absolutní nezávislosti na jakékoliv krizi, což přesně zapadlo do našeho strategického plánu. Znovu jsme si ověřili, že být ve vlastních prostorech má neuvěřitelně pozitivní vliv na expanzi. Krmiva mají dnes už tři fungující prodejny: dvě v Plzni a jednu na centrále v Ledcích.“

A právě Krmiva u Toma byla startovacím motorem pro neziskový spolek **Farmapark u Toma**. Součástí firemního areálu v Ledcích je i pozemek o rozloze 20 tisíc metrů čtverečních, který byl znehodnocen průmyslovou výrobou kaolinu z 50. let minulého století. „Postupně jsme pozemek vyčistili,“ vysvětluje Tomáš Urbánek, „a dnes máme využitou zhruba jednu třetinu plochy

Pletiva Dobrý a Urbánek s.r.o.

Společnost byla založena v roce 2013, sídlí v Ledcích u Plzně a zabývá se prodejem a montáží plotů tzv. na klíč. Je předním dodavatelem pletiva a plotů v České republice i na Slovensku.

Má 29 zaměstnanců a v roce 2021 obsloužila 37 568 zákazníků a zrealizovala 759 montáží na klíč. Celkový obrat dosáhl rekordní částky v historii firmy, a to více než 238 milionů Kč bez DPH.

Od založení jsou majiteli Tomáš Urbánek a František Dobrý. Dnes společně vlastní tři ziskové firmy: Pletiva Dobrý a Urbánek s.r.o., Krmiva u Toma s.r.o. a Dům a zahrada Ježek s.r.o., které letos procházejí transformací na holdingovou strukturu. Portfolio doplňuje neziskový projekt Farmapark u Toma z.s.

www.levne-pletivo.cz

Majitel nemajitel, Tomáš Urbánek sundá košili, převlékne se do pracovního a sám demonstruje, jak takový plot nejlépe postavit

Jak se staví plot

Pletiva Dobrý a Urbánek pravidelně pořádají ukázky stavby plotu. Takto svou myšlenku popisuje její autor Tomáš Urbánek, který, třebaže je generálním ředitelem, ukázky osobně provádí.

„Abyste mohli někomu něco prodat, musíte ho mít nejdříve na prodejně. V e-shopech je to dané, tam každý sleduje návštěvnost, kolika lidem dokáže prodat atd. Celé roky mě trápilo, jak tuto statistiku uchopit v pletivech. Jak pozvat lidi do prodejny pletiv? Co nabídnout veřejnosti, aby k nám dorazila? Až jsem došel k pravidelným ukázkám stavby plotů.

Na všech našich pobočkách se snažíme ukázkou provádět dvakrát do roka a daří se nám přesahovat počet 100 účastníků na každé akci. Moc rád přednáším, mimo jiné jsem založil podnikatelský klub Fenomén, kde předávám své zkušenosti. Každou ukázkou se tedy snažím osobně moderovat. Sundám košili, obleču pracovní oblečení a s kolegy ukazujeme, jak takový plot postavit.

Zhruba za tři až čtyři hodiny předvedeme účastníkům kompletní stavbu plotu a zodpovíme desítky individuálních dotazů. Dnes už víme, že toto je jeden z důvodů, proč si nás zákazníci vybírají jako svého dodavatele oplocení,“ říká Tomáš Urbánek.

právě pro farmapark. V příštích dvou letech jej chceme rozšířit na celou plochu. Už od otevření se zde návštěvnost pohybuje v řádu tisíců. Farmapark nám tak jednak dělá velkou radost a zároveň přiláká velké množství lidí do naší zdejší prodejny plotů a chovatelských potřeb.“

Jak na další růst

Větší potíže s nedostatkem materiálu či zaměstnanců generálního ředitele netrápí. Dodavatelské výpadky firmu neohrožují díky zmiňovaným velkým skladovým zásobám a nedostatek pracovníků nepociťují kvůli lidsky nastavené firemní kultuře. „Ano, došly lidské zdroje, to je pravda. Manažerů některých firem totiž koukají na zaměstnance jako na lidské zdroje, něco, co je v tabulce a přináší firmě nějakou finanční hodnotu a něco to firmu stojí. Na rozdíl od nich my nemáme lidské zdroje, ale kamarády, přátele. Každý v týmu ví, že na firmu se může spolehnout, a zároveň je velmi dobře proškolen v tom, co umíme a co zákazníkovi nabídnout, abychom mu pomohli vyřešit jeho problém. My totiž zákazníkům neprodáváme materiál, ale pomáháme řešit jejich problémy.“

V letošním roce procházejí firmy transformací na holdingovou strukturu. Loni byla založena mateřská firma PDU holding s.r.o. a letos dojde k transformaci firem na dceřiné. „V podnikání jsem si několikrát ověřil, že dobře organizovaná skupina dosáhne mnohem lepších výsledků než jednotlivci – ať je sebevonnější, skupině nemůže konkurovat,“ uzavírá Tomáš Urbánek. ■

O programu Expanze

Program Expanze od Národní rozvojové banky (NRB) prostřednictvím zvýhodněných úvěrů a záruk usnadňuje malým a středním podnikům cestu k dalšímu rozvoji. Úvěry jsou poskytovány s nulovým úrokem a bez jakýchkoliv poplatků, a to až do výše 45 % způsobilých výdajů projektu. Dalších minimálně 20 % způsobilých výdajů musí být profinancováno úvěrem od spolupracující komerční banky či leasingové společnosti, k tomuto úvěru pak NRB poskytuje finanční příspěvek na úhradu úroků, a to až do výše 4 milionů korun. Úvěry z programu Expanze lze zafinancovat projekty investičního charakteru, jako je například pořízení strojů, zařízení, technologií, softwaru, licencí, nemovitostí určených pro podnikání (tj. výrobní a skladovací haly, administrativní budovy, prodejny apod.) a jejich rekonstrukci.

Nejen na investiční projekty, ale i k profinancování provozních výdajů lze využít záruku z programu Expanze. Ta usnadňuje firmám cestu k získání úvěru od běžné banky, zejména v případech, kdy nemají dostatek vlastního majetku pro jeho zaručení. Záruka od NRB často zároveň představuje pro banky nejbezpečnější a nejatraktivnější formu zajištění. Záruky z programu Expanze jsou poskytovány zdarma a až do výše 80 % jistiny úvěru, který se může pohybovat v rozmezí od 1 do 60 milionů korun.

Zdroj: NRB

TEXT: MARTINA HOŠKOVÁ

FOTO: ARCHIV FIRMY PLETIVA DOBRÝ A URBÁNEK

You can also read this article in English on itradenews.cz

**NASTARTUJTE SE
A VYHRAJTE
300
TISÍC KČ**

**SLAVÍME
10 LET
NASTARTUJTE SE**

Přihlaste svůj podnikatelský projekt od 2. 5. do 5. 9. 2022 na nastartujtese.cz a soutěžte o ceny. Navíc získáte nový web od WEBMIUM a webinář „Právní a daňové aspekty začínajících podnikatelů“ zdarma.

**NA
STAR
TUJTE
SE.CZ**

hlavní mediální partner

**BUDOUCNOST
JSTE VY**

KB

”

DOBŘÍ HOKEJISTA HRAJE
TAM, KDE JE PUK. SKVĚLÝ
HOKEJISTA BRUSLÍ TAM,
KDE PUK TEPRVE BUDE.

WAYNE GRETZKY

Jaroslav Besperát:

DRŽÍME POZICI PÁTÉ NEJVĚTŠÍ POJIŠŤOVNY NA DOMÁCÍM TRHU MÝM CÍLEM JE ZÍSKAT JEDNOU BRONZ

Vracíme věci do pořádku. Tento slogan České podnikatelské pojišťovny (ČPP) pravděpodobně znáte. Proto jsem se jejího šéfa Jaroslava Besperáta zeptala: Máte nějaký recept, jak dát do pořádku dnešní svět?

Jaroslav Besperát letos slaví dvacet let v ČPP, přičemž v jejím čele stojí jako předseda představenstva a generální ředitel dvanáct let. Za jeho působení vzrostl obrat firmy až pětinašobně. Pojišťovnictví ho kdysi zaujalo tím, že dává obrovský prostor kreativitě. A právě kreativita, vymýšlení nových produktů tak, aby byli klienti spokojeni, ho nejvíc baví

Pokud bych měl odpovědět jedním slovem – optimismus. Vytvářet kolem sebe pozitivní atmosféru. A přidal bych úsměv, humor. Nikdy nebylo tak zle, aby nemohlo být líp. Z čísel, která se nám

v našich systémech sbíhají, není znát, že by zatím bylo tak zle. Objem našich pohledávek mezi klienty nestoupá, ale naopak. Dnes se pohybuje kolem 3%, ale ještě před pár lety to bylo 30%. Nebo

třeba z pohledu autopojištění – nevíme, že by se lidé aut zbavovali, že by jich bylo méně.

Prostě mám pocit, že se vzájemně strašíme a nadáváme víc, než by bylo třeba. Ať jedu kamkoli za hranice, lidé se tam na ulici usmívají, a přitom nejspíš řeší podobné problémy. Tak se nemračme na svět.

Pojišťovna má být jistotou

Pro to, abychom se na sebe na ulicích víc usmívali a klidněji spali, můžete jako pojišťovna hodně udělat.

Ano, máte pravdu. Pojišťovna je tu právě proto, aby řešila lidem potíže. Má to už ve svém názvu, má být v složitých dobách jistotou, stabilizátorem, zmírňovat následky krizí. My si to plně uvědomujeme. Pracujeme na tom, abychom neztráceli kontakt s realitou, zkvalitňovali komunikaci s našimi klienty, makléři, a tím naše služby přizpůsobovali tomu, co lidi potřebují a chtějí.

O tom, že se vám to daří, vypovídají nedávné výsledky v anketě Pojišťovna roku. Opět jste zabodovali – dvě zlaté a dvě stříbrné. Určitě máte radost.

Obrovskou! V loňském covidovém roce se anketa neuskutečnila, tak jsme byli napjatí, jak to dopadne. Osobně si těchto medailí cením víc než některých jiných. Hodnotí nás totiž makléři, tedy ti, kteří velmi dobře znají celý pojištný trh a mohou jednotlivé pojišťovny porovnávat na základě praxe. Do hodnocení se určitě promítly jejich zkušenosti z krizových situací, ať už se to týkalo covidu nebo například následků tornáda, které řádilo vloni na jižní Moravě. Třeba i to, že jsme jim brali telefon v sobotu a v neděli. Umístit se na nejvyšších pozicích je v dnešní době bezesporu náročnější než dřív. Tím spíš to беру jako velký triumf, ale hlavně závazek do budoucna.

Největší nárůst v podnikatelském pojištění

Když mluvíme o složité době covidové, nejen makléři, ale i vaše celkové výsledky za uplynulý rok vypovídají o tom, že jste ji ustáli na výbornou. Vždyť jste meziročně rostli dvakrát víc (o 9,4%) ve srovnání s celkovým pojištným trhem (4,4%), a stali jste se tak druhou nejrychleji rostoucí pojišťovnou žebříčku Top 10.

Ano, z pohledu čísel jsme měli velmi úspěšný rok, a to i přesto, že jsme vpořádávali živelní škody velkého rozsahu, ať už to bylo zmíněné tornádo nebo krupobití, bouřky, bleskové záplavy či velké podnikatelské škody. Stále se nám daří držet pozici páté největší pojišťovny na domácím trhu. Předepsali jsme pojistné o miliardu vyšší než rok předtím, a to v objemu 12 miliard. V neživotním pojištění jsme rostli podle ČAP dokonce o 10,2%, přičemž jednoznačně největší nárůst jsme zaznamenali v podnikatelském pojištění.

Co podnikatelé nejvíc pojišťovali?

Využívali nejvíc pojištění přerušení provozu a pojištění odpovědnosti za způsobenou újmu, přičemž kvalitní pojištění majetku už berou jako samozřejmost. U toho pojištění odpovědnosti musím opět zdůraznit, že se vyplatí, aby bylo v dostatečně vysokém limitu. Pokud jsem ještě před pár lety mluvil

o nejmenším limitu 20 milionů, dnes bych doporučil minimálně 50 milionů.

A co třeba mají podnikatelé tendenci ještě podceňovat?

Například škody, které mohou vzniknout kvůli vadným výrobkům, včetně nákladů spojených s jejich stažením z prodeje. Doporučil bych jim v určitých případech rozhodně pojištění profesní odpovědnosti. A pokud mají vozový park, tak třeba pojištění rizik spojených s přepravou nákladu. Na to se také někdy zapomíná.

Robot pojišťovák nenahradí, ale může pomoci

Jednoznačným trendem (nejen) v pojištnictví je digitalizace. I u vás ji hodně popohnala pandemie. Jak v tomto směru pokračujete?

Formulářové a ručně vypisované pojistné smlouvy už najdete pouze v našich archívech. Veškerá dnešní retailová obchodní produkce je v současnosti sjednávána v kalkulačních programech SUS+ a data jsou importována ihned do provozního systému. Zcela bezpapírový způsob sjednání pojistné smlouvy činí 60%, k akceptaci smlouvy stačí namísto podpisu úhrada pojistného. Na webové stránky jsme nasadili chatbota a momentálně testujeme voiceboty.

Snad to nebude konec pojišťováků v Čechách.

Ale to vůbec ne. Naši lidé se rozhodně nemusí bát. Jsou stále ve vztahu ke klientovi nejdůležitějším článkem, stejně jako makléři. Naše práce je o vztahu ke klientovi, o tom, že ho známe a přistupujeme k němu individuálně. Dokážeme mu co nejlépe poradit, doporučit takové pojištění, které pro něj má největší smysl.

Chatbota jsme nasadili na naše webové stránky, aby identifikoval klientovy potřeby a následně ho „předal“ dál. Voiceboty nyní testujeme na rutinní činnosti, protože chceme vytvořit prostor pro naše operátory, aby se mohli více věnovat zákazníkům. Jeden je například nasazený na vymáhání dlužného pojistného a je velmi úspěšný. Druhý spouštíme v těchto dnech, aby řešil nedoručené zásilky a ověřoval u klientů správnost adresních údajů. Dalšího

ČPP je univerzální pojišťovnou s více než 25letou tradicí. V roce 2021 předepsala pojistné ve výši 12 miliard korun. Podle ČAP meziročně rostla o 9,4%, a stala se tak druhou nejrychleji rostoucí pojišťovnou žebříčku Top 10 v ČR. S tržním podílem 8,1% si drží pozici páté největší pojišťovny na domácím trhu. Pečuje o 1,3 milionu klientů, kteří si sjednali přes 2,3 milionu smluv. Ročně řeší 200 tisíc pojistných škod, v jejichž rámci vyplatí přes 5 miliard korun. Je součástí Vienna Insurance Group.

bychom rádi nasadili do konce roku, a to pro možnost nahlášení pojistné události v mimopracovní dobu infolinky.

Podle zprávy ČAP pojištný trh i letos výrazně roste. Jak jste na tom?

Držíme se v čele pelotonu. Podle všeho bude i tento rok pro nás z hlediska hospodářských výsledků velmi úspěšný. Nesmíme ale usnout na vavřínech.

Pro vás osobně je letošek jubilejní rok, už dvacet let působíte v ČPP. Ovšem v pojištnictví jste mnohem déle. Máte nějaký nesplněný pojišťovnický sen?

Každý, kdo mě zná, ví, že miluju hokej a stále se ho snažím i aktivně hrát. Proto asi nepřekvapím, když budu citovat hokejovou legendu Wayneho Gretzkého: „Dobrý hokejista hraje tam, kde je puk. Skvělý hokejista bruslí tam, kde puk teprve bude.“ Prál bych si, aby ČPP patřila i do budoucna k těm skvělým hokejistům a aby se z pátého místa na pojištném trhu posunula na medailové a získala alespoň bronz. ■

*S JAROSLAVEM BESPERÁTEM SI POVIDALA JANA JENŠÍKOVÁ
FOTO: ARCHIV ČPP A SHUTTERSTOCK*

You can also read this article
in English on itradenews.cz

Marek Růžička:

DIGITÁLNÍ SVĚT BY NÁM MĚL SLOUŽIT, NE NAOPAK

Článek o bankovní identitě, který jsme uveřejnili v minulém čísle, zjevně zaujal. Potvrdilo se, že nyní firmy intenzivně hledají nové cesty, jak svůj byznys oživit a co nejvíc přiblížit klientům – a přijde jim, že tato nová služba by mohla být tím správným tahem na branku. Proto o ní shánějí další informace. Konkrétně nás oslovili dva zástupci ze segmentu HoReCa, které zajímá možnost využití při prokazování plnoletosti jejich hostů. A tak jsme se obrátili přímo na Marka Růžičku, výkonného ředitele společnosti Bankovní identita.

Marek Růžička, výkonný ředitel společnosti Bankovní identita

Chystáte něco, co by v pohostinství vyřešilo věčný problém: povinnost majitelů restaurací ověřit, že nepodávají alkohol nezletilým, versus nechuť hostů jim svou zletilost prokázat?

Ano, toto je věčný problém. Legislativa není v souladu s praxí. Dosud existovala jediná možnost, jak dokázat, že je vám víc než osmnáct, a to občanským průkazem. Tam je však spousta dalších informací o vaší osobě, které nemáte chuť v restauraci sdělovat – a restaurátér nemá právo vás k tomu nutit. My máme připravenou jednoduchou aplikaci, která by mohla pomoci. Ten, kdo má bankovní identitu, a dnes už je to 5,5 milionu obyvatel Česka, obrazně řečeno „zadal do systému“ i své datum narození. Díky tomu lze jednoduše dopočítat věk a „rozsvícením“ zeleného semaforu v mobilu prokázat, že je 18+. Žádné jméno, žádné bydliště, pouze informace o tom, že jste plnoletý. V těchto dnech už toto řešení, které jsme vymysleli společně s naším partnerem, Státní tiskárnou cenin, testujeme. Věřím, že brzy už bude plně k dispozici.

Usnula digitalizace v Česku na vavřínech?

Naše čtenáře teď asi napadne spousta dalších situací, kdy by se takto jednoduše prokázat plnoletost jejich zákazníků hodilo. Mohou se na vás

obrátit? A bude možné případně aplikaci jednoduše přizpůsobit jejich konkrétním potřebám?

Určitě ano, v hlavě už máme další řešení. Právě ve Státní tiskárně cenin, která má dlouholetou zkušenost s garancí nejrůznějších dokumentů, jsme našli skvělého partnera a máme potenciál spolupracovat i na větších projektech, třeba z pověření státu, které by splňovaly legislativní rámec evropské digitalizace. Nyní je to víc než aktuální, neboť v září se očekává aktualizovaná evropská legislativa eIDAS, která se pravděpodobně dotkne digitálních podpisů a zejména přípravy služeb na EU ID Wallet, což pracovně nazýváme „digitální peněženka“.

Obojí by mohlo podnikatele také zajímat. Můžete to víc přiblížit?

O elektronickém podpisu se již mluví a bude zajímavé pozorovat, jakým směrem se diskuze bude dál ubírat. Co všechno bude možné podepsat elektronicky? A jaká pravidla by měl ten který digitální podpis splňovat? Položili jsme například dotaz státní správě: jaká úroveň digitálního podpisu by mohla být považována za ekvivalent k českému specifiku úředně ověřeného podpisu? Víte, kolik běhání po úřadech, papíru

i času by to ušetřilo? Jsme připraveni se na řešení podílet, ale bohužel zatím čekáme na jednoznačné vyjádření, na kterém by se dalo závazně stavět.

”

NA 12 MILIONŮ
PROVEDENÝCH TRANSAKČÍ
BĚHEM JEDNOHO
ROKU OD SPUŠTĚNÍ
KOMERČNÍCH SLUŽEB
BANKID.

Že to může velmi jednoduše fungovat v běžném vztahu mezi občany, dokazuje česká IT společnost ezConvey, která nedávno vyšla s projektem Podpisovna na www.podpisovna.cz. Dává občanům možnost rychle a bezpečně podepsovat dokumenty v jejich online prostředí. Totožnost osob ověřuje přes různé identitní služby, mimo jiné i přes BankID (bankovní identitu).

A co ta digitální peněženka?

Může to být skvělá věc. Mít u sebe v digitální peněženke všechny potřebné doklady, respektive tak zvané digitální atributy – a podle situace a svého uvážení pak použít pouze vybrané údaje tam, kde to sami uznáme za užitečné. Bohužel i tady se domníváme, že náš stát není při vytváření evropské legislativy dostatečně aktivní. Jestliže si vzpomenu, že Česká republika byla před lety evropským lídrem, když spustila systém datových schránek, je mi z toho smutno. Usnuli jsme na vavřínech. Pokud se

k celému problému postavíme jako stát pasivně, přijdeme bohužel o šanci přinést do evropského projektu nějaké své řešení, svůj pohled. Navíc, jak už jsem zmínil, základnu, na které se dá stavět, nemáme vybudovanou vůbec špatně – 5,5 milionu lidí u nás už má bankovní identitu ve svých mobilech a 1,2 milionu ji využilo, a to opakovaně. Na 12 milionů provedených transakcí během jednoho roku od spuštění komerčních služeb BankID je myslím slušný argument, že to funguje.

Další COOP, banky, pojišťovny a firmy

Když už spolu mluvíme, zajímalo by mě, kam se posunuly další věci, o nichž jsme se v dubnovém článku zmínili. Co nonstop otevřená prodejna COOP ve Strakonících? Jak jim to funguje?

Nejspíš dobře a jsou spokojeni, protože nás nedávno oslovili s tím, že v červnu budou otevírat další takovou 24 hodin denně otevřenou prodejnu v Českém Krumlově a že chtějí, abychom byli při tom.

V dubnu bylo zhruba osmdesát firem, s nimiž jste spolupracovali. Kolik jich je nyní?

Už víc než stovka! Přicházejí ze všech možných oborů. K finančním institucím mezitím přibýly například Raiffeisenbank a Fio banka, ke zdravotním pojišťovnám Česká průmyslová zdravotní pojišťovna a Vojenská zdravotní pojišťovna, jednáme se Zdravotní pojišťovnou ministerstva vnitra. Paralelně se nám rozjíždí skupina vysokých škol, o níž jsme se minule také zmiňovali. Právě se chystám na jejich konferenci ve Špindlerově Mlýně, kde budeme probírat další specifika spolupráce. Školy samy přicházejí s nápady, kde všude by se mohlo BankID a s ním spojené aplikace využít.

A můžete prozradit, odkud očekáváte nyní intenzivnější zájem?

Z oblasti telekomunikací, energetiky a realitních kanceláří. A stále sázím na státní správu. Štíhlý, moderní a efektivní stát si snad přejeme všichni. ■

S MARKEM RŮŽIČKOU HOVOŘILA JANA JENŠÍKOVÁ
FOTO: MAREK JENŠÍK A ARCHIV SPOLEČNOSTI
BANKOVNÍ IDENTITA

”

CÍLEM EU JE, ABY
MINIMÁLNĚ 80 %
OBYVATEL MĚLO DO ROKU
2030 DIGITÁLNÍ IDENTITU
A VYUŽÍVALI JI VŮČI STÁTU
I KOMERČNÍM SUBJEKTŮM.

Co je to pohledávka

Pohledávka představuje právo věřitele na určité plnění vůči dlužníkovi, který má povinnost toto právo věřitele splněním dluhu uspokojit. Pohledávka je tak součástí závazku (závazkového vztahu) mezi věřitelem a dlužníkem, který zpravidla vzniká ze smlouvy, ale který může vzniknout i z jiné právní skutečnosti (např. z protiprávního činu).

CO BYSTE MĚLI VĚDĚT O POSTOUPENÍ POHLEDÁVKY

Přinášíme základní informace týkající se poměrně frekventovaného právního institutu v oblasti smluvního práva, jímž dochází ke změně v osobě věřitele. Věříme, že mohou být užitečné nejen pro ty z vás, kteří nějakou pohledávku hodlají převádět či nabývat, ale i pro ty, jejichž věřitel pohledávku vůči nim postoupil třetí osobě.

Smlouva o postoupení pohledávky

Postoupení pohledávky se uskutečňuje smlouvou uzavřenou mezi věřitelem a jinou osobou, která od věřitele postoupenou pohledávku nabývá, a stává se tak vůči dlužníkovi novým věřitelem. Věřitel postupující svoji pohledávku je zákonem označován jako postupitel, osoba tuto pohledávku od věřitele nabývající jako postupník.

Občanský zákoník (zákon č. 89/2012 Sb., v platném znění) je založen (až na výjimky)

na zásadě bezformálnosti právních jednání, a smluvní strany proto mohou smlouvu o postoupení pohledávky uzavřít v jakékoli (tj. i ústní formě). Z praktického hlediska (zejména pro prokazování existence smlouvy a jejího obsahu) však lze písemnou formu jedině doporučit.

Předmětem postoupení může být jakákoli pohledávka (peněžitá či nepeněžitá), kterou lze zcizit. Souhlasu dlužníka k postoupení pohledávky ze zákona není třeba. Věřitel a dlužník však mohou smluvním ujednáním vyloučit možnost

pohledávku postoupit, respektive postoupení vázat na souhlas dlužníka.

Postoupit lze nejen pohledávku existující, ale i pohledávku, která má v budoucnu teprve vzniknout nebo jejíž vznik je vázán na splnění podmínky.

Postoupení může být realizováno za úplatu či bezúplatně a může se týkat celé pohledávky nebo jen její části.

Nelze postoupit pohledávku, která zaniká smrtí věřitele či dlužníka (plnění je vázáno na jejich osobu) nebo jejíž obsah by

se změnou věřitele k tíži dlužníka změnil (tzn. např. změnou v osobě věřitele by se povinnost dlužníka zvětšila).

Zákon nevyklučuje ani postoupení pohledávky věřitelem dlužníkovi (v takovém případě dochází k zániku závazku splnutím práv a povinností).

Smlouva by měla obsahovat náležitou identifikaci pohledávky (ideálně specifikaci její výše, údaj o dlužníkovi a o právním titulu, z něhož pohledávka vznikla). Přestože judikatura připouští identifikaci pohledávky například pouze odkazem na čísla faktur věřitele (postupitele), lze (z pohledu nabyvatele pohledávky) doporučit trvat na poskytnutí všech dostupných informací a podkladů, které se k pohledávce vztahují. Pokud by postupovaná pohledávka byla sporná, je před nabytím pohledávky vhodné vyžádat si veškeré podklady obsahující námitky dlužníka proti pohledávce. Pokud by postupovaná pohledávka byla již vymáhána v soudním řízení, je vhodné rovněž trvat na poskytnutí všech podkladů týkajících se soudního sporu a všech informací ohledně námitek dlužníka proti pohledávce. Poskytnutí všech dostupných podkladů a informací vztahujících se k pohledávce je zákonná povinnost postupitele a její porušení může vést ke vzniku povinnosti postupitele nahradit postupníkovi způsobenou škodu. Informace týkající se pohledávky mohou totiž odhalit například skutečnost, že pohledávka (zcela či částečně) nevznikla, byla již promlčena atd.

V případě postoupení pohledávky za úplatu by smlouva měla obsahovat ujednání o její výši a platebních podmínkách.

Postoupením pohledávky nabývá postupitel spolu s pohledávkou také její příslušenství (např. úroky a úroky z prodlení) a práva s pohledávkou spojená, včetně jejího zajištění (př. právo na smluvní pokutu či zástavní právo).

Postoupením pohledávky však nedochází k postoupení celé smlouvy mezi věřitelem a dlužníkem, a věřitel se tak nezabývá svých smluvních povinností (týkajících se např. dodání zboží).

Účinky postoupení vůči dlužníkovi a osobám poskytujícím zajištění

Vůči dlužníkovi nastávají účinky postoupení pohledávky spočívající ve změně osoby věřitele (tedy osoby, které má dlužník plnit) v závislosti na tom, zda se v souvislosti s postoupením obrací na dlužníka původní věřitel (postupitel) nebo nový věřitel (postupník).

Pokud postupitel dlužníka vyrozumí o postoupení pohledávky (stačí prostá informace/oznámení, že k postoupení došlo), nastávají tím vůči dlužníkovi účinky postoupení a dlužník je povinen plnit novému věřiteli. Postupitel tedy není povinen dlužníkovi postoupení jakkoli dokládat.

Obrací-li se však na dlužníka nový věřitel, je povinen dlužníkovi postoupení pohledávky prokázat (judikatura připouští, že tato povinnost automaticky neznamená nutnost předložit dlužníkovi celou smlouvu, popř. se všemi dodatky apod.).

Dokud tedy není dlužník vyrozuměn postupitelem nebo dokud mu nový věřitel postoupení pohledávky neprokáže, může se dlužník své povinnosti zprostit tím, že splní postupiteli, nebo že se s ním jinak vyrovná.

Stejným způsobem (tedy vyrozuměním ze strany postupitele nebo prokázáním ze strany postupníka) nastávají účinky vůči osobě, která dluh zajistila zástavním právem, ručením či jiným způsobem.

Dlužníkovi zůstávají i po postoupení zachovány všechny námitky proti pohledávce, které měl v době postoupení

(př. námitky týkající se vzniku či existence pohledávky, jejího promlčení apod). Dlužníkovi mohou vzniknout i nové námitky (např. promlčení, pokud nastane až po postoupení, nebo započtení jeho vzájemné pohledávky proti pohledávce postupníka).

Dlužník rovněž může vůči postupníkovi namítat své vzájemné pohledávky, které měl v době postoupení vůči postupiteli (i když ještě nebyly splatné). Využití tohoto práva je však podmíněno tím, že dlužník bez zbytečného odkladu poté, co se dozví o postoupení pohledávky, oznámí postupníkovi své vzájemné pohledávky vůči postupiteli.

Pozor na ručení za dobytost pohledávky

Dochází-li k postoupení pohledávky za úplatu, odpovídá postupitel až do výše přijaté úplaty s úroky za to, že pohledávka v době postoupení trvala (le-daže by se jednalo o postoupení pohledávky budoucí či nejisté).

Postupitel však v případě úplatného postoupení ze zákona rovněž ručí za dobytost (bonitu) pohledávky, tj. možnost na dlužníkovi vymoci dlužné plnění. Ručení je vyloučeno v případě, že o nedobytnosti postupník věděl, nebo pokud se pohledávka stala nedobytnou až po postoupení náhodou nebo nedopatřením postupníka (např. nevymáháním pohledávky bez zbytečného odkladu po splatnosti). Ručení lze rovněž vyloučit ujednáním stran (postupitele a postupníka).

Je-li pohledávka postupována bezúplatně, odpovědnost (ani ručení) postupitele nevzniká. ■

TEXT: PETR KVAPIL
FOTO: SHUTTERSTOCK

Empatie nám pomáhá snáze pro Vás najít relevantní řešení.

Poskytujeme komplexní právní služby.

- smluvní právo
- obchodní společnosti
- mezinárodní obchod
- nemovitosti, development
- pracovní právo
- veřejné zakázky
- soudní spory, náhrada škody
- vymáhání pohledávek

**KVAPIL
KVAPILOVÁ
HOFMANOVÁ**
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Richard Uhlíř:

NA NÁŠ ČLÁNEK V TRADE NEWS MÁME POZITIVNÍ OHLASY

„V posledním vydání časopisu TRADE NEWS 2/2022 byl publikovaný článek o naší společnosti Imedex. Jednalo se vůbec o první takový PR článek o naší společnosti a jsme mile překvapeni, jaký pozitivní ohlas vzbudil a stále vzbuzuje. Skvělé je, že se nejedná jen o tištěnou verzi časopisu, ale že článek byl publikovaný i elektronicky. Naši zahraniční partneři naopak ocenili anglickou verzi článku, který tým časopisu velice profesionálně připravil. Naše spolupráce s časopisem byla oboustranně na velmi vysoké úrovni. Tomu odpovídá i výstup, na který jsme hrdí a rádi jej sdílíme. Navíc celkový obsah časopisu je pro naši společnost velmi zajímavý a inspirativní. Proto s TRADE NEWS budeme rádi spolupracovat i v budoucnu.“

Mgr. Richard Uhlíř je majitelem a jednatelem společnosti Imedex.

Ondřej Běhan:

TRADE NEWS VYUŽÍVÁM PŘI STUDIU MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ

„V létě 2021 jsem měl možnost se jako aktivní člen účastnit pracovní mise AMSP ČR ve středozápadní rovníkové Africe ve státech Togo a Středoafrická republika, kde daná mise lobbovala a připravovala půdu pro české firmy a projekty, zejména ve spolupráci s ČEB a EGAP. Cesta byla velmi přínosná, ale vyžadovala důkladnou přípravu. V přípravě na tuto cestu i při studiu na vysoké škole pravidelně čerpám informace z časopisu TRADE NEWS. Časopis je velmi kvalitně zpracovaný, obsahuje zajímavé, aktuální informace, přináší řadu názorů, podnětů, doporučení a měli by se s ním seznámit všichni studenti studující podobné obory již v průběhu studia.“

Ondřej Běhan je studentem Vysoké školy mezinárodních a veřejných vztahů Praha, obor diplomacie

Dalších 132 referencí najdete na homepage www.itradenews.cz a na www.tradenews.cz/reference

V minulém čísle TRADE NEWS 2/2022 jsme u fotografie Sydney na str. 22–23 omylem uvedli jako zdroj fotobanku Shutterstock namísto autora Erika Janouška. Za tuto skutečnost se mu ještě jednou omlouváme a jako bonus uveřejňujeme jeho vizitku.

Erik Janoušek @Erjanfoto

Dobrodruh a nadšenec, rodák z Velkého Meziříčí, který fotí, kudy chodí. Erik je samouk, který měl vždy oko na zajímavé scenerie. S opravdovým „foťákem“ se naučil pracovat až na svých cestách křížem krážem Austrálií. Jeho pohled na věc je jedinečný. Už sedmým rokem žije na pláži Maroubra v Sydney, kde uskutečnil hned několik foto výstav a dokonce vyhrál i lokální soutěž. Plán do budoucna je jasný, užívat život se svojí rodinou, cestovat a mít po ruce svůj oblíbený fotoaparát Fujifilm X-T3.

Šéfredaktorka

PhDr. Jana Jenšíková

Redakce

PhDr. Věra Vortelová
Ing. Mgr. Daniel Libertin
Roman Chlupatý, M.A.
Ing. Martina Hošková
PhDr. Jozef Gáfrík, CSc.

Grafická úprava

Ing. Valeria Ashhab

Korektury

PhDr. Milena Gillová

Produkce

Mgr. Marek Jenšík

Ekonomický servis

Ing. Tereza Gulánová

Právní servis

Advokátní kancelář Kvapil Kvapilová
Hofmanová

Foto

Isifa Image Service
www.profilepictures.cz

Distribuce

Mail Step a.s.

Tisk

Akontext s.r.o.

Vydavatel

ANTECOM s.r.o.
Blatenská 2166/7
148 00 Praha 4
produkce@antecom.cz

Tel./fax: +420 272 935 558

Redakční servis: +420 602 313 176

www.antecom.cz

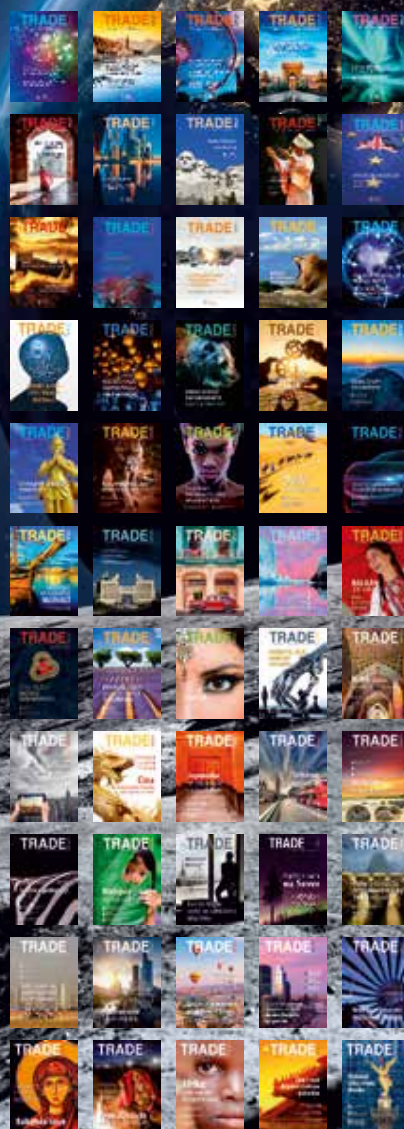
Titulní foto

Shutterstock

Za obsah inzerce zodpovídá inzerent.

Žádné části textu nebo fotografie z TRADE NEWS nesmí být používány, kopírovány nebo jinak šířeny v jakémkoliv formě či jakýmkoliv způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

www.tradenews.cz
www.itradenews.cz

Rozhovory 314
Exportní šance 403
Profiliga firem 226
Finance a pojištění 202
Nové technologie 82
Infografiky 59
Z praxe 65
Zprávy ze světa obchodu 238
= 1589 dokumentů
+ 132 referencí

www.itradenews.cz

Děkujeme za váš zájem o časopis TRADE NEWS, magazín o obchodu a exportu, který vydavatelství ANTECOM ve shodě s tiskovým zákonem dlouhodobě připravuje ve spolupráci s Asociací malých a středních podniků a živnostníků ČR, Ministerstvem zahraničních věcí ČR, Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR, agenturami CzechTrade a CzechInvest a dalšími institucemi podporujícími český vývoz. Zůstaňte našimi čtenáři a budete mít i nadále aktuální informace o nových trendech v obchodu a exportu, specifikách zahraničních trhů a obchodních příležitostech, praktické rady pro vstup na zahraniční trhy a působení na nich, finanční a právní poradenství atd.

Společnost ANTECOM s.r.o., IČ: 28362926, se sídlem Blatenská 2166/7, 148 00 Praha 4, pracuje s osobními údaji odpovědně a v souladu s požadavky zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů. V souvislosti s implementací požadavků GDPR, tj. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o ochraně osobních údajů, si vás dovoluujeme informovat, že zpracování vašich osobních údajů pro přípravu direct mailingové databáze, která obsahuje pouze poštovní doručovací adresy a slouží výhradně k bezúplatnému zaslání titulu TRADE NEWS, provádíme z důvodu oprávněného zájmu společnosti ANTECOM s.r.o., kterým je poskytování informací v oblasti obchodu a exportu. Předmětná databáze byla sestavená a je průběžně doplňovaná na základě požadavků partnerů titulu nebo přímo na základě požadavků vašich. Aktualizuje se před každým novým vydáním a předešlá databáze se vymazává. Proto vás nebudeme obtěžovat žádostí o udělení souhlasu se zasláním titulu TRADE NEWS, ale umožníme vám v případě, že si to budete přát, být subjekt (firma/jméno/ulice-číslo/obec/PSČ) z předmětné databáze pro bezúplatný direct mailing magazínu jednoduše odhlásit na adrese: produkce@antecom.cz. Nařízení GDPR vstoupilo v platnost 25. května 2018. Od tohoto data máte možnost uplatnit tato svá práva: právo na výpis evidovaných údajů, opravu, výmaz, omezení zpracování, vznést námitku, podat stížnost prostřednictvím e-mailové adresy: poverenec@antecom.cz.

OTEVŘEME VÁM CESTU K NOVÉMU BYZNYSU

Korporátní bankovníctví

Ať už vidíte budoucnost kdekoli, náš tým pomůže vaší firmě na každém kroku. Od financování přes inovace po odborné poradenství. Inspiraci pro rozjezd udržitelného podnikání najdete na spolecne-udrzitelne.cz

Zdeněk, 43 let, CEO,
změna oboru podnikání

**BUDOUCNOST
JSTE VY**

KB

